

کانون کارکنان بورس و اوراق بهادار

دوره آمادگی آزمون گواهینامه های حرفه ای بازار سرمایه

قوانین و مقررات کارشناس عرضه و پذیرش

تدوین: محمد صدرائی

فرزاد میدانی

مهرماه ۱۳۹۰

فهرست:

۱. آیین نامه اجرایی انتشار اوراق مشارکت شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار ۲
۲. قانون نحوه انتشار اوراق مشارکت ۷
۳. آیین نامه اجرایی قانون نحوه انتشار اوراق مشارکت ۱۰
۴. دستورالعمل پذیرش و عرضه اوراق بهادار در فرابورس ایران ۱۵
۵. دستورالعمل پذیرش کالا و اوراق بهادار مبتنی بر کالا در بورس کالای ایران ۳۱
۶. دستورالعمل پذیرش اوراق بهادار در بورس اوراق بهادار تهران ۴۰
۷. ضوابط استفاده از خدمات مشاوران عرضه اوراق بهادار ۵۹
- ۱ - ۷. مواد ۹ تا ۱۵ اصلاحی دستورالعمل ضوابط استفاده از خدمات مشاوران عرضه اوراق بهادار ۶۲
۸. مصوبه در خصوص الزام به استفاده از خدمات مشاوران عرضه اوراق بهادار ۶۴
۹. ضوابط کلی عرضه اولیه یا عمده سهام شرکت های دولتی مشمول واگذاری در بورس ۶۵
۱۰. دستورالعمل انتشار اوراق اجاره شورای ۶۶
۱۱. دستورالعمل فعالیت نهادهای واسط ۷۱
۱۲. مصوبه در خصوص عرضه عمومی اوراق بهادار در بازار اولیه و ثانویه .. ۷۳
۱۳. دستورالعمل ثبت و عرضه عمومی اوراق بهادار ۷۴
۱۴. دستورالعمل صدور مجوز و فعالیت مشاور پذیرش ۷۹

۱- آیین نامه اجرایی انتشار اوراق مشارکت شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار (مصوب ۱۳۸۳/۴/۱۷ هیأت وزیران)

هیئت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۳/۴/۱۷ بنا به پیشنهاد وزارتخانه های صنایع و معادن، امور اقتصادی و دارایی، و سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور و به استناد ماده (۲۲) "قانون تنظیم بخشی از مقررات تسهیل نوسازی صنایع کشور و اصلاح ماده (۱۱۳) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران" - مصوب ۱۳۸۲ - آیین نامه اجرایی ماده (۱۷) قانون مزبور را به شرح زیر تصویب نمود:

"آیین نامه اجرایی ماده (۱۷) قانون تنظیم بخشی از مقررات تسهیل نوسازی صنایع کشور و اصلاح ماده (۱۱۳) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران"

فصل اول - کلیات

ماده ۱ - در این آیین نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح به کار رفته است:

الف) بورس: سازمان کارگزاران بورس اوراق بهادار تهران.

ب) هیئت پذیرش: هیئت پذیرش بورس اوراق بهادار تهران.

ج) طرح نوسازی و توسعه شرکت: طرح یا پروژه جدید یا مکمل که اجرای آن به لحاظ فنی، مالی و اقتصادی توجیه پذیر باشد.

د) اوراق مشارکت: اوراق بهادار با نامی که با مجوز "بورس" به قیمت اسمی مشخص برای مدت معین جهت تأمین بخشی از منابع مالی مورد نیاز طرح های نوسازی و توسعه شرکت های پذیرفته شده در "بورس" منتشر می شود. این اوراق بدون تضمین دولت و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران انتشار می یابند.

ه) اوراق مشارکت قابل تبدیل به سهام: آن گروه از "اوراق مشارکت" "ناشر" است که در سررسید نهایی و یا قبل از آن قابل تبدیل به سهام همان شرکت "ناشر" باشد.

و) امیدنامه: سندی است که اهداف، نرخ بازده مورد انتظار، شرایط و نحوه تبدیل اوراق به سهام (در صورت لزوم) و سایر جزییات مربوط به "طرح توسعه و نوسازی شرکت" را شرح می دهد، و تصویری از آینده سرمایه گذاری برای تصمیم گیری در اختیار سرمایه گذاران (خریداران "اوراق مشارکت") قرار می دهد. این سند قبل از انتشار عمومی باید به تأیید "امین"، "حسابرس" و "بورس" برسد.

ز) ناشر: شرکت پذیرفته شده در "بورس" است که به موجب این آیین نامه مجاز به انتشار "اوراق مشارکت" می باشد.

ح) امین: بانک، مؤسسه بیمه، یا هر شخصیت حقوقی مورد تأیید "بورس" که از طرف "ناشر" انتخاب می شود تا در راستای حفظ منافع دارندگان "اوراق مشارکت" به ترتیبی که در این آیین نامه مقرر است، وظایف محوله را انجام دهد. "امین" و "ضامن" می توانند دارای شخصیت حقوقی واحد باشند.

ط) عامل: شخصیت حقوقی ای که از طرف "ناشر" تعیین می‌شود تا نسبت به عرضه اولیه

اوراق از طریق "بورس"، پرداخت سود علی‌الحساب و قطعی، بازپرداخت اصل مبلغ "اوراق مشارکت" در سررسید، کسر و پرداخت مالیات‌های مربوطه و سایر امور اجرایی مرتبط با انتشار اقدام کند. "عامل" و "ناشر" می‌توانند دارای شخصیت حقوقی واحد باشند.

ی) ضامن: شخصیت حقوقی ای که بازپرداخت سود علی‌الحساب، اصل مبلغ "اوراق مشارکت" یا بخشی از این وجوه و خرید "اوراق مشارکت" منتشر شده را که در عرضه عمومی به فروش نرسیده است، تضمین می‌کند. "ضامن" با پیشنهاد "ناشر" و تأیید "امین" تعیین می‌شود. وجود "ضامن" به اختیار "ناشر" است که ضروری است در امیدنامه قید شود.

ک) حسابرس: مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران که امکان سنجی فنی، اقتصادی، و مالی "طرح نوسازی و توسعه شرکت" را تأیید می‌کند و گزارش پیشرفت کار، نرخ بازده، و دیگر اطلاعات مالی طرح سرمایه‌گذاری را به اطلاع دارندگان "اوراق مشارکت" می‌رساند. حسابرس می‌تواند در عین حال "حسابرس" شرکت "ناشر" هم باشد.

ماده ۲- آن دسته از شرکت‌های سرمایه‌گذاری که هدف بنگاه‌داری و مدیریت شرکت‌های سرمایه‌پذیر را دنبال نمی‌کنند و صرفاً به خرید و فروش سهام و سایر اوراق بهادار با هدف کسب سود اشتغال دارند، مجاز به انتشار "اوراق مشارکت" نمی‌باشند.

ماده ۳- پس از دریافت مجوز انتشار اوراق و امضای قراردادهای عاملیت، حسابرسی، ضمانت (در صورت وجود)، و امانت با طرف‌های مربوط، و انتشار اوراق و گردآوری وجوه، "ناشر"، "عامل"، "حسابرس"، "ضامن" (در صورت وجود) و "امین" کلیه آثار و تعهدات ناشی از مقررات این آیین‌نامه و قراردادهای فی‌مابین را به طور کامل پذیرفته، و نسبت به اجرای آن‌ها متعهد می‌باشند.

فصل دوم - ویژگی‌های "اوراق مشارکت"

ماده ۴- شرکت‌های پذیرفته‌شده در "بورس"، طبق مقررات این آیین‌نامه و به منظور تامین قسمتی از منابع مالی مورد نیاز "طرح‌های نوسازی و توسعه شرکت" مجاز به انتشار "اوراق مشارکت" و عرضه آن از طریق "بورس" هستند. تبصره: "ناشر" اوراق می‌تواند "اوراق مشارکت" را برای یک یا چند "طرح نوسازی و توسعه" منتشر کند.

ماده ۵- دارندگان "اوراق مشارکت" به نسبت قیمت اسمی و در طی مدت زمان مشارکت در مجموعه منافع حاصل از اجرای طرح‌های مربوط سهام‌دار خواهند بود.

ماده ۶- هر ورقه مشارکت نشان‌دهنده قدرالسهم دارنده آن در موضوع مشارکت است. با عرضه "اوراق مشارکت" رابطه وکیل و موکل بین "ناشر" و خریدار اوراق برقرار می‌شود. "ناشر" با اجازه "امین"، به وکالت از طرف خریداران اوراق می‌تواند نسبت به مصرف وجوه حاصل از فروش اوراق جهت اجرای طرح و خرید و فروش هرگونه کالا، خدمت و دارایی مربوط به طرح اقدام نماید. انتقال اوراق به مالکان جدید، به اختیار تفویضی تحت عنوان وکالت خدشه وارد نمی‌کند، و این رابطه تا سررسید اوراق بین "ناشر" و دارندگان اوراق نافذ و معتبر است.

ماده ۷- عرضه اولیه و دادوستد ثانویه "اوراق مشارکت" فقط از طریق "بورس" امکان‌پذیر است. این اوراق بدون تضمین دولت و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران انتشار می‌یابند.

ماده ۸ - سهم‌الشرکه "ناشر" در طرح باید به تشخیص "هیئت پذیرش" و حداقل ۵۰٪ کل سرمایه‌گذاری ریالی پروژه باشد.

ماده ۹ - ارزش "اوراق مشارکت" قابل انتشار برای شرکت‌های پذیرفته‌شده در "بورس" به تشخیص "هیئت پذیرش" و حد اکثر تا ۷۰٪ ارزش ویژه هر شرکت مجاز است.

ماده ۱۰ - میزان اوراق مشارکت قابل انتشار موضوع ماده (۱۷) قانون در هر سال، در ابتدای هر سال توسط شورای پول و اعتبار تعیین و به "بورس" اعلام می‌گردد.

ماده ۱۱ - تاریخ، مراحل انتشار، ارزش اسمی، نرخ سود علی‌الحساب و سایر شرایط انتشار "اوراق مشارکت" به پیشنهاد "ناشر" و با موافقت "بورس"، و با حفظ شرایط رقابتی بازار سرمایه، تعیین می‌شود.

ماده ۱۲ - مصرف وجوه حاصل از واگذاری "اوراق مشارکت" در غیر اجرای طرح‌های مربوط جایز نیست.

ماده ۱۳ - "ناشر" می‌تواند "اوراق مشارکت" قابل تبدیل به سهام همان شرکت "ناشر" را منتشر کند. نحوه تبدیل ورقه مشارکت به سهام در امیدنامه مشخص خواهد شد. در صورت انتشار "اوراق مشارکت" قابل تبدیل به سهام، "ناشر" موظف است ترتیبی اتخاذ کند که به میزان "اوراق مشارکت" قابل تبدیل، اختیار افزایش سرمایه و تبدیل، در دسترس باشد.

تبصره: مابه‌التفاوت سود قطعی و سود علی‌الحساب نیز می‌تواند قابل تبدیل به سهام باشد.

ماده ۱۴ - هزینه‌های انتشار "اوراق مشارکت" و سودهای پرداختی به سرمایه‌گذاران، جزء هزینه‌های قابل قبول حساب مالیاتی برای "ناشر" است.

فصل سوم - ویژگی‌های "ناشر"

ماده ۱۵ - انتشار اوراق مشارکت منوط به آن است که حداقل دو سال از تاریخ پذیرش شرکت در "بورس" گذشته باشد.

ماده ۱۶ - شرکت باید حداقل در دو دوره مالی پیش از تقاضای انتشار "اوراق مشارکت" سودآور بوده و به تشخیص "بورس" امکان سودآوری آن در آینده وجود داشته باشد و زیان انباشته نداشته باشد.

ماده ۱۷ - صورت‌های مالی شرکت طی دو دوره مالی پیش از تقاضای انتشار "اوراق مشارکت" باید به تصویب مجمع عمومی آن شرکت رسیده باشد، و سوابق گزارش‌دهی و شفافیت حساب‌های شرکت به تأیید "بورس" برسد.

فصل چهارم - مراحل انتشار و پذیرش "اوراق مشارکت"

ماده ۱۸ - متقاضی انتشار "اوراق مشارکت"، باید فرم‌های تهیه شده توسط "بورس" را به همراه گزارش

امکان‌سنجی فنی، اقتصادی و مالی "طرح‌های نوسازی و توسعه شرکت"، تأیید شده از سوی "حسابرس" و اعلام قبولی "عامل"، "ضامن" (در صورت وجود)، "امین" و "حسابرس" به "بورس" تحویل دهد. اسناد یادشده همراه با اظهارنظر "بورس" حداکثر ظرف یک‌ماه برای "هیئت پذیرش" ارسال می‌شود.

ماده ۱۹ - "هیئت پذیرش" با بررسی مدارک دریافتی، و انجام بررسی‌ها و تحلیل‌های لازم، باید ظرف حداکثر یک‌ماه پس از دریافت گزارش "بورس"، مجوز صدور را صادر نماید؛ یا دلایل مستند عدم اعطای مجوز صدور را اعلام کند.

فصل پنجم - بازار ثانویه و وظایف "بورس"

ماده ۲۰- "هیئت پذیرش" با تحلیل وضعیت شرکت و "طرح نوسازی و توسعه" و بررسی میزان و کیفیت وثایق و تضمین‌های "ناشر"، تا حد ممکن از اجرای موفق طرح، بازپرداخت سود و اصل "اوراق مشارکت" اطمینان حاصل خواهد کرد.

ماده ۲۱- "بورس" موظف است با طراحی نظام معاملات مناسب، اختصاص تابلوهای جداگانه و تجهیز واحدهای پذیرش و نظارت خود، امکان انجام معاملات "اوراق مشارکت" و تبدیل اوراق به سهام را به روشی مناسب فراهم کند.

فصل ششم - وظایف "ناشر"

ماده ۲۲- "ناشر" موظف است بازپرداخت اصل و سودهای علی‌الحساب و قطعی را در سررسیدهای مقرر تعهد کند و وثایق لازم را برای تضمین بازپرداخت اصل و سودهای متعلق به اوراق، در صورت وجود "ضامن" در اختیار وی و در غیر این صورت در اختیار "امین" قرار دهد.

ماده ۲۳- "ناشر" موظف است طبق تعهدات انجام شده، وجوه لازم را جهت پرداخت سود و اصل "اوراق مشارکت"، در سررسیدهای تعیین شده تامین نماید و برای پرداخت در اختیار "عامل" قرار دهد. هرگونه تأخیر در تامین منابع فوق، مشمول پرداخت وجه التزام تأخیر تامین منابع به میزان مقرر در قرارداد عاملیت خواهد شد.

ماده ۲۴- "ناشر" موظف است قبل از عرضه اوراق، سیستم حسابداری استاندارد مورد تأیید سازمان حسابرسی را به‌طور جداگانه و مستقل از سایر عملیات و فعالیت‌های خویش، مستقر و اجرا نماید.

ماده ۲۵- "ناشر" موظف است حق الزحمه انجام خدمات "امین"، "حسابرس"، "عامل" و "ضامن" (در صورت وجود) را، به‌ترتیب مقرر در قراردادهای منعقدشده پرداخت نماید.

ماده ۲۶- "ناشر" موظف است اطلاعیه‌های حاوی گزارش وضعیت مالی و عملکرد اجرایی طرح را، در فرم‌های تعیین شده توسط "بورس" که به تأیید "حسابرس" می‌رسد، در مقاطعی که "بورس" تعیین می‌کند و حداکثر هر شش ماه یک بار، به "بورس" تسلیم کند و همزمان از طریق سایت شرکت و یا از طریق روزنامه‌های کثیرالانتشار به اطلاع عموم سرمایه‌گذاران برساند.

ماده ۲۷- "ناشر" موظف است پس از اخذ مجوز انتشار "اوراق مشارکت"، نسبت به تهیه و تحویل امیدنامه مورد تأیید "بورس"، "حسابرس" و "امین" اقدام نماید.

ماده ۲۸- "ناشر" موظف است، برای انتشار "اوراق مشارکت" یا اعطای هرگونه امتیاز از قبیل اختیار تبدیل "اوراق مشارکت" به سهام، مصوبه مجمع عمومی سهامداران را اخذ نماید.

ماده ۲۹- "ناشر" موظف است، به‌منظور بررسی طرح از سوی "بورس" حداقل گزارش‌های حسابرسی سه دوره مالی پیش از تقاضای انتشار "اوراق مشارکت" را به "بورس" ارائه نماید.

فصل هفتم - وظایف "ضامن"

ماده ۳۰- "ضامن" ملزم به خرید "اوراق مشارکتی" است که در عرضه عمومی به فروش نرفته است. الزام وی محدود به سقفی است که در قرارداد "ضامن" با "ناشر" درج شده است.

ماده ۳۱ - در صورت عدم ایفای تعهدات در سررسیدهای مقرر توسط "ناشر" یا "عامل"،

"ضامن" مکلف است با نظارت "امین" از محل وثایق و تضمین های نزد خود و براساس ترتیبات مقرر در قراردادهای فی مابین اقدام به ایفای تعهدات نماید.

تبصره: در صورت عدم وجود "ضامن" وظیفه فوق بر عهده "امین" خواهد بود.

فصل هشتم - وظایف "امین"

ماده ۳۲ - در صورت فروش "اوراق مشارکت" منتشرشده از طریق "بورس" در مدت مقرر و یا با دوبار تمدید مهلت عرضه که در مجموع حداکثر به مدت ۲۰ روز کاری است، مجوز برداشت وجوه جمع آوری شده توسط "ناشر"، از سوی "امین" صادر خواهد شد.

ماده ۳۳ - در صورتی که میزان "اوراق مشارکت" خریداری شده توسط عموم در مدت یاد شده مندرج در ماده (۳۲)، به علاوه میزان خرید تعهد شده توسط "ضامن"، کمتر از میزان اوراق منتشر شده باشد، "عامل" موظف است تحت نظارت "امین"، حد اکثر طی ۲۰ روز کاری نسبت به استرداد وجوه صاحبان "اوراق مشارکت" اقدام کند.

ماده ۳۴ - کلیه وجوه در عرضه اولیه به حسابی واریز می شود که تحت نظارت "امین" است.

ماده ۳۵ - "امین" مکلف است، پس از حصول اطمینان از وجود قرارداد بین "ناشر" و "عامل"، "ناشر" و "حسابرس"، "ناشر" و "ضامن" (در صورت وجود) و اطمینان از رعایت مقررات و ضوابط حاکم بر معاملات "اوراق مشارکت" نسبت به امضای قرارداد با "ناشر" اقدام کند.

تبصره ۱: در صورتی که "ناشر" و "عامل" شخصیت حقوقی واحد باشند، نیازی به قرارداد عاملیت نخواهد بود.

تبصره ۲: در صورتی که "امین" و "ضامن" شخصیت حقوقی واحد باشند، نیازی به قرارداد ضمانت نخواهد بود.

فصل نهم - وظایف "عامل"

ماده ۳۶ - "عامل"، "اوراق مشارکت" را برای عرضه اولیه در "بورس" ارائه می کند و سودهای علی الحساب و قطعی اوراق در مقاطع تعیین شده را با رعایت قوانین و مقررات مربوط پرداخت می کند. کسر و پرداخت مالیات های مربوطه و سایر امور اجرایی از وظایف "عامل" است. "عامل"، رابط بین "ناشر" و "بورس" است و حساب های مربوط به انتشار را طبق استاندارد تعیین شده و به شکل مستقل نگاهداری می کند و در فواصل زمانی تعیین شده انتشار می دهد.

فصل دهم - وظایف حسابرس

ماده ۳۷ - امکان سنجی فنی، اقتصادی و مالی "طرح نوسازی و توسعه شرکت"، باید به تأیید "حسابرس" برسد.

ماده ۳۸ - "حسابرس" موظف است به حساب های مستقل و صورت های مالی طرح، گزارش پیشرفت کار، نرخ بازده و دیگر اطلاعات مالی طرح سرمایه گذاری رسیدگی و نسبت به آن ها اظهار نظر کند و نسخه ای از اظهار نظر خود را برای "امین" و "بورس" ارسال کند.

ماده ۳۹ - "حسابرس" موظف است در صورت مشاهده هرگونه تخلف، از جمله مصرف وجوه حاصل از واگذاری "اوراق مشارکت" در امور غیرمرتبط با طرح سرمایه گذاری، موارد خلاف را به اطلاع "امین" و "بورس" برساند.

ماده ۴۰ - سازمان بورس اوراق بهادار مکلف است در پایان هر سال گزارش عملکرد ماده (۱۷) قانون یادشده را برای اطلاع عموم منتشر نماید.

۲- قانون نحوه انتشار اوراق مشارکت (مصوب ۱۳۷۶/۶/۳۰ مجلس شورای

اسلامی)

ماده ۱. به منظور مشارکت عموم در اجرای طرح‌های عمرانی انتفاعی دولت مندرج در قوانین بودجه سالانه کل کشور و طرح‌های سودآور تولیدی و ساختمانی و خدماتی، به دولت و شرکت‌های دولتی و شهرداری‌ها و مؤسسه‌ها و نهادهای عمومی غیردولتی و مؤسسه‌های عام‌المنفعه و شرکت‌های وابسته به دستگاه‌های مذکور و هم‌چنین شرکت‌های سهامی عام و خاص و شرکت‌های تعاونی تولیدی اجازه داده می‌شود طبق مقررات این قانون، قسمتی از منابع مالی مورد نیاز برای اجرای طرح‌های مذکور شامل منابع مالی لازم برای تهیه مواد اولیه مورد نیاز واحدهای تولیدی را از طریق انتشار و عرضه عمومی اوراق مشارکت تأمین نمایند.

تبصره: تشخیص انتفاعی بودن طرح‌های عمرانی دولت موضوع این ماده با رعایت تعریف قانونی "طرح انتفاعی" به عهده هیئتی مرکب از نمایندگان وزارت امور اقتصادی و دارایی، سازمان برنامه و بودجه و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران می‌باشد. این قبیل طرح‌ها در پیوست طرح‌های عمرانی لوایح بودجه سالانه کل کشور با علامت مشخص درج خواهد شد.

ماده ۲. اوراق مشارکت، اوراق بهادار با نام یا بی‌نامی است که به موجب این قانون به قیمت اسمی مشخص برای مدت معین منتشر می‌شود و به سرمایه‌گذارانی که قصد مشارکت در اجرای طرح‌های موضوع ماده (۱) را دارند واگذار می‌گردد. دارندگان این اوراق به نسبت قیمت اسمی و مدت زمان مشارکت، در سود حاصل از اجرای طرح مربوط شریک خواهند بود. خرید و فروش این اوراق مستقیماً و یا از طریق بورس اوراق بهادار مجاز می‌باشد.

ماده ۳. انتشار اوراق مشارکت از طرف دولت صرفاً برای تأمین منابع مالی مورد نیاز جهت اجرای طرح‌های عمرانی انتفاعی دولت موضوع ماده (۱) به میزانی که در قوانین بودجه سالانه کل کشور پیش‌بینی می‌شود مجاز خواهد بود. تضمین بازپرداخت اصل و سود علی‌الحساب و سود تحقق یافته این قبیل اوراق توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی از محل اعتبارات ردیف‌های خاصی که توسط سازمان برنامه و بودجه به همین منظور در قوانین بودجه سالانه کل کشور پیش‌بینی می‌شود به عمل خواهد آمد.

تبصره: انتشار اوراق مشارکت به منظور تأمین منابع مالی لازم برای اجرای طرح‌های عمرانی انتفاعی دولت مندرج در قوانین بودجه سالانه کل کشور که مجری آن‌ها شرکت‌های دولتی و یا شهرداری‌ها می‌باشند، نیز مشمول حکم این ماده می‌باشد.

ماده ۴. بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، طرح‌های مشمول این قانون به استثنای طرح‌های عمرانی انتفاعی دولت موضوع ماده (۳)، را که توسط شرکت‌های دولتی، شهرداری‌ها و مؤسسه‌ها و شرکت‌های غیردولتی موضوع ماده (۱) ارائه می‌شود، بررسی نموده و در صورتی که دارای توجیهات کامل اقتصادی، فنی و مالی باشد، پس از ارایه تضمین کافی توسط مؤسسه و یا شرکت متقاضی به بانک عامل، مجوز انتشار اوراق مشارکت را به میزان لازم صادر خواهد کرد.

تبصره ۱: درخواست انتشار اوراق مشارکت توسط شرکت‌های دولتی قبل از ارایه به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، باید به تصویب مجمع عمومی و یا شورای عالی شرکت‌های مربوطه رسیده باشد.

تبصره ۲: حداکثر میزان (سقف) اوراق مشارکت قابل انتشار برای طرح‌های موضوع این

ماده در هر سال با توجه به سیاست‌های پولی و مالی کشور توسط شورای پول و اعتبار تعیین و اعلام می‌گردد.

تبصره ۳: میزان (سقف) اوراق مشارکت قابل انتشار برای طرح‌های موضوع این ماده در مورد هر یک از متقاضیان باید متناسب با خالص دارایی‌های وی (مجموع دارایی‌ها منهای مجموع بدهی‌ها) باشد.

ماده ۵. شرکت‌های دولتی، شهرداری‌ها و مؤسسه‌ها و شرکت‌های غیردولتی موضوع ماده (۱)، در صورت انتشار اوراق مشارکت مکلف‌اند بازپرداخت اصل و سود متعلق را در سررسیدهای مقرر در اوراق مذکور، تعهد و تضمین نمایند. در صورت عدم ایفای تعهدات مزبور در سررسیدهای مقرر، بانک عامل مکلف است از محل تضمین مذکور در ماده (۴) رأساً اقدام نماید.

تبصره: پرداخت سود علی‌الحساب به ترتیبی که در اوراق مشارکت قید می‌شود مجاز می‌باشد.

ماده ۶. شرکت‌های سهامی عام می‌توانند طبق این قانون اوراق مشارکت قابل تبدیل یا تعویض با سهام منتشر کنند. شرایط و نحوه تبدیل و تعویض این قبیل اوراق طبق آیین‌نامه اجرایی این قانون خواهد بود.

ماده ۷. مبالغ پرداختی و یا تخصیصی بابت سود متعلق به اوراق مشارکت مشمول مالیات مقطوع به نرخ پنج درصد می‌باشد و به سود اوراق مشارکت و معاملات اوراق مذکور هیچ‌گونه مالیات دیگری تعلق نمی‌گیرد. پرداخت‌کنندگان سود اوراق مشارکت اعم از علی‌الحساب و قطعی مکلف‌اند، در هر پرداخت یا تخصیص، مالیات متعلق را به نرخ مذکور کسر و ظرف مدت ۱۰ روز از تاریخ پرداخت یا تخصیص به حسابی که توسط خزانه‌داری کل تعیین می‌شود، واریز و رسید آن را ظرف ۳۰ روز از تاریخ واریز همراه با فهرستی متضمن میزان سود پرداختی به حوزه مالیاتی مربوط تسلیم نمایند. پرداخت‌کنندگان سود اوراق مشارکت، در صورت تخلف از انجام تکالیف مذکور مشمول مقررات متن ماده (۱۹۹) قانون مالیات‌های مستقیم مصوب اسفند ماه ۱۳۶۶، خواهند بود.

تبصره: پرداخت مالیات سود پرداختی و یا تخصیصی به اوراق مشارکتی که قبل از تاریخ اجرای این قانون منتشر شده است با نرخ مقرر در این ماده برعهده دستگاه‌های منتشرکننده اوراق مذکور می‌باشد.

ماده ۸. در صورتی که شرکت‌های سهامی خاص وابسته به دستگاه‌های مذکور در ماده (۱) این قانون به سهامی عام تبدیل شوند، دارندگان اوراق مشارکت شرکت‌های مزبور در خرید سهام از اولویت برخوردار می‌باشند.

ماده ۹. سود پرداختی به دارندگان اوراق مشارکت جزو هزینه‌های قابل قبول در حساب مالیاتی موضوع ماده ۱۴۸ قانون مالیات‌های مستقیم محسوب می‌گردد.

ماده ۱۰. مصرف وجوه حاصل از واگذاری اوراق مشارکت در غیر اجرای طرح‌های مربوط، در حکم تصرف غیرقانونی در وجوه و اموال عمومی محسوب خواهد شد.

ماده ۱۱. مقررات مواد (۲)، (۵)، (۷)، (۸)، (۹)، (۱۰) و (۱۲) این قانون و تبصره‌های ذیل مواد مذکور شامل اوراق مشارکتی که تا قبل از اجرای آن منتشر شده‌اند نیز می‌گردد.

ماده ۱۲. کلیه صندوق‌های بازنشستگی و عناوین مشابه از جمله صندوق بازنشستگی مشمول قانون استخدام نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران و سازمان تأمین اجتماعی و کلیه وزارت‌خانه‌ها، مؤسسات دولتی و شرکت‌های دولتی و وابسته به دولت از جمله شرکت‌ها و مؤسساتی که شمول قوانین و مقررات عمومی در مورد آن‌ها مستلزم ذکر نام است و شهرداری‌ها و مؤسسات وابسته به شهرداری‌ها، حسب مورد مجازند درصدی از وجوهی را که به هر عنوان

برای بازنشستگی یا پس انداز دریافت و یا در حساب های مربوط وارد و ثبت می نمایند به اوراق مشارکت منتشره از سوی دولت تبدیل کنند. همچنین کلیه شرکت های تعاونی و بخش خصوصی مجازند درصدی از سپرده ها و ذخایر قانونی خود را که توسط هیئت وزیران تعیین می شود به اوراق مزبور تبدیل نمایند.^۱

تبصره ۱: وجوه موضوع قانون تشکیل حساب پس انداز کارکنان دولت - مصوب ۱۳۷۶/۱۱/۲۶ - از شمول حکم این ماده مستثنی می باشد.

تبصره ۲: آیین نامه اجرایی این ماده توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور تهیه و به تصویب هیئت وزیران می رسد.

ماده ۱۳: آیین نامه اجرایی این قانون متضمن مشخصات طرح های سودآور تولیدی، ساختمانی و خدماتی، شرایط و میزان و نحوه انتشار و عرضه اوراق مشارکت و چگونگی تبدیل و تعویض اوراق مذکور با سهام شرکت های سهامی عام و همچنین نحوه اعمال نظارت بر اجرای صحیح این قانون با پیشنهاد مشترک وزارت امور اقتصادی و دارایی، سازمان برنامه و بودجه و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و سازمان بورس اوراق بهادار ظرف مدت شش ماه به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۴: وزارت امور اقتصادی و دارایی و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف اند، گزارشی متضمن میزان و انواع اوراق مشارکت منتشره طی هر سال را همراه با اظهار نظر درخصوص آثار اقتصادی انتشار اوراق مذکور برای اطلاع کمیسیون های برنامه و بودجه، امور اقتصادی و دارایی و تعاون و دیوان محاسبات و بودجه مجلس شورای اسلامی ارسال نمایند.

قانون فوق مشتمل بر ۱۳ ماده و هفت تبصره، در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ سی ام شهریورماه ۱۳۷۶ مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۶/۷/۲ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

۳- آیین نامه اجرایی قانون نحوه انتشار اوراق مشارکت (مصوب

۱۳۷۷/۵/۱۸ هیأت وزیران)

ماده ۱: در این آیین نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح به کار رفته است:

قانون: قانون نحوه انتشار اوراق مشارکت.

طرح: طرح های عمرانی - انتفاعی.

دولت: منظور طرحی است که در مدت معقولی پس از شروع بهره برداری علاوه بر تأمین هزینه های جاری و استهلاک، سرمایه سود متناسبی به تبعیت از سیاست دولت را نیز عاید نماید.

منظور از انتفاع، انتفاع مالی است، به نحوی که فایده های ناشی از بهره برداری طرح قابل فروش و قابل تقویم به پول باشد.

اوراق مشارکت: اوراق بهادار بانام یا بی نامی است که به موجب قانون یا مجوز بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به قیمت اسمی مشخص برای مدت معین و برای تأمین بخشی از منابع مالی مورد نیاز طرح های عمرانی - انتفاعی دولت مندرج در قوانین بودجه سالانه کشور یا برای تأمین منابع مالی مورد نیاز جهت ایجاد، تکمیل و توسعه طرح های سودآور تولیدی، ساختمانی و خدماتی شامل منابع مالی لازم برای تهیه مواد اولیه مورد نیاز واحدهای تولیدی توسط دولت، شرکت های دولتی، شهرداری ها و مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی و مؤسسات عام المنفعه و شرکت های وابسته به دستگاه های مذکور، شرکت های سهامی عام و خاص و شرکت های تعاونی تولید منتشر می شود و سرمایه گذارانی که قصد مشارکت در اجرای طرح های یاد شده را دارند از طریق عرضه عمومی واگذار می گردد.

اوراق مشارکت قابل تعویض با سهام: اوراقی است که توسط شرکت های سهامی عام منتشر و در سررسید نهایی با سهام سایر شرکت های پذیرفته شده در سازمان بورس اوراق بهادار تعویض می شود.

اوراق مشارکت قابل تبدیل به سهام: اوراقی است که توسط شرکت های سهامی عام منتشر و در سررسید نهایی یا زمان تحقق افزایش سرمایه به سهام شرکت های موضوع طرح اوراق مشارکت، تبدیل می گردد.

ناشر: دستگاه دولتی یا غیردولتی است که به موجب ماده (۱) قانون، اجازه انتشار اوراق مشارکت را دارد.

عامل: بانکی است که از طرف ناشر نسبت به عرضه اوراق برای فروش، پرداخت سود علی الحساب و قطعی، بازپرداخت اصل مبلغ اوراق مشارکت در سررسید یا بازخرید آن قبل از سررسید، کسر و پرداخت مالیات موضوع ماده (۷) قانون و انجام سایر امور مرتبط، طبق قرارداد عاملیت مبادرت می ورزد.

امین: شخص حقیقی یا حقوقی است که از طرف بانک مرکزی انتخاب می شود و به منظور حفظ منافع دارندگان اوراق مشارکت و حصول اطمینان از صحت عملیات ناشر در طرح، نسبت به مصرف وجوه، نحوه نگه داری حساب ها و صورت های مالی و عملکرد اجرایی ناشر به موجب قرارداد منعقد شده، مستمراً رسیدگی و اظهارنظر می نماید. وظایف امین در مورد طرح های عمرانی - انتفاعی دولت به مسئولیت سازمان برنامه و بودجه انجام خواهد شد.^[1]

[1] - الحاقی مصوب ۱۳۷۹/۷/۲۳: مسئولیت امین به ترتیب مقرر در این آیین نامه نام مسئولیتی که حسابرس

شرکت ها بر عهده دارد نبوده و جایگزین آن نمی باشد.

بانک مرکزی: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.

هیئت تشخیص: هیئتی است مرکب از نمایندگان وزارت امور اقتصادی و دارایی، سازمان برنامه و بودجه و بانک مرکزی که انتفاعی بودن طرح های عمرانی دولت را مورد تأیید قرار می دهد.

ماده ۲: دارندگان اوراق مشارکت که به نسبت قیمت اسمی و مدت زمان مشارکت در نتیجه مالی حاصل از اجرای طرح های مربوط سهمیم خواهند بود.

ماده ۳: هر ورقه مشارکت نشان دهنده میزان قدرالسهم دارنده آن در مشارکت است. با فروش اوراق مشارکت رابطه وکیل و موکل بین «ناشر» و خریدار اوراق محقق می شود. «ناشر» به وکالت از طرف خریداران اوراق می تواند نسبت به مصرف وجوه حاصل از فروش اوراق جهت اجرای طرح و خرید و فروش هرگونه کالا، خدمت و دارایی مربوط به طرح اقدام نماید. انتقال اوراق به اختیار تفویضی تحت عنوان وکالت خدشه وارد نمی نماید و این رابطه تا سررسید اوراق بین ناشر و دارندگان اوراق نافذ و معتبر است.

ماده ۴: مصرف وجوه حاصل از واگذاری اوراق مشارکت در غیر اجرای طرح های مربوط، در حکم تصرف غیرقانونی در وجوه و اموال عمومی محسوب خواهد شد.

ماده ۵: بانک مرکزی در صورت تأیید گزارش توجیهی فنی - اقتصادی و مالی طرح های مشمول قانون که از طرف مقتضیان با تأیید عامل ارایه می شود، با در نظر داشتن شرایط انتشار اوراق مشارکت، مجوز لازم را ظرف مدت یک ماه از تاریخ دریافت گزارش در چارچوب این آیین نامه صادر می نماید.

تبصره ۱: گزارش توجیهی فنی - اقتصادی و مالی طرح های غیردولتی مذکور باید قبل از ارسال به بانک مرکزی مورد بررسی و تأیید عامل قرار گیرد. مدت رسیدگی بانک عامل حداکثر یک ماه خواهد بود.

تبصره ۲: در مورد طرح های عمرانی - انتفاعی دولت، مطابق ماده (۷) این آیین نامه عمل خواهد شد.

ماده ۶: حداکثر میزان (سقف) اوراق مشارکت قابل انتشار برای طرح های موضوع ماده (۴) قانون در هر سال با توجه به سیاست های پولی و مالی کشور توسط شورای پول و اعتبار تعیین و اعلام می گردد.

ماده ۷: گزارش توجیهی فنی - اقتصادی و مالی طرح های عمرانی - انتفاعی دولت باید به سازمان برنامه و بودجه ارایه شود. سازمان برنامه و بودجه گزارش مزبور را همراه با نظرات کارشناسی خود ظرف یک ماه در هیئت تشخیص انتفاعی بودن طرح های عمرانی - انتفاعی دولت مذکور در ماده (۱) این آیین نامه مطرح و هیئت تشخیص حداکثر ظرف یک ماه نظر قطعی خود را در مورد انتفاعی بودن از طریق سازمان برنامه و بودجه به دستگاه های اجرایی اعلام می نماید. طرح های عمرانی - انتفاعی دولتی که به تأیید هیئت تشخیص رسیده باشد توسط سازمان برنامه و بودجه در لایحه بودجه سال آینده با علامت مشخص درج خواهد شد. تضمین بازپرداخت اصل و سود علی الحساب و سود تخصیص یافته اوراق مشارکت عمرانی دولت طبق ماده (۳) قانون خواهد بود.

ماده ۸: حداقل سهم شرکت ناشر در هر طرح (اعم از آورده نقدی و غیرنقدی) و میزان (سقف فردی) اوراق مشارکت قابل انتشار برای طرح های موضوع اوراق مشارکت (به استثنای طرح های عمرانی - انتفاعی دولت) با رعایت وضعیت مالی و اعتباری ناشر توسط بانک مرکزی تعیین می شود.

ماده ۹: تاریخ، شرایط و مراحل انتشار و عرضه اوراق به پیشنهاد ناشر و با موافقت بانک مرکزی، با توجه به شرایط بازار سرمایه تعیین می شود. تمدید مهلت عرضه با تأیید بانک مرکزی امکان پذیر است.

ماده ۱۰: ناشر پس از اخذ مجوز انتشار اوراق مشارکت باید مراتب را از طریق رسانه های جمعی به اطلاع عموم برساند. متن اطلاعیه انتشار باید قبلاً به تأیید عامل برسد.

ماده ۱۱: در صورت فروش صددرصد اوراق مشارکت منتشر شده در مدت مقرر، بانک مرکزی

اجازه برداشت از وجوه جمع آوری شده را به ناشر خواهد داد. در صورت عدم فروش صددرصد اوراق مشارکت منتشر شده در مدت مذکور بانک مرکزی باید از طریق تمدید مهلت فروش یا طرق دیگر چگونگی تأمین کسری منابع مورد نیاز طرح را توسط ناشر تعیین نماید. در صورت عدم تأمین کسری منابع توسط ناشر طی مهلت مقرر، بانک مرکزی دستور انتظار اطلاعیه مربوط به استرداد وجوه دارندگان اوراق مشارکت را حداکثر ظرف یک هفته به عامل خواهد داد. هزینه های مالی ناشی از این امر بر عهده ناشر خواهد بود.

ماده ۱۲: بانک مرکزی به منظور حصول اطمینان از بازپرداخت اصل اوراق مشارکت در سررسید، به تشخیص خود، ناشر را ملزم به تأمین تضمین های لازم نزد عامل می نماید.

ماده ۱۳: میزان سود قطعی قابل پرداخت به دارندگان اوراق، پس از خاتمه اجرای طرح توسط امین طرح ظرف پنج ماه پس از سررسید نهایی محاسبه و به تأیید بانک مرکزی خواهد رسید.

ماده ۱۴: بانک مرکزی وظایف و اختیارات امین و میزان حق الزحمه خدمات مربوط و ترتیب پرداخت آن را طی قرارداد منعقد شده با وی تعیین می نماید.

ماده ۱۵: ناشر موظف است بازپرداخت اصل و سود متعلق را در سررسیدهای مقرر در اوراق، تعهد کند و وثایق لازم را برای تضمین بازپرداخت اصل و سود متعلق به اوراق توسط عامل، در اختیار عامل قرار دهد. در صورت عدم ایفای تعهدات در سررسیدهای مقرر، عامل مکلف است از محل تضمین مذکور رأساً اقدام نماید. مهلت پرداخت مابه التفاوت سودهای قطعی و سودهای علی الحساب پرداخت شده برحسب انواع اوراق حداکثر شش ماه پس از سررسید نهایی اوراق، خواهد بود.

ماده ۱۶: ناشر موظف است طبق اعلام عامل وجوه لازم را جهت پرداخت سود و اصل اوراق مشارکت، در سررسیدهای مربوط تأمین و در اختیار عامل قرار دهد. هرگونه تأخیر در تأمین منابع فوق، مشمول پرداخت وجه التزام تأخیر تأمین منابع به میزان مقرر در قرارداد عاملیت خواهد شد.

ماده ۱۷: ناشر موظف به انجام سایر تعهداتی است که به هنگام فروش اوراق، پذیرفته و آن تعهدات، مورد تأیید بانک مرکزی نیز قرار گرفته است.

ماده ۱۸: اعطای هرگونه امتیازی به دارندگان اوراق مشارکت از جمله، اختیار تعویض یا تبدیل اوراق مشارکت و تخفیفات فروش منوط به موافقت بانک مرکزی و اخذ تضمینات لازم توسط عامل است.

تبصره: اعطای این گونه امتیازات از جمله تعهداتی به حساب می آید که باید به موقع ایفا گردد و تأخیر در اعطای آن مشمول خسارت ناشی از تأخیر زمانی و افزایش قیمت خواهد بود.

ماده ۱۹: ناشر موظف است، چنان چه اوراق علاوه بر سازمان بورس اوراق بهادار (که با مجوز سازمان بورس صورت می گیرد) توسط عامل نیز قابل معامله و قابل بازخرید قبل از سررسید باشد، وجوه لازم را جهت بازخرید اوراق، طبق قرارداد عاملیت در اختیار عامل قرار دهد.

ماده ۲۰: ناشر موظف است حق الزحمه انجام خدمات امین را، به ترتیب مقرر در قرارداد منعقد شده بین بانک مرکزی و امین پرداخت نماید و بلافاصله پس از فروش اوراق، سیستم حسابداری مطابق با استانداردهای مورد قبول سازمان حسابرسی را در مورد طرح مورد نظر به طور جداگانه و خارج از سایر عملیات و فعالیت های خود، مستقر و به مورد اجرا گذارد.

تبصره: امین طرح های عمرانی - انتفاعی دولت از مفاد این ماده مستثنی است.

ماده ۲۱: ناشر موظف است، اطلاعیه حاوی گزارش وضعیت مالی و عملکرد اجرایی طرح را همراه

اظهاری نظر امین، پس از کسب مجوز انتشار اطلاعیه از بانک مرکزی، حداقل هر شش ماه یا در مقاطعی که توسط بانک مرکزی تعیین می گردد، از طریق یکی از روزنامه های کثیرالانتشار منتشر نماید.

ماده ۲۲: امین موظف است، نسبت به مصرف وجوه، نگه داری حساب ها و صورت های مالی طرح رسیدگی و اظهارنظر نماید و گزارش های مربوط را حداکثر هر شش ماه یک بار، به بانک مرکزی ارائه دهد.

ماده ۲۳: امین مکلف است، نسبت به مقررات و ضوابط حاکم بر معاملات ناشر در طرح هم چنین انطباق معاملات انجام شده با ضوابط و مقررات مربوط رسیدگی و اظهارنظر نماید. هم چنین امین مکلف است ظرف مدتی که به موجب قرارداد منعقد شده با بانک مرکزی تعیین می شود، نسبت به کفایت روش های حسابداری ناشر در طرح رسیدگی و اظهارنظر نماید.

ماده ۲۴: عامل، اوراق مشارکت را برای فروش عرضه و سود علی الحساب اوراق را پس از کسر مالیات در مقاطع تعیین شده پرداخت می نماید.

ماده ۲۵: عامل، اصل مبلغ اوراق را در سررسید با رعایت ماده (۱۵) این آیین نامه بازپرداخت می نماید.

ماده ۲۶: عامل، سود قطعی اوراق مشارکت را پس از کسر مالیات و تأیید بانک مرکزی پرداخت می نماید.

ماده ۲۷: چگونگی پرداخت مالیات موضوع تبصره ماده (۷) قانون، حداکثر سه ماه پس از ابلاغ این آیین نامه توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی و بانک مرکزی تعیین می شود.

ماده ۲۸: شرکت های سهامی عام^[2] پذیرفته شده در سازمان بورس اوراق بهادار با تأیید قبلی سازمان مذکور و رعایت ضوابط مربوط می توانند اوراق مشارکت قابل تبدیل و تعویض با سهام منتشر نمایند.

ماده ۲۹: اوراق مشارکت ممکن است، قابل تعویض با سهام سایر شرکت های پذیرفته شده در سازمان بورس اوراق بهادار باشد. در این صورت ناشر موظف است، حداقل به میزان اوراق مشارکت قابل تعویض، موجودی سهام شرکت های مذکور را تا سررسید نهایی اوراق مشارکت نگه داری نماید.

ماده ۳۰: اوراق مشارکت ممکن است، قابل تبدیل به سهام شرکت (سهامی عام) باشد. در این صورت مجمع عمومی فوق العاده بنا به پیشنهاد هیئت مدیره و گزارش خاص بازرسی یا بازرسان شرکت اجازه انتشار اوراق مشارکت را می دهد و شرایط و مهلتی را که طی آن دارندگان این گونه اوراق خواهند توانست اوراق خود را به سهام شرکت تبدیل کنند، تعیین و اجازه افزایش سرمایه را به هیئت مدیره خواهد داد.

تبصره: مابه التفاوت سود قطعی و سود علی الحساب می تواند قابل تعویض یا تبدیل به سهام باشد.

ماده ۳۱: حق تقدم سهامداران شرکت در خرید سهام قابل تبدیل با اوراق مشارکت با تصویب مجمع عمومی فوق العاده شرکت منتفی خواهد بود.

ماده ۳۲: شرایط مشارکت و ترتیب تعویض و تبدیل ورقه مشارکت، به سهام باید در ورقه مشارکت قید شود. تبدیل و تعویض ورقه مشارکت به سهم منوط به درخواست دارنده ورقه مشارکت است.

^[2] - به موجب مصوبه مورخ ۷۹/۷/۱۳ هیئت وزیران عبارت «پذیرفته شده در سازمان بورس اوراق بهادار با

تأیید قبلی سازمان مذکور» حذف شد.

ماده ۳۳: در مورد ماده (۳۰) هیئت مدیره شرکت براساس تصمیم مجمع عمومی مذکور در همان

ماده در پایان مهلت مقرر معادل مبلغ بازپرداخت نشده اوراق مشارکتی که جهت تبدیل به سهام شرکت عرضه شده است، سرمایه شرکت را افزایش داده و پس از ثبت این افزایش در مرجع ثبت شرکت ها سهام جدید صادر خواهد کرد و به دارندگان اوراق مذکور معادل مبلغ بازپرداخت نشده اوراقی که به شرکت تسلیم کرده اند سهم خواهد داد.

ماده ۳۴: از تاریخ تصمیم مجمع مذکور در ماده (۳۰) تا سررسید نهایی اوراق یا زمان تحقق افزایش سرمایه موضوع اوراق مشارکت، شرکت نمی تواند اوراق مشارکت جدید قابل تعویض یا قابل تبدیل به سهام منتشر کند، یا نسبت به کاهش یا افزایش سرمایه اقدام نماید یا سرمایه خود را مستهلک سازد یا آن را از طریق بازخرید سهام کاهش دهد، یا اقدام به تقسیم اندوخته کند یا در نحوه تقسیم منافع تغییراتی بدهد. کاهش سرمایه شرکت در نتیجه زیان های وارد شده که منتهی به تقلیل مبلغ اسمی سهامی یا تقلیل تعداد سهام بشود، شامل سهامی که دارندگان اوراق مشارکت در نتیجه تبدیل اوراق خود دریافت می دارند نیز می گردد، این گونه دارندگان اوراق قرضه از همان موقع انتشار اوراق مذکور، سهامدار شرکت محسوب می شوند.

ماده ۳۵: از تاریخ تصمیم مجمع مذکور در ماده (۳۰) تا سررسید نهایی اوراق مشارکت یا زمان تحقق افزایش سرمایه موضوع اوراق مشارکت، صدور سهام جدید در نتیجه انتقال اندوخته سرمایه و به طور کلی دادن سهم یا تخصیص یا پرداخت وجه به سهامداران تحت عنوانی از قبیل جایزه یا منافع انتشار سهام ممنوع خواهد بود مگر آن که حقوق دارندگان اوراق مشارکت که متعاقباً اوراق خود را به سهام شرکت تبدیل می کنند به نسبت سهامی که در نتیجه تبدیل مالک می شوند حفظ شود. به منظور فوق شرکت باید تدابیر لازم را اتخاذ کند تا دارندگان اوراق که متعاقباً اوراق خود را به سهام شرکت تبدیل می کنند بتوانند به نسبت و تحت همان شرایط حقوق مالی مذکور را استیفا نمایند.

ماده ۳۶: در قراردادهای مشارکت در صورت توافق طرفین می تواند داور تعیین نمود.

ماده ۳۷: وزارت خانه ها، مؤسسات و شرکت های دولتی، شهرداری ها و سایر دستگاه های اجرایی موظف اند، اوراق مشارکت موضوع این آیین نامه را به عنوان وثیقه طرف های معامله در قراردادهای مربوط بپذیرند.

ماده ۳۸: دریافت مجوز انتشار اوراق از سوی ناشر، قبولی عاملیت توسط عامل و انعقاد قرارداد حسابرسی به عنوان امین طرح به منزله قبول کلیه آثار و تعهدات ناشی از مقررات این آیین نامه و دستورالعمل اجرایی آن است.

۴- دستورالعمل پذیرش و عرضه اوراق بهادار در فرابورس ایران (مصوب

هیئت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار) ۱۳۸۸/۱/۲۵

این دستورالعمل، در اجرای بند ۲ ماده ۷ قانون بازار اوراق بهادار و مفاد دستورالعمل فعالیت بازارهای خارج از بورس مصوب شورای عالی بورس و اوراق بهادار، در ۵۹ ماده و ۲۰ تبصره به پیشنهاد هیئت مدیره شرکت فرابورس ایران، در تاریخ ۸۸/۱/۲۵ به تصویب هیئت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار رسید و در تاریخ ۱۳۹۰/۲/۲۴ به شرح زیر اصلاح شد.

فصل اول - کلیات

بخش اول: تعاریف

ماده (۱) اصطلاحات و واژه‌های تعریف شده در ماده یک قانون بازار اوراق بهادار، اساسنامه فرابورس ایران و دستورالعمل فعالیت بازارهای خارج از بورس مصوب شورای عالی بورس و اوراق بهادار با همان تعاریف در این دستورالعمل به کار رفته‌اند. سایر اصطلاحات به شرح زیر تعریف می‌شوند:

۱. پذیرش: تطبیق وضعیت اوراق بهادار و ناشر آن با شرایط مندرج در این دستورالعمل جهت فراهم شدن امکان معامله این اوراق در فرابورس،

۲. متقاضی پذیرش: شخص حقوقی است که تقاضای پذیرش اوراق بهادار را به فرابورس ارائه می‌نماید،

۳. متقاضی عرضه: شخص حقوقی یا حقیقی است که تقاضای عرضه اوراق بهادار را به فرابورس ارائه می‌نماید،

۴. فهرست نرخ‌های فرابورس: سندی است که به منظور مشخص نمودن اوراق بهادار قابل معامله در بازارهای اول، دوم و بازار ابزارهای نوین مالی، معاملات انجام شده اوراق بهادار پذیرفته شده و قیمت آنها به تفکیک هر بازار، توسط فرابورس تنظیم و به اطلاع عموم می‌رسد،

۵. فهرست اوراق بهادار بازار پایه: سندی است که به منظور اعلام اوراق بهادار قابل نقل و انتقال در بازار پایه، توسط فرابورس تنظیم و اطلاع عموم می‌رسد،

۶. فهرست عرضه اوراق بهادار: سندی است که به منظور مشخص نمودن اوراق بهادار قابل عرضه در بازار سوم، معاملات انجام شده روی این اوراق و قیمت آنها، توسط فرابورس تنظیم و به اطلاع عموم می‌رسد،

۷. تعلیق پذیرش: توقف موقت معاملات اوراق بهادار درج شده در فهرست نرخ‌های فرابورس، ناشی از نقض مفاد این دستورالعمل،

۸. لغو پذیرش: حذف قطعی اوراق بهادار پذیرفته شده از فهرست نرخ‌های فرابورس،

۹. تعلیق عرضه: توقف موقت عرضه اوراق بهادار در فرابورس،

۱۰. لغو عرضه: حذف اوراق بهادار قابل عرضه از فهرست عرضه اوراق بهادار،

۱۱. هیئت پذیرش: هیئتی است که به شرح ماده ۲ این دستورالعمل تشکیل می‌گردد،

۱۲. مشاور پذیرش: شخص حقوقی است که براساس ضوابط مصوب سازمان به عنوان رابط اصلی متقاضی پذیرش و فرابورس، تمام یا بخشی از وظایف متقاضی پذیرش را در فرآیند پذیرش به نمایندگی از طرف وی انجام می‌دهد.
۱۳. امیدنامه: مجموعه اطلاعاتی است که متقاضی پذیرش ملزم است در اختیار فرابورس قرار دهد تا در زمان درج نام اوراق بهادار در فهرست نرخ‌های فرابورس، جهت اطلاع عموم از طریق سایت رسمی فرابورس منتشر گردد. فرم نمونه امیدنامه به تصویب هیئت مدیره فرابورس می‌رسد.
۱۴. بیانیه عرضه: مجموعه اطلاعاتی است که متقاضی عرضه ملزم است در اختیار فرابورس قرار دهد تا در زمان عرضه اوراق بهادار در بازار سوم، جهت اطلاع عموم از طریق سایت رسمی فرابورس منتشر گردد. فرم نمونه بیانیه عرضه به تصویب هیئت مدیره فرابورس می‌رسد.
۱۵. قانون برنامه پنجم: منظور قانون برنامه پنج ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران، مصوب دی‌ماه ۱۳۸۹ مجلس شورای اسلامی می‌باشد.
۱۶. بیانیه نقل و انتقال: مجموعه اطلاعات ناشرانی است که به موجب ماده ۹۹ قانون برنامه پنجم، ملزم به نقل و انتقال اوراق بهادار خود از طریق فرابورس می‌باشند. این ناشران ملزم به ارائه اطلاعات مزبور براساس فرم‌های نمونه مصوب هیئت مدیره فرابورس می‌باشند.

بخش دوم: هیئت پذیرش

- ماده (۲) هیئت پذیرش**، هیئتی است که به منظور اخذ تصمیم نسبت به پذیرش اوراق بهادار در فرابورس و همچنین تعلیق یا حذف آنها، تشکیل می‌شود. این هیئت دارای پنج عضو و یک دبیر به شرح زیر می‌باشد:
۱. رئیس هیئت مدیره سازمان یا یک نفر از اعضای هیئت مدیره سازمان به نمایندگی وی،
 ۲. رئیس هیئت مدیره فرابورس یا یک نفر از اعضای هیئت مدیره فرابورس به نمایندگی وی،
 ۳. یک نفر متخصص حسابداری، حسابرسی یا مالی آشنا به صنعت به پیشنهاد هیئت مدیره کارگزاران بورس و اوراق بهادار و تأیید هیئت مدیره سازمان،
 ۴. یک نفر متخصص حسابداری، حسابرسی یا مالی آشنا به صنعت به انتخاب هیئت مدیره سازمان،
 ۵. یک نفر متخصص حسابداری، حسابرسی یا مالی آشنا به صنعت به انتخاب هیئت مدیره فرابورس،
 ۶. مدیرعامل فرابورس، یا یکی از مدیران فرابورس به نمایندگی وی به عنوان دبیر هیئت پذیرش و بدون حق رأی.

تبصره (۱) رئیس هیئت مدیره سازمان یا نماینده وی، رئیس هیئت پذیرش خواهد بود.

تبصره (۲) مدت عضویت اشخاص بندهای ۳ تا ۵ این ماده در هر دوره ۲ سال می‌باشد. انتخاب این اشخاص تا حداکثر ۳ دوره متوالی بلامانع است.

تبصره (۳) اشخاص موضوع بندهای ۴ و ۵ این ماده، پیش از پایان دوره تصدی به تشخیص مقام انتخاب کننده و شخص موضوع بند ۳ این ماده پیش از پایان دوره تصدی، بنا به تشخیص مقام پیشنهاد کننده یا سازمان، با رعایت تشریفات مقرر در بند ۳ این ماده قابل تغییر خواهند بود.

تبصره (۴) دبیر هیئت پذیرش می تواند در صورت لزوم از سایر کارشناسان و همچنین نمایندگان متقاضیان برای حضور در جلسات خود دعوت کند. این اشخاص در جلسات مزبور حق رأی نخواهند داشت.

ماده (۳) جلسات هیئت پذیرش با حضور حداقل سه عضو، که رییس سازمان یا نماینده وی یکی از آنهاست رسمیت می یابد. تصمیمات هیئت با رأی موافق حداقل سه عضو که یکی از آنها باید رییس سازمان یا نماینده وی باشد، معتبر خواهد بود.

فصل دوم - شرایط پذیرش و عرضه اوراق بهادار

بخش اول: بازارها

ماده (۴) فرابورس ایران دارای پنج بازار به شرح زیر است:

۱. بازار اول
۲. بازار دوم
۳. بازار سوم
۴. بازار ابزارهای نوین مالی
۵. بازار پایه

تبصره: پذیرش سهام شرکت های سهامی عام صرفاً در بازارهای اول و دوم و پذیرش سایر اوراق بهادار صرفاً در بازار ابزارهای نوین مالی صورت می پذیرد. متقاضی پذیرش در صورت دارا بودن شرایط پذیرش، باید تقاضای پذیرش خود را در یکی از این بازارها به فرابورس ارائه نماید.

بخش دوم: شرایط پذیرش سهام در بازار اول

ماده (۵) سهام شرکت های سهامی عام با ویژگی های زیر در بازار اول قابل پذیرش می باشد:

الف - ویژگی های سهام

۱. نزد سازمان ثبت شده باشد.
۲. با نام باشد،
۳. عادی باشد (فاقد امتیاز باشد)،
۴. محدودیت قانونی مؤثر برای نقل و انتقال آن وجود نداشته باشد،
۵. بهای اسمی آن تماماً پرداخت شده باشد.

ب - ویژگی های ناشر

۱. نزد سازمان ثبت شده باشد.
۲. حداقل ۱۰ درصد از سهام ثبت شده آن شناور بوده و تعداد سهامداران آن حداقل ۲۰۰ نفر باشد.
۳. حداقل دو سال از زمان بهره برداری عملیات یا ارائه خدمات آن گذشته باشد،

۴. آخرین سرمایه ثبت شده آن حداقل ده میلیارد ریال باشد،
 ۵. زیان انباشته نداشته باشد،
 ۶. گزارش حسابرس برای آخرین دوره/ سال مالی منتهی به پذیرش درخصوص صورت‌های مالی آن، عدم اظهار نظر یا اظهار نظر مردود نباشد،
 ۷. مطابق اظهار نظر حسابرس، از سیستم اطلاعات حسابداری (از جمله حسابداری مالی و حسابداری بهای تمام شده) مطلوب و متناسب با فعالیت خود و شرایط پذیرش در فرابورس جهت افشاء مناسب اطلاعات برخوردار باشد،
 ۸. در دوره/ سال مالی منتهی به پذیرش سودآور بوده و همچنین چشم‌انداز روشنی از تداوم سودآوری و فعالیت شرکت و صنعت مربوطه وجود داشته باشد،
 ۹. براساس آخرین صورت‌های مالی سالانه حسابرسی شده، نسبت حقوق صاحبان سهام به کل دارایی‌های آن حداقل ۱۵ درصد باشد،
 ۱۰. دعوای دارای اثر با اهمیت بر صورت‌های مالی، له یا علیه شرکت وجود نداشته باشد،
 ۱۱. آخرین صورت‌های مالی آن باید مطابق مقررات قانونی، استانداردهای حسابداری و گزارشگری مالی و آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های اجرایی ابلاغ شده توسط سازمان تهیه شده باشد. همچنین در زمان ارائه درخواست پذیرش و آخرین دوره/ سال مالی قبل از ارائه درخواست، حسابرس شرکت باید از میان حسابرسان معتمد سازمان انتخاب شده باشد،
 ۱۲. اعضای هیئت مدیره و مدیرعامل آن دارای سابقه محکومیت قطعی کیفری یا تخلفاتی مؤثر طبق قوانین و مقررات حاکم بر بازار اوراق بهادار یا سوء شهرت حرفه‌ای نباشند.
- تبصره:** هیئت پذیرش حسب مورد می‌تواند پذیرش سهام را منوط به انعقاد قرارداد بازارگردانی، مطابق دستورالعمل فعالیت بازارگردانی مصوب هیئت مدیره سازمان، نماید.

بخش سوم: شرایط پذیرش سهام در بازار دوم

ماده (۶) سهام شرکت‌های سهامی عام با ویژگی‌های زیر در بازار دوم فرابورس قابل پذیرش می‌باشد:

الف - ویژگی‌های سهام

۱. نزد سازمان ثبت شده باشد،
۲. با نام باشد،
۳. محدودیت قانونی مؤثر برای نقل و انتقال آن وجود نداشته باشد.
۴. بهای اسمی آن تماماً پرداخت شده باشد.

ب - ویژگی‌های ناشر

۱. نزد سازمان ثبت شده باشد،
۲. حداقل یک سال از تأسیس آن گذشته باشد،
۳. حداقل ۵ درصد از سهام ثبت شده آن شناور باشد،

۴. آخرین سرمایه ثبت شده آن حداقل یک میلیارد ریال باشد،
۵. در صورتی که شرکت مشمول ماده ۱۴۱ لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت باشد، به تشخیص هیئت پذیرش از برنامه عملیاتی مناسبی برای خروج از شمول ماده یادشده برخوردار باشد.
۶. دعاوی دارای اثر با اهمیت بر صورت‌های مالی، له یا علیه شرکت وجود نداشته باشد،
۷. آخرین صورت‌های مالی آن باید مطابق مقررات قانونی، استانداردهای حسابداری و گزارشگری مالی و آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های اجرایی ابلاغ شده توسط سازمان تهیه شده باشد.
۸. در صورتی که حسابرس شرکت از بین مؤسسات حسابرسی معتمد سازمان انتخاب نشده باشد، باید در اولین مجمع عمومی بعد از ثبت نزد سازمان، حسابرس خود را از میان مؤسسات حسابرسی معتمد سازمان انتخاب نماید.
۹. اظهار نظر حسابرس در خصوص آخرین صورت‌های مالی حسابرسی شده، «مردود» یا «عدم اظهار نظر» نباشد.
۱۰. اعضای هیئت مدیره و مدیرعامل شرکت دارای سابقه محکومیت قطعی کیفری یا تخلفاتی مؤثر طبق قوانین و مقررات حاکم بر بازار اوراق بهادار یا سوء شهرت حرفه‌ای نباشند.
۱۱. مطابق اظهار نظر حسابرس، از سیستم اطلاعات حسابداری (از جمله حسابداری مالی و حسابداری بهای تمام شده) مطلوب و متناسب با فعالیت خود و شرایط پذیرش در فرابورس جهت افشاء مناسب اطلاعات برخوردار باشد.

ماده (۷) در صورت تشخیص هیئت پذیرش، پذیرش سهام شرکت‌ها در بازار دوم منوط به وجود حداقل یک بازارگردان برای آن می‌باشد.

ماده (۸) شرکت‌های سهامی خاص که با رعایت قوانین و مقررات، همزمان با پذیرش از طریق افزایش سرمایه در حال تبدیل به سهامی عام می‌باشند، به شرط عرضه سهام ناشی از این افزایش سرمایه در فرابورس و همچنین دارا بودن شرایط مندرج در ماده (۶) این دستورالعمل، می‌توانند در بازار دوم فرابورس پذیرش شوند.

ماده (۹) حق تقدم خرید سهام جدید، در همان بازاری که سهام شرکت پذیرفته شده معامله خواهد شد.

بخش چهارم: شرایط عرضه در بازار سوم

ماده (۱۰) اوراق بهادار برای عرضه در بازار سوم فرابورس باید حائز شرایط زیر باشند:

۱. توسط شورا، قابل معامله اعلام شده باشند،
۲. در صورت شمول مقررات نزد سازمان ثبت شده باشند،
۳. محدودیت قانونی برای نقل و انتقال آنها وجود نداشته باشد،
۴. در بورس یا بازار خارج از بورس دارای مجوز، پذیرفته نشده باشند.

ماده (۱۱) اوراق بهادار موضوع ماده ۱۰ این دستورالعمل، از جمله اوراق بهادار زیر

می باشند:

۱. سهام شرکت های سهامی،
 ۲. حق تقدم خرید سهام شرکت های سهامی عام،
 ۳. سهام بی نام شرکت های سهامی عام،
 ۴. سهام ناشی از افزایش سرمایه شرکت های سهامی عام،
 ۵. گواهی های سپرده سرمایه گذاری،
 ۶. اوراق مشارکت،
 ۷. اوراق مشارکت رهنی،
 ۸. انواع صکوک،
 ۹. گواهی های سرمایه گذاری آن دسته از صندوق های سرمایه گذاری قابل معامله و صندوق های زمین و ساختمان که در سایر بازارهای فرابورس پذیرفته نشده اند،
- تبصره:** پذیرهنویسی شرکت های سهامی عام در شرف تأسیس می تواند در بازار سوم فرابورس انجام شود.

ماده (۱۲) اوراق بهادار عرضه شده در بازار سوم تا یک ماه بعد از معامله در بازار سوم فرابورس، قابل عرضه مجدد در این بازار نمی باشد. عرضه این اوراق پس از این مدت، منوط به احراز مجدد شرایط یاد شده در این دستورالعمل می باشد.

بخش پنجم: شرایط پذیرش در بازار ابزارهای نوین مالی

ماده (۱۳) کلیه ابزارهای مالی به استثنای سهام و حق تقدم خرید سهام که به تأیید شورا رسیده و بنا به اعلام آن مشمول ثبت یا معاف از ثبت نزد سازمان تشخیص داده شده، قابل پذیرش در بازار ابزارهای نوین مالی می باشد.

قسمت اول: اوراق مشارکت

ماده (۱۴) اوراق مشارکتی که با اخذ مجوز از سازمان منتشر می گردد، با شرایط زیر در بازار ابزارهای نوین مالی قابل پذیرش می باشند:

۱. با نام باشد یا براساس رویه اجرایی مصوب هیئت مدیره فرابورس، امکان معامله آنها در سامانه معاملاتی وجود داشته باشد.
۲. مبلغ اوراق صادره حداقل ۱۰۰ میلیارد ریال باشد،
۳. دارای سررسید بیش از یک سال باشد،
۴. حداقل یک بازارگردان داشته باشد،

ماده (۱۵) اوراق مشارکت منتشره توسط دولت، شرکت های دولتی و شهرداری ها که به

موجب قانون بودجه سالانه کل کشور، مصوبه هیئت وزیران و یا مقررات مربوطه منتشر می گردد، با شرایط زیر قابل پذیرش در بازار ابزارهای نوین مالی می باشد:

۱. با نام باشد یا براساس رویه اجرایی مصوب هیئت مدیره فرابورس، امکان معامله آنها در سامانه معاملاتی وجود داشته باشد.
۲. در زمان پذیرش، حداقل ۶ ماه تا سررسید آن باقی مانده باشد.
۳. بعد از پذیرش، معاملات دست دوم آنها منحصرأ از طریق فرابورس انجام شود.

قسمت دوم: گواهی سرمایه گذاری

ماده (۱۶) گواهی های سرمایه گذاری صندوق های سرمایه گذاری قابل معامله و گواهی های سرمایه گذاری صندوق های زمین و ساختمان، با شرایط زیر در بازار اول فرابورس قابل پذیرش می باشند:

الف - گواهی های سرمایه گذاری صندوق های سرمایه گذاری قابل معامله

۱. گواهی های سرمایه گذاری نزد سازمان ثبت شده باشند،
۲. حداقل سرمایه صندوق ۵۰ میلیارد ریال باشد،
۳. با نام باشد.

ب - گواهی های سرمایه گذاری زمین و ساختمان

۱. گواهی های سرمایه گذاری نزد سازمان ثبت شده باشند،
۲. حداقل سرمایه صندوق ۱۰۰ میلیارد ریال باشد،
۳. با نام باشد.

قسمت سوم: گواهی های سپرده سرمایه گذاری

ماده (۱۷) گواهی های سپرده سرمایه گذاری با شرایط زیر قابل پذیرش در بازار ابزارهای مالی نوین می باشند:

۱. با نام باشند یا براساس رویه اجرایی مصوب هیئت مدیره فرابورس، امکان معامله آنها در سامانه معاملاتی وجود داشته باشد.
۲. مبلغ اوراق صادره حداقل ۱۰۰ میلیارد ریال باشد.
۳. در زمان پذیرش، حداقل ۶ ماه تا سررسید گواهی ها باقی مانده باشد.
۴. پرداخت اصل و سود علی الحساب گواهی ها توسط بانک عامل تعهد و تضمین شده باشد.
۵. بعد از پذیرش، معاملات دست دوم گواهی ها منحصرأ از طریق فرابورس انجام شود.
۶. گواهی ها با رعایت مقررات دستورالعمل اجرایی انتشار گواهی سپرده سرمایه گذاری، توسط بانک عامل صادر شده باشد.

قسمت چهارم: انواع صکوک

ماده (۱۸) انواع صکوک که با مجوز سازمان منتشر می‌گردند، با شرایط زیر قابل پذیرش در بازار ابزارهای مالی نوین می‌باشند:

۱. با نام باشند یا براساس رویه اجرایی مصوب هیئت مدیره فرابورس، امکان معامله آنها در سامانه معاملاتی وجود داشته باشد.
۲. مبلغ اوراق صادره حداقل ۱۰۰ میلیارد ریال باشد.
۳. در زمان پذیرش، حداقل ۶ ماه تا سررسید این اوراق باقی مانده باشد.
۴. حداقل یک بازارگردان داشته باشند.

قسمت پنجم: سایر ابزارهای مالی

ماده (۱۹) سایر ابزارهای مالی که به تشخیص شورا قابل معامله بوده و با مجوز سازمان منتشر می‌گردند، با شرایطی که هیئت پذیرش تعیین می‌نماید، قابل پذیرش در بازار ابزارهای مالی نوین می‌باشند.

بخش ششم: شرایط نقل و انتقال اوراق بهادار در بازار پایه

قسمت اول: سهام

ماده (۲۰) سهام شرکت‌های سهامی عام که در بورس اوراق بهادار یا فرابورس پذیرفته نشده باشد، با رعایت شرایط زیر در بازار پایه قابل نقل و انتقال می‌باشد.

الف - ویژگی‌های سهام

۱. نزد سازمان ثبت شده باشد،
 ۲. با نام باشد.
- تبصره: در صورت بی‌نام بودن سهام براساس رویه اجرایی مصوب هیئت مدیره فرابورس، امکان نقل و انتقال آنها در سامانه معاملاتی وجود داشته باشد.
۳. در صورت عدم پرداخت تمامی مبلغ اسمی سهام، امکان نقل و انتقال آنها در نمادهای متفاوت در سامانه معاملات وجود داشته باشد،
 ۴. در صورت وجود سهام ممتاز، براساس رویه اجرایی مصوب هیئت مدیره فرابورس، امکان نقل و انتقال آنها در سامانه معاملاتی وجود داشته باشد.

ب - ویژگی‌های ناشر

۱. نزد سازمان ثبت شده باشد،
۲. حسابرس شرکت از میان حسابرسان معتمد سازمان انتخاب شده باشد،

تبصره: در صورتی که حسابرس شرکت از بین مؤسسات حسابرسی معتمد سازمان انتخاب نشده باشد، باید در اولین مجمع عمومی بعد از ثبت نزد سازمان، حسابرس خود را از میان مؤسسات حسابرسی معتمد سازمان انتخاب نماید.

قسمت دوم: سایر ابزارهای مالی

ماده (۲۱) سایر ابزارهای مالی که توسط شورا قابل نقل و انتقال شناخته شده‌اند، در صورتی که در بورس اوراق بهادار یا فرابورس پذیرفته نشده باشند، قابل نقل و انتقال در بازار پایه می‌باشند.

فصل سوم - فرآیند پذیرش و عرضه اوراق بهادار

بخش اول: رویه اجرایی ارائه درخواست پذیرش اوراق بهادار

ماده (۲۲) کلیه درخواست‌های پذیرش اوراق بهادار، به همراه مدارک و مستندات موضوع ماده ۲۳ این دستورالعمل باید توسط مشاور پذیرش به فرابورس ارائه گردد.

ماده (۲۳) متقاضی پذیرش باید فرم درخواست پذیرش خود را حسب مورد به انضمام مدارک زیر در قالب فرم‌های فرابورس، برای پذیرش در بازار اول، بازار دوم یا بازار ابزارهای نوین مالی، از طریق مشاور پذیرش به فرابورس تسلیم نماید:

۱. پرسشنامه پذیرش،
۲. امیدنامه،
۳. رسید پرداخت حق پذیرش،
۴. صورت‌های مالی مربوط به حداقل یک سال / دوره مالی منتهی به تاریخ پذیرش به همراه گزارش حسابرس و بازرس قانونی،
۵. آخرین صورت‌های مالی میان دوره‌ای شش ماهه حسابرسی شده و صورت‌های مالی سه ماهه،
۶. آخرین گزارش هیئت مدیره به مجامع عمومی عادی و فوق‌العاده یا رکن مشابه،
۷. صورتجلسات مجامع عمومی سال اخیر و روزنامه رسمی مربوط به آگهی تصمیمات آنها در صورت وجود الزام قانونی،
۸. آخرین اساسنامه ثبت شده منطبق با اساسنامه نمونه، مصوب هیئت مدیره سازمان،
۹. فهرست و مشخصات دارندگان اطلاعات نهانی، موضوع تبصره یک ماده ۴۶ قانون بازار اوراق بهادار براساس فرم‌های سازمان،
۱۰. یک نسخه از آخرین مفاصا حساب مالیاتی و برگه‌های تشخیص مالیات عملکرد بعد از سال تسویه شده،
۱۱. مصوبه مجمع عمومی عادی صاحبان سهام یا رکن مشابه مبنی بر موافقت با پذیرش اوراق بهادار در بورس،
۱۲. آخرین نمودار سازمانی مصوب،

۱۳. سایر اطلاعات مهم به تشخیص متقاضی پذیرش یا درخواست هیئت پذیرش،

تبصره: در فرم درخواست پذیرش، باید قید گردد که متقاضی با آگاهی از الزامات پذیرش و قبول تعهد به آن، درخواست خود را به فرا بورس تسلیم نموده است.

ماده (۲۴) متقاضی پذیرش موظف است تغییرات با اهمیت در اطلاعات ارائه شده از جمله تغییرات در اساسنامه، حسابرس، مدیران، دارندگان اطلاعات نهانی، سال مالی و تغییرات سهامداران عمده در دوره بررسی درخواست پذیرش را به اطلاع فرا بورس برساند. در غیر این صورت هیئت پذیرش می تواند براساس گزارش فرا بورس، پذیرش اوراق بهادار متقاضی پذیرش را در هر مرحله ای متوقف نماید.

بخش دوم: رویه اجرایی ارائه درخواست عرضه اوراق بهادار

ماده (۲۵) متقاضی عرضه باید از طریق کارگزار عضو فرا بورس، فرم درخواست عرضه اوراق بهادار خود را حسب مورد به انضمام مدارک زیر در قالب فرم های فرا بورس، برای عرضه در بازار سوم، به فرا بورس تسلیم نماید:

۱. پرسشنامه عرضه مطابق فرم مصوب،

۲. بیانیه عرضه،

۳. رسید پرداخت کارمزد عرضه اوراق بهادار،

تبصره: در فرم درخواست عرضه، باید قید گردد که متقاضی با آگاهی از الزامات عرضه و قبول تعهد به آن، درخواست خود را به فرا بورس تسلیم نموده است.

ماده (۲۶) متقاضی عرضه موظف است تغییرات با اهمیت در اطلاعات ارائه شده در دوره بررسی درخواست عرضه را به اطلاع فرا بورس برساند. در غیر این صورت فرا بورس می تواند بررسی درخواست متقاضی عرضه را در هر مرحله ای متوقف نماید.

بخش سوم: رویه اجرایی ارائه درخواست نقل و انتقال اوراق بهادار

ماده (۲۷) ناشرانی که به موجب ماده ۹۹ قانون برنامه پنجم نقل و انتقال اوراق بهادار آنها از طریق فرا بورس انجام می شود، باید از طریق کارگزار عضو فرا بورس دارای مجوز از سازمان فرم درخواست ایجاد قابلیت نقل و انتقال اوراق بهادار خود را حسب مورد به انضمام مدارک زیر در قالب فرم های تعیین شده فرا بورس ارائه نمایند:

۱. پرسشنامه نقل و انتقال اوراق بهادار،

۲. بیانیه نقل و انتقال،

۳. رسید کارمزد ایجاد قابلیت نقل و انتقال،

بخش چهارم: رویه اجرایی بررسی درخواست های پذیرش، عرضه یا نقل و انتقال اوراق بهادار

ماده (۲۸) فرابورس گزارش کارشناسی خود حاوی اظهارنظر درخصوص احراز یا عدم

احراز شرایط پذیرش را حداکثر ظرف مدت ۴۵ روز پس از تاریخ تکمیل مدارک به انضمام مستندات مربوطه به هیئت پذیرش ارسال می نماید. چارچوب گزارش کارشناسی مزبور، به پیشنهاد فرابورس و با تصویب هیئت پذیرش تعیین می شود.

ماده (۲۹) پس از ارسال گزارش و مستندات مربوطه، هیئت پذیرش نظر کتبی خود را با ذکر دلایل مبنی بر تأیید یا رد پذیرش حداکثر ظرف مدت ۴۵ روز از طریق فرابورس به متقاضی اعلام می کند. در صورت رد درخواست پذیرش اوراق بهادار، متقاضی می تواند مراتب اعتراض خود را کتباً حداکثر ظرف مدت ۱۰ روز پس از ابلاغ تصمیم هیئت پذیرش به دبیرخانه هیئت مدیره سازمان اعلام کند. رأی هیئت مدیره سازمان در خصوص بررسی مجدد موضوع یا تأیید نظر هیئت پذیرش، برای متقاضی، هیئت پذیرش و فرابورس لازم الاجراست.

تبصره: در صورت رأی هیئت مدیره سازمان مبنی بر بررسی مجدد موضوع، درخواست متقاضی باید در اولین جلسه هیئت پذیرش مجدداً طرح گردد.

ماده (۳۰) در صورتی که درخواست متقاضی پذیرش اوراق بهادار برای بار اول یا پس از اجرای رأی تجدیدنظر هیئت مدیره سازمان در هیئت پذیرش رد گردد، طرح مجدد درخواست متقاضی در هیئت پذیرش حداقل پس از سه ماه و با انجام کلیه مراحل، امکان پذیر خواهد بود.

ماده (۳۱) رویه اجرایی بررسی درخواست های عرضه اوراق بهادار در بازار سوم فرابورس براساس ضوابطی است که به تصویب هیئت مدیره فرابورس می رسد.

تبصره: در صورت رد درخواست عرضه اوراق بهادار توسط فرابورس، متقاضی می تواند مراتب اعتراض خود را کتباً حداکثر ظرف ۱۰ روز پس از ابلاغ تصمیم فرابورس به دبیرخانه هیئت مدیره سازمان اعلام کند. رأی هیئت مدیره سازمان درخصوص بررسی مجدد موضوع یا تأیید نظر فرابورس، لازم الاجراست.

ماده (۳۲) شروع نقل و انتقال اوراق بهادار در بازار پایه با تأیید مدیرعامل فرابورس امکان پذیر می باشد.

بخش پنجم: درج اوراق بهادار پذیرفته شده، قابل عرضه یا قابل نقل و انتقال

ماده (۳۳) درج نام اوراق بهادار پذیرفته شده در فهرست نرخ های فرابورس، منوط به احراز تمامی موارد تعیین شده توسط هیئت پذیرش می باشد. در صورت عدم احراز این موارد ظرف مدت ۶ ماه از زمان پذیرش، پذیرش اوراق بهادار در فرابورس لغو می گردد.

تبصره: در صورت لغو پذیرش اوراق بهادار در فرابورس در مرحله درج، متقاضی پذیرش می تواند مجدداً تقاضای پذیرش را به فرابورس ارائه دهد.

ماده (۳۴) عرضه اوراق بهادار پذیرفته شده در فرابورس می‌بایست حداقل ۵ روز و حداکثر

۴ ماه پس از تاریخ درج در فهرست نرخ‌های فرابورس، صورت پذیرد. در صورت عدم عرضه اوراق بهادار پذیرفته شده ظرف مدت مذکور، پذیرش آن در فرابورس لغو گردیده و پذیرش مجدد آن منوط به طی فرآیند پذیرش خواهد بود.

تبصره: در صورت لغو پذیرش اوراق بهادار در فرابورس پس از درج نام آن در فهرست نرخ‌های فرابورس، متقاضی پذیرش می‌تواند پس از گذشت یک سال مجدداً تقاضای پذیرش را به فرابورس ارائه دهد.

ماده (۳۵) درج نام اوراق بهادار در فهرست عرضه اوراق بهادار، منوط به احراز تمامی موارد تعیین شده توسط فرابورس می‌باشد. در صورت عدم احراز این موارد ظرف مدت تعیین شده توسط فرابورس، مجوز عرضه اوراق بهادار در بازار سوم لغو می‌شود.

تبصره: در صورت لغو مجوز عرضه اوراق در فرابورس در مرحله درج، متقاضی عرضه می‌تواند مجدداً تقاضای عرضه را با پرداخت کارمزد عرضه اوراق بهادار به فرابورس ارائه دهد.

ماده (۳۶) عرضه اوراق بهادار در بازار سوم می‌بایست حداقل ۵ روز و حداکثر یک ماه پس از تاریخ درج در فهرست عرضه اوراق بهادار، صورت پذیرد. در صورت عدم عرضه اوراق بهادار ظرف مدت یاد شده، مجوز عرضه آن در فرابورس لغو گردیده و مجوز عرضه مجدد آن منوط به طی فرآیند مربوطه خواهد بود.

تبصره: در صورت لغو مجوز عرضه اوراق بهادار در فرابورس پس از درج نام اوراق در فهرست عرضه اوراق بهادار، متقاضی عرضه می‌تواند پس از گذشت ۲ ماه مجدداً تقاضای عرضه را به فرابورس ارائه دهد.

ماده (۳۷) درج نام اوراق بهادار در فهرست نقل و انتقال منوط به تأیید کمیته عرضه می‌باشد.

فصل چهارم - تعلیق و لغو پذیرش اوراق بهادار در فرابورس

بخش اول: تعلیق پذیرش

ماده (۳۸) در صورت عدم ایفای تعهدات ناشر، مطابق ماده ۵۸ این دستورالعمل، فرابورس می‌تواند پذیرش اوراق بهادار مربوطه را حداکثر برای مدت سی روز به حال تعلیق درآورد. تعلیق اوراق بهادار پذیرفته شده برای مدتی بیش از سی روز منوط به موافقت هیئت پذیرش خواهد بود. در هر صورت مدت تعلیق موضوع این ماده بیش از ۳ ماه نخواهد بود.

ماده (۳۹) سازمان می‌تواند در صورت عدم ایفای وظایف ناشر مطابق ماده ۵۸ این دستورالعمل، دستور تعلیق پذیرش اوراق بهادار پذیرفته شده را به فرابورس صادر نماید. تشخیص مدت تعلیق موضوع این ماده با سازمان خواهد بود.

ماده (۴۰) رفع تعلیق پذیرش اوراق بهادار حسب مورد، منوط به رفع دلایل اعلام شده توسط سازمان، هیئت پذیرش یا فرابورس می باشد.

تبصره (۱): در موارد تداوم تعلیق پذیرش حسب نظر هیئت پذیرش، موضوع ماده ۳۸ این دستورالعمل، چنانچه دلایل اعلام شده توسط هیئت پذیرش از طرف ناشر مرتفع گردد، فرابورس رأساً نسبت به رفع تعلیق اقدام نموده و مراتب را به همراه گزارش رفع دلایل تعلیق به سازمان و هیئت پذیرش اعلام می نماید.

تبصره (۲): در موارد تداوم تعلیق پذیرش حسب نظر سازمان، موضوع ماده ۳۹ این دستورالعمل، رفع تعلیق پذیرش توسط سازمان به فرابورس اعلام خواهد شد.

بخش دوم: لغو پذیرش

ماده (۴۱) پذیرش اوراق بهادار به موجب هر یک از موارد زیر لغو می شود:

- ۱- عدم ایفای تعهدات ناشر در مورد ماده ۵۸ این دستورالعمل، پس از گذشت شش ماه از تاریخ اعلام سازمان یا هیئت پذیرش مبنی بر تعلیق؛
- ۲- در صورتی که شرایط بندهای ۴ و ۹ قسمت «ب» ماده ۵، برای سهام پذیرفته شده در بازار اول وجود نداشته باشد؛
- ۳- در صورت عدم رعایت شرط بند ۴ قسمت «ب» ماده ۶ و عدم رعایت ماده ۷، برای سهام پذیرفته شده در بازار دوم؛
- ۴- در صورتی که بیش از ۶ ماه، مفاد بند ۲ قسمت «ب» ماده ۵ یا بند ۳ قسمت «ب» ماده ۶ رعایت نشده باشد؛
- ۵- سررسید اوراق بهادار حسب مورد؛
- ۶- درخصوص شرکت های پذیرفته شده در بازار اول فرابورس، عملکرد شرکت در دو دوره مالی متوالی منجر به زیان شده و نتیجه عملیات شش ماهه بعدی شرکت براساس صورت های مالی میان دوره ای حسابرسی شده با در نظر گرفتن بندهای شرط گزارش حسابرس، منتج به سود نشود؛
- ۷- اظهار نظر مردود یا عدم اظهار نظر حسابرس در مورد صورت های مالی ناشر؛
- ۸- در صورت انحلال یا ورشکستگی ناشر؛
- ۹- درخصوص شرکت های پذیرفته شده در بازار دوم فرابورس، در صورتی که ناشر مشمول ماده ۱۴۱ لایحه اصلاح قانون تجارت شده و ظرف مدت دو سال پس از آن اقدام ناشر منجر به خروج شرکت از شمول ماده ۱۴۱ لایحه اصلاح قانون تجارت نشود؛

ماده (۴۲) در صورت وجود هر یک از موارد موضوع بندهای ماده ۴۱، فرابورس ضمن ارائه گزارش به هیئت پذیرش مراتب را به ناشر اعلام می کند. ناشر موظف است ظرف سی روز توضیحات خود را به هیئت پذیرش ارائه نماید. در صورتی که هیئت پذیرش تشخیص دهد ناشر قادر به برطرف کردن موارد منجر به لغو پذیرش است، مهلت مشخصی را حسب مورد برای وی در نظر می گیرد.

ماده (۴۳) هیئت پذیرش می تواند پذیرش اوراق بهادار پذیرفته شده را در دوره ای که به ناشر برای رفع موارد لغو مهلت داده می شود، به حالت تعلیق در آورد.

ماده (۴۴) در صورت برطرف شدن موارد لغو پذیرش در مهلت در نظر گرفته شده، ناشر موظف است گزارش اقدامات خود و همچنین سایر اطلاعات مورد نیاز را به فرابورس ارائه نماید.

ماده (۴۵) چنانچه در مهلت پیش بینی شده موارد لغو پذیرش رفع نگردد، اوراق بهادار با تصویب هیئت پذیرش از فهرست نرخ های فرابورس بطور قطعی حذف می شود. هیئت پذیرش می تواند قبل از لغو پذیرش اوراق بهادار، فرصت حداکثر سه ماهه ای را برای انجام معاملات آن اوراق در نظر بگیرد.

ماده (۴۶) فرابورس، لغو پذیرش اوراق بهادار را حداکثر ظرف یک هفته از تاریخ تصویب، طی گزارشی با ذکر دلایل مربوط، به ناشر و سازمان اطلاع می دهد. ناشر می تواند مراتب اعتراض خود را حداکثر ظرف مدت ۱۰ روز پس از ابلاغ تصمیم هیئت پذیرش، به دبیرخانه هیئت مدیره سازمان اعلام کند. رأی هیئت مدیره سازمان در خصوص بررسی مجدد موضوع یا تأیید نظر هیئت پذیرش، برای هیئت پذیرش، فرابورس و ناشر لازم الاجرا است.

ماده (۴۷) پذیرش مجدد اوراق بهاداری که پذیرش آنها در فرابورس به موجب ماده ۴۱ این دستورالعمل لغو شده است، حداقل پس از گذشت یک سال از تاریخ لغو پذیرش با ارائه درخواست و احراز شرایط پذیرش امکان پذیر خواهد بود.

بخش سوم: لغو پذیرش اوراق بهادار به درخواست ناشر

ماده (۴۸) ناشر باید درخواست خود مبنی بر لغو پذیرش اوراق بهادار را که به تأیید مجمع عمومی عادی سهامداران رسیده، به همراه صورت جلسه امضا شده مجمع مذکور به سازمان و فرابورس ارسال نماید.

ماده (۴۹) سهامدارانی که بیش از نیمی از سهام شرکت را در اختیار دارند پس از انجام تشریفات ماده ۴۸ و اعلام قصد خود مبنی بر جمع آوری سهام شرکت و خروج آن از فرابورس، به سازمان، فرابورس و عموم، می بایست:

- ۱- حداکثر تا مدت ۳ ماه پس از تاریخ اعلام موضوع، حداقل ۸۰ درصد از اوراق بهادار پذیرفته شده را تملک نمایند.

- ۲- پس از گذشت مهلت فوق، طی یک دوره یک ماهه، حداقل ۱۰ درصد از اوراق بهادار پذیرفته شده را، مازاد بر ۸۰ درصد بند ۱ فوق، حداقل با میانگین موزون قیمت خرید دوره ۳ ماهه فوق تملک نمایند.

- ۳- پس از سپری شدن مهلت مشخص شده در بندهای ۱ و ۲ فوق، طی یک دوره یک ماهه، تمامی سهام عرضه شده توسط سهامداران باقی مانده را با میانگین موزون قیمت خرید چهار ماه گذشته خریداری نمایند.

ماده (۵۰) سهامدارانی که قصد خارج نمودن شرکت را از فرابورس دارند، مکلفند در پایان دوره خرید، اطلاعات مربوط به میزان مالکیت خود و خرید اوراق بهادار طی دوره پنج ماهه را جهت تأیید به فرابورس ارائه و همزمان به سازمان نیز اعلام نمایند.

ماده (۵۱) هیئت پذیرش پس از احراز تکمیل فرآیند فوق، براساس گزارش فرابورس، تاریخ دقیق لغو پذیرش را به فرابورس و ناشر اعلام می‌کند. لغو پذیرش شرکت می‌بایست توسط فرابورس به سازمان و عموم اعلام گردد.

ماده (۵۲) اوراق بهاداری که به درخواست ناشر لغو پذیرش شده باشند تا دو سال بعد از تاریخ لغو پذیرش، قابل پذیرش مجدد در فرابورس نیستند.

فصل پنجم - انتقال اوراق بهادار در فرابورس و بورس اوراق بهادار

بخش اول: انتقال به بازار پایه

ماده (۵۳) در صورت لغو پذیرش اوراق بهادار پذیرفته شده در فرابورس، مطابق شرایط این دستورالعمل، نقل و انتقال اوراق مزبور در بازار پایه انجام خواهد شد.

ماده (۵۴) در صورت لغو پذیرش اوراق بهادار در بورس اوراق بهادار تهران، نقل و انتقال آنها در بازار پایه انجام خواهد شد.

تبصره: ارائه درخواست پذیرش در فرابورس برای اوراق بهاداری که پذیرش آنها در بورس اوراق بهادار تهران لغو گردیده، حداقل ۲ ماه پس از شروع نقل و انتقال آنها در بازار پایه امکان پذیر می‌باشد.

ماده (۵۵) خروج اوراق بهادار از بازار پایه منوط به ارائه درخواست پذیرش در فرابورس و احراز شرایط پذیرش در بازارهای مرتبط می‌باشد.

بخش دوم: انتقال به بورس اوراق بهادار تهران

ماده (۵۶) ناشرانی که حداقل ۶ ماه از تاریخ عرضه اوراق بهادار آنها در بازار اول فرابورس گذشته است، می‌توانند درخواست انتقال به بورس اوراق بهادار تهران را به بورس ارائه نمایند. انتقال اوراق بهادار مزبور به بورس اوراق بهادار تهران، منوط به پذیرش این اوراق در بورس یادشده با رعایت مقررات می‌باشد.

تبصره: در انتقال اوراق بهادار به بورس اوراق بهادار تهران، احراز شرایط لغو پذیرش اختیاری اوراق بهادار به درخواست ناشر در فرابورس ضروری نمی‌باشد.

فصل ششم - سایر موارد

بخش اول: کارمزدها

ماده (۵۷) فرابورس کارمزدهای زیر را از متقاضیان پذیرش یا عرضه و ناشران اوراق بهادار پذیرفته شده دریافت می کند:

- ۱- کارمزد پذیرش که به همراه درخواست پذیرش و تکمیل مدارک اولیه دریافت می شود،
 - ۲- کارمزد عرضه اوراق بهادار که بخشی از آن به همراه ارائه درخواست عرضه اوراق بهادار و تکمیل مدارک اولیه و مابقی آن پس از انجام معامله دریافت می شود،
 - ۳- کارمزد درج ناشران پذیرفته شده که سالانه براساس سرمایه پرداخت شده دریافت می شود،
 - ۴- کارمزد ایجاد قابلیت نقل و انتقال در بازار پایه برای اوراق بهاداری که در این بازار معامله می شوند.
- تبصره:** متقاضی پذیرش، عرضه یا نقل و انتقال و ناشری که اوراق بهادار آن در فرابورس پذیرفته شده یا نقل و انتقال اوراق بهادارش در بازار پایه انجام می شود، موظف است حسب مورد کارمزدهای فوق را براساس مصوبه هیئت مدیره فرابورس و حداکثر تا میزان سقف های تعیین شده توسط هیئت مدیره سازمان، پرداخت نماید.

بخش دوم: سایر مقررات

ماده (۵۸) تمام ناشران و مدیران آنها یا عرضه کنندگان، مادام که اوراق بهادارشان در فرابورس پذیرفته شده، عرضه شده یا نقل و انتقال آن از طریق فرابورس انجام می شود، موظف به رعایت مقررات بازار اوراق بهادار از جمله مفاد این دستورالعمل می باشند.

ماده (۵۹) در صورت نقض هر یک از مفاد این دستورالعمل توسط اشخاص ذیربط، فرابورس موظف است براساس آیین نامه انضباطی خود به تخلفات آنها رسیدگی یا حسب مورد نقض مقررات توسط آنها را به مرجع ذی صلاح گزارش نماید.

۵- دستورالعمل پذیرش کالا و اوراق بهادار مبتنی بر کالا در بورس کالای

ایران (مصوب ۱۳۸۷/۲/۲ هیأت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار و اصلاحیه مورخ ۱۳۸۸/۰۹/۱۰)

فصل اول - کلیات

بخش اول: تعاریف

ماده ۱- اصطلاحات و واژه‌های تعریف شده در ماده یک قانون بازار اوراق بهادار و اساسنامه بورس با همان تعاریف در این دستورالعمل به کار رفته است. سایر اصطلاحات به شرح زیر تعریف می‌شوند:

۱. امیدنامه: مجموعه اطلاعاتی است که بورس ملزم است در زمان درج نام یک کالا یا اوراق بهادار مبتنی بر کالا در فهرست نرخ‌های بورس، جهت اطلاع عموم در سایت رسمی خود منتشر نماید. فرم نمونه این گزارش به تصویب هیئت مدیره بورس می‌رسد.
۲. پذیرش: تطبیق کالا یا اوراق بهادار مبتنی بر کالا با شرایط مندرج در این دستورالعمل جهت درج آن در فهرست نرخ‌های بورس و فراهم شدن امکان معامله آن در بورس است.
۳. تعلیق پذیرش: توقف موقت معاملات کالای یک عرضه کننده یا اوراق بهادار مبتنی بر کالای درج شده در فهرست نرخ‌های بورس ناشی از نقض مفاد این دستورالعمل است.
۴. دارائی پایه: دارائی موضوع اوراق بهادار مبتنی بر کالا است.
۵. عرضه کننده: شخصی است که کالای وی در فهرست نرخ‌های بورس درج شده است.
۶. فرم تطابق کالا: فرمی است که بر اساس فرم نمونه بورس، جهت تطبیق مشخصات و استاندارد کالای مشابه با مشخصات و استاندارد یکی از کالای پذیرفته شده پس از تایید توسط مشاور پذیرش، به بورس ارائه می‌شود.
۷. کالای مشابه: کالای منطبق بر مشخصات و استاندارد یکی از کالاهای پذیرش شده در بورس با تولیدکننده متفاوت است.
۸. کالای خارج از گونه (Off-grade): کالائی است که مشخصات اصلی آن منطبق بر یکی از کالاهای پذیرفته شده در بورس می باشد لیکن یک یا چند مشخصه آن با کالای اصلی متفاوت است به گونه ای که تفاوت مزبور موجب تغییر در ماهیت، نوع یا کاربرد آن نمی شود.
۹. کمیته عرضه: کمیته‌ای است که جهت بررسی عرضه کالاهای مشابه و پذیرش عرضه کننده آن در بورس طبق مقررات این دستورالعمل تشکیل شده و فعالیت می‌نماید.
۱۰. لغو پذیرش: حذف قطعی کالای یک عرضه کننده یا اوراق بهادار مبتنی بر کالا از فهرست نرخ‌های بورس است.
۱۱. متقاضی: شخصی است که تقاضای پذیرش کالا را به بورس ارائه می‌کند.

۱۲. مشاور پذیرش: شخصی است که به عنوان رابط اصلی متقاضی و بورس، تمام یا

بخشی از وظایف متقاضی در فرآیند پذیرش، درج و یا عرضه را به نمایندگی از طرف وی انجام می دهد.

۱۳. هیئت پذیرش: هیئتی است که به شرح ماده ۲ این دستورالعمل تشکیل می گردد و وظایف مندرج در این دستورالعمل را ایفا می نماید.

بخش دوم: هیئت پذیرش

ماده ۲- هیئت پذیرش دارای پنج عضو و یک دبیر به شرح زیر است:

۱. رئیس هیئت مدیره سازمان یا یکی از اعضای هیئت مدیره سازمان به نمایندگی از رئیس هیئت مدیره سازمان؛

۲. رئیس هیئت مدیره بورس یا یکی از اعضای هیئت مدیره بورس به نمایندگی از رئیس هیئت مدیره بورس؛

۳. یک نفر خبیره مالی آشنا به صنعت، به پیشنهاد هیئت مدیره کارگزاران بورس و اوراق بهادار و تأیید هیئت مدیره سازمان؛

۴. یک نفر خبیره مالی آشنا به صنعت، به انتخاب هیئت مدیره سازمان؛

۵. یک نفر خبیره مالی آشنا به صنعت، به انتخاب هیئت مدیره بورس؛

۶. مدیرعامل بورس، به عنوان دبیر هیئت پذیرش و بدون حق رأی یا یکی از مدیران بورس به نمایندگی وی. تبصره (۱): رئیس هیئت مدیره سازمان، رئیس هیئت پذیرش خواهد بود.

تبصره (۲): مدت عضویت اشخاص بندهای ۳ تا ۵ این ماده یک دوره دو ساله می باشد. انتخاب این اشخاص تا حداکثر ۳ دوره متوالی بلامانع است.

تبصره (۳): اشخاص موضوع بندهای ۴ و ۵ این ماده، پیش از پایان دوره تصدی به تشخیص مقام انتخاب کننده و شخص موضوع بند ۳ این ماده پیش از پایان دوره تصدی، بنا به تشخیص مقام پیشنهاد کننده یا سازمان، با رعایت تشریفات مقرر در بند ۳ این ماده قابل تغییر خواهند بود.

تبصره (۴): هیئت پذیرش می تواند در صورت لزوم از سایر کارشناسان و مدیران متقاضی برای حضور در جلسات دعوت کند. این اشخاص حق رأی نخواهند داشت.

ماده ۳- جلسات هیئت پذیرش با حضور حداقل سه عضو، که رئیس سازمان یا نماینده وی یکی از آنهاست، رسمیت می یابد. تصمیمات هیئت پذیرش با رأی موافق حداقل سه نفر، که یکی از آنها باید رئیس سازمان یا نماینده وی باشد، معتبر خواهد بود.

بخش سوم: بازارها

ماده ۴- بورس کالای ایران دارای دو بازار معاملات کالای فیزیکی و مشتقه است. بازار معاملات کالای فیزیکی

شامل چند تابلو از جمله تابلوی محصولات فلزی - صنعتی، کشاورزی و پتروشیمی و بازار مشتقه شامل چند تابلو

از جمله تابلوی قراردادی می باشد. پذیرش کالا صرفاً در یکی از تابلوهای بازار معاملات کالای فیزیکی و

پذیرش اوراق بهادار مبتنی بر کالا صرفاً در یکی از تابلوهای بازار مشتقه صورت می پذیرد.

تبصره: ایجاد بازارها و تابلوهای جدید با پیشنهاد بورس و تصویب سازمان امکان پذیر است.

فصل دوم - پذیرش کالا

بخش اول: مشاور پذیرش

ماده ۵- درخواست پذیرش کالا، به همراه مدارک و مستندات موضوع ماده ۸ این دستورالعمل، باید توسط مشاور پذیرش به بورس ارائه شده و پس از احراز کامل بودن مدارک در بورس ثبت شوند.

ماده ۶- مشاور پذیرش از میان شرکت‌های کارگزاری دارای مجوز کارگزار معرف و شرکت‌های تأمین سرمایه انتخاب می‌شود.

ماده ۷- وظایف و مسئولیت‌های مشاور پذیرش به شرح ذیل است:

- ۱- ارائه مشاوره به متقاضی درخصوص فرایند پذیرش و عرضه کالا؛
 - ۲- سنجش میزان آمادگی متقاضی برای پذیرش؛
 - ۳- ارائه مدارک و اطلاعات درخواستی به بورس به نمایندگی متقاضی در فرایند پذیرش؛
 - ۴- کنترل رعایت مقررات پذیرش توسط متقاضی در فرایند پذیرش؛
- تبصره (۱):** مشاور پذیرش باید کلیه مدارک، اسناد و اطلاعات ارائه شده توسط متقاضی را بررسی و تأیید نماید که مدارک کامل بوده و به امضای صاحبان امضای مجاز رسیده و ممهور به مهر متقاضی است.
- تبصره (۲):** روابط مشاور پذیرش و متقاضی و حدود وظایف و مسئولیت‌های هر یک در قرارداد فی‌مابین که در چارچوب نمونه بورس تنظیم می‌شود، پیش‌بینی شده و یک نسخه از آن به بورس ارسال می‌شود.

بخش دوم: فرایند پذیرش کالا

ماده ۸- فرم درخواست پذیرش به همراه مدارک ذیل به بورس ارائه می‌شود:

- (۱) پرسشنامه پذیرش،
- (۲) امیدنامه،
- (۳) فرم شناسه کالا،
- (۴) کپی برابر اصل گواهی استاندارد کالا،
- (۵) رسید پرداخت حق پذیرش،
- (۶) تعهد نامه شرکت تولیدکننده مبنی بر فراهم نمودن شرایط جهت بازدید از خط تولید و انبارها حسب درخواست هیئت پذیرش یا بورس،
- (۷) کپی برابر اصل اسناد ترخیص کالای در حال پذیرش از گمرکات جمهوری اسلامی ایران در مورد کالاهای وارداتی شامل موارد زیر:
 - ۱-۷) برگ سبز گمرکی
 - ۲-۷) گواهی بازرسی مبدا و مقصد
 - ۳-۷) قبض انبار برای کالاهایی که از گمرکات ترخیص و به انبارهای داخلی حمل شده‌اند،

۴-۷) کپی برابر اصل پروفرمای ثبت سفارش شده به انضمام مستندات گشایش

اعتبار یا پرداخت وجه برای کالای وارداتی ترخیص نشده

۸) تأییدیه مراجع ذیصلاح در خصوص کالاهائی که مشمول رعایت ضوابط خاص یا اخذ مجوزهای قانونی باشد،

۹) سایر اطلاعات مهم به تشخیص متقاضی یا درخواست بورس یا هیئت پذیرش.

تبصره: در خصوص کالاهایی که مشمول استاندارد اجباری نمی‌باشند، متقاضیان باید گواهی کنترل کیفیت از آزمایشگاه‌های مورد تأیید موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ارائه نمایند. در مواردی که ارائه این گواهی از سوی مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ممکن نباشد، ارائه گواهی آزمایشگاه مورد تأیید بورس الزامی است.

بخش سوم: شرایط پذیرش و تداوم پذیرش کالا

ماده ۹- جهت پذیرش هر کالا باید حداقل شرایط زیر احراز گردد:

۱) متقاضی باید سابقه فعالیت قابل اتکاء در بازار کالای مورد پذیرش داشته باشد و همچنین چشم‌انداز روشنی از تداوم فعالیت متقاضی وجود داشته باشد.

۲) میزان عرضه کالا توسط متقاضی به گونه‌ای باشد که امکان کشف عادلانه قیمت را در بورس فراهم آورد.

۳) کالا نباید مشمول محدودیت‌هایی از جمله محدودیت قیمت‌گذاری قانونی و انحصار در عرضه یا تقاضا باشد که مانع از کشف عادلانه قیمت کالا گردد.

ماده ۱۰- هیئت پذیرش در زمان پذیرش هر کالا، حداقل عرضه سالانه و حداقل درصد عرضه در بورس از کل تولید سالانه برای تولیدکنندگان و از کل واردات سالانه برای وارد کنندگان را مشخص می‌کند.

تبصره: تغییر حداقل‌های موضوع این ماده به پیشنهاد بورس و تایید هیئت پذیرش امکان پذیر است.

ماده ۱۱- عرضه کننده کالا در بورس، موظف است مقررات مربوطه از جمله الزامات این دستورالعمل و ضوابط مربوط در خصوص افشای اطلاعات عرضه کالا را رعایت نماید.

بخش چهارم: بررسی درخواست پذیرش کالا

ماده ۱۲- بورس حداکثر ظرف ۳۰ روز پس از تاریخ ثبت درخواست، گزارش کارشناسی خود در خصوص شرایط پذیرش را به انضمام مستندات مربوط به هیئت پذیرش ارسال می‌نماید. چارچوب گزارش کارشناسی مزبور، به پیشنهاد بورس و تصویب هیئت پذیرش تعیین می‌شود.

ماده ۱۳- هیئت پذیرش حداکثر ظرف ۳۰ روز پس از دریافت گزارش و مستندات مربوط از بورس، نظر کتبی خود را با ذکر دلایل مبنی بر تأیید یا رد پذیرش کالا، از طریق بورس به متقاضی اعلام می‌کند. در صورت رد درخواست، متقاضی می‌تواند مراتب اعتراض خود را حداکثر ظرف مدت ۱۰ روز پس از ابلاغ تصمیم هیئت پذیرش، به دبیرخانه سازمان اعلام کند. رأی هیئت مدیره سازمان در خصوص بررسی مجدد موضوع یا تأیید نظر هیئت پذیرش، برای متقاضی، هیئت پذیرش و بورس لازم الاجراست.

ماده ۱۴- در صورتی که هیئت مدیره سازمان اعتراض متقاضی را موجه تشخیص دهد،

درخواست متقاضی باید در اولین جلسه هیئت پذیرش مجدداً طرح گردد.

ماده ۱۵- در صورتی که درخواست متقاضی رد شود و به آن اعتراض ننماید یا پس از اجرای رأی تجدیدنظر هیئت

مدیره سازمان در هیئت پذیرش رد گردد، طرح مجدد درخواست متقاضی در هیئت پذیرش حداقل پس از شش

ماه و انجام مجدد کلیه مراحل و پرداخت حق پذیرش، امکان پذیر خواهد بود.

ماده ۱۶- درج نام کالای پذیرفته شده در فهرست نرخهای بورس، منوط به احراز تمامی موارد تعیین شده توسط

هیئت پذیرش می باشد.

ماده ۱۷- در صورت عدم عرضه کالای یک عرضه کننده در بورس ظرف مدت ۶ ماه از درج آن در فهرست

نرخهای بورس، پذیرش آن در بورس لغو گردیده و پذیرش مجدد آن منوط به طی فرایند پذیرش خواهد بود.

بخش پنجم: درج و عرضه کالاهای مشابه

ماده ۱۸- جهت بررسی درج و عرضه کالاهای مشابه، مشاور پذیرش باید مدارک و مستندات پذیرش را به شرح زیر

به بورس ارائه نماید .

الف- جهت کالاهای داخلی ، کلیه مدارک و اطلاعات موضوع ماده ۸ این دستورالعمل و فرم تطابق کالا

ب- جهت کالاهای وارداتی مدارک و اطلاعات موضوع بندهای ۷، ۸ و ۹ ماده ۸ این دستورالعمل و فرم

تطابق کالا.

ماده ۱۹- درخواست درج و عرضه کالاهای مشابه و پذیرش عرضه کننده آن در کمیته عرضه مورد بررسی قرار

می گیرد . کمیته عرضه موافقت یا عدم موافقت با درج و عرضه را ظرف مدت حداکثر ۷ روز کاری پس از

تکمیل مدارک ، به مشاور پذیرش ابلاغ می نماید .

ماده ۲۰- کمیته عرضه دارای ۳ عضو و یک دبیر به شرح زیر می باشد:

۱. یک عضو هیئت مدیره بورس با تایید هیئت مدیره بورس ؛

۲. مدیرعامل بورس؛

۳. یک نفر خیره صنعت به پیشنهاد مدیرعامل بورس و تایید هیئت مدیره بورس؛

۴. مدیر پذیرش بورس به عنوان دبیر کمیته و بدون حق رأی.

تبصره: جلسات کمیته با حضور اکثریت اعضاء رسمیت می یابد و تصمیم گیری با موافقت حداقل ۲ عضو حاضر

صورت می پذیرد.

ماده ۲۱- کمیته عرضه مکلف است جهت درج و عرضه کالاهای مشابه شرایط زیر را احراز نماید :

(۱) متقاضی باید سابقه فعالیت قابل اتکاء در بازار کالای مورد پذیرش داشته باشد.

(۲) کالا نباید مشمول محدودیتهایی از جمله محدودیت قیمت گذاری قانونی و انحصار در عرضه یا تقاضا باشد.

(۳) مشخصات و استاندارد کالاهای مشابه با مشخصات و استاندارد کالای اصلی پذیرفته شده مطابقت داشته باشد .

ماده ۲۲- کمیته عرضه در زمان موافقت با درج و عرضه هر کالای مشابه و پذیرش عرضه کننده آن، حداقل عرضه

سالانه و حداقل درصد عرضه در بورس از کل تولید سالانه برای تولید کنندگان و از کل واردات کالا برای وارد

کنندگان را مشخص می کند.

تبصره: عرضه کنندگان دولتی از تعهدات موضوع این ماده معاف می باشند.

ماده ۲۳ - در صورت موافقت کمیته عرضه با درج و عرضه کالای مشابه، بورس موظف است امیدنامه مربوط به عرضه کننده کالای پذیرش شده را به سازمان ارسال نماید. در صورتی که سازمان ظرف ۳ روز کاری نظر خود را مبنی بر عدم عرضه به بورس اعلام نکند بورس می تواند نسبت به انتشار عمومی امیدنامه اقدام نماید. بورس موظف است حداقل سه روز قبل از عرضه، امیدنامه مذکور را جهت اطلاع عموم از طریق سایت رسمی بورس منتشر نماید.

تبصره ۱: کلیه مدارک و مستنداتی که در جریان بررسی عرضه کالای مشابه و پذیرش عرضه کننده آن به بورس ارائه می گردد، باید مستقلاً در سوابق بورس نگهداری شده و حسب درخواست سازمان بلافاصله ارائه گردد.

تبصره ۲: در صورتیکه سازمان تشخیص دهد که در جریان بررسی و موافقت با درج و عرضه کالای مشابه یا نحوه و میزان اطلاعات ارائه شده، مقررات رعایت نشده است، می تواند از عرضه کالای مشابه جلوگیری نماید.

ماده ۲۴ - عرضه کالاهای خارج از گونه (Off-grade) در بورس منوط به موافقت کمیته عرضه می باشد. کمیته عرضه مکلف است بر اساس تعریف کالای خارج از گونه، مطابقت کالای خارج از گونه را با یکی از کالاهای پذیرفته شده در بورس احراز نماید.

بخش ششم: تعلیق پذیرش کالا

ماده ۲۵ - در صورتی که عرضه کننده، تمام یا بخشی از وظایف مندرج در ماده ۱۱ این دستورالعمل را رعایت ننماید، بورس می تواند پذیرش کالای وی را برای مدت حداکثر ۳ ماه به حال تعلیق درآورد. تعلیق یک کالا برای مدتی بیش از ۳ ماه منوط به موافقت هیئت پذیرش خواهد بود. در هر صورت مدت تعلیق موضوع این ماده حداکثر ۶ ماه خواهد بود.

ماده ۲۶ - در صورت وقوع تخلف موضوع ماده قبل سازمان می تواند، دستور تعلیق پذیرش کالای عرضه کننده را به بورس صادر نماید. تشخیص مدت تعلیق با سازمان خواهد بود.

ماده ۲۷ - رفع تعلیق پذیرش کالای یک عرضه کننده، منوط به رفع موجبات تعلیق، مطابق نظر سازمان، هیئت پذیرش یا بورس، حسب مورد می باشد.

تبصره (۱): در صورت تعلیق پذیرش مطابق ماده ۲۵، چنانچه موجبات تعلیق اعلام شده توسط بورس یا هیئت پذیرش مرتفع گردد، بورس رأساً نسبت به رفع تعلیق اقدام نموده و مراتب را به همراه گزارش رفع دلایل تعلیق به سازمان و هیئت پذیرش اعلام می نماید.

تبصره (۲): در صورت تعلیق پذیرش مطابق ماده ۲۶، رفع تعلیق پذیرش توسط سازمان به بورس اعلام خواهد شد.

بخش هفتم: لغو پذیرش کالا

ماده ۲۸ - پذیرش کالای یک عرضه کننده به موجب هر یک از موارد زیر لغو می شود:

- ۱- در صورت تداوم تعلیق پذیرش بیش از شش ماه و عدم رفع موجبات تعلیق؛
- ۲- در صورت انحلال یا ورشکستگی عرضه کننده کالا؛

ماده ۲۹- در صورت وقوع هریک از بندهای ماده ۲۸، بورس ضمن ارائه گزارش به هیئت

پذیرش مراتب را به عرضه کننده اعلام می کند. عرضه کننده موظف است ظرف ۳۰ روز توضیحات خود را به هیئت پذیرش ارائه نماید. در صورتی که هیئت پذیرش تشخیص دهد عرضه کننده قادر به برطرف کردن موارد منجر به لغو پذیرش است، مهلت مشخصی را حسب مورد برای وی در نظر می گیرد. این مدت قابل تمدید نمی باشد.

ماده ۳۰- هیئت پذیرش می تواند پذیرش کالای یک عرضه کننده را در دوره ای که به عرضه کننده برای رفع موارد لغو مهلت داده می شود، به حالت تعلیق درآورد.

ماده ۳۱- در صورت برطرف شدن موجبات لغو پذیرش در مهلت در نظر گرفته شده، عرضه کننده کالا موظف است گزارش اقدامات خود و همچنین سایر اطلاعات مورد نیاز را به بورس ارائه نماید.

ماده ۳۲- چنانچه در مهلت پیش بینی شده موارد لغو پذیرش رفع نگردد، کالای آن عرضه کننده با تصویب هیئت پذیرش از فهرست نرخ های بورس حذف می شود.

ماده ۳۳- بورس، لغو پذیرش کالا را حداکثر ظرف یک هفته از تاریخ تصویب، طی گزارشی با ذکر دلایل مربوط، به عرضه کننده و سازمان اطلاع می دهد. عرضه کننده کالا می تواند مراتب اعتراض خود را حداکثر ظرف مدت ۱۰ روز پس از ابلاغ تصمیم هیئت پذیرش، به دبیرخانه سازمان اعلام کند. رأی هیئت مدیره سازمان در خصوص بررسی مجدد موضوع یا تأیید نظر هیئت پذیرش، برای هیئت پذیرش، بورس و عرضه کننده لازم الاجراست.

ماده ۳۴- پذیرش مجدد کالایی که پذیرش آن در بورس لغو شده است، پس از گذشت یک سال از تاریخ لغو پذیرش با ارائه درخواست و احراز شرایط پذیرش امکان پذیر خواهد بود.

فصل سوم - پذیرش اوراق بهادار مبتنی بر کالا

ماده ۳۵- پذیرش اوراق بهادار مبتنی بر کالا به درخواست بورس توسط هیئت پذیرش انجام خواهد شد. بورس پس از دریافت پیشنهاد تولید کنندگان، مصرف کنندگان، واردکنندگان، کارگزاران یا سایر نهادهای مالی مربوط نیز اقدام به ارائه درخواست پذیرش اوراق بهادار مبتنی بر کالا می نماید.

ماده ۳۶- جهت پذیرش اوراق بهادار مبتنی بر کالا از جمله قراردادهای آتی موارد زیر توسط بورس تهیه و به هیئت پذیرش ارائه می گردد:

۱. گزارش توجیهی پذیرش شامل:

- ۱) تعریف و استانداردهای دارایی پایه
- ۲) مشخصات بازار نقدی دارایی پایه
- ۳) آمار تولید، مصرف، واردات و صادرات دارایی پایه
- ۴) تولیدکنندگان و مصرف کنندگان عمده داخلی و خارجی
- ۵) قوانین خاص حاکم بر تولید، مصرف، قیمت گذاری، واردات یا صادرات دارایی پایه
- ۶) روند تغییرات قیمت داخلی و بین المللی دارایی پایه طی ۳ سال گذشته

۷) پیشنهاد دامنه نوسان قیمت روزانه قرارداد آتی و سقف حجم هر سفارش

۸) نمونه مشخصات قراردادهای آتی موضوع ماده ۴ دستورالعمل اجرایی معاملات قراردادهای آتی در شرکت بورس کالای ایران

۲. امیدنامه

۳. سایر اسناد یا اطلاعات مهم به تشخیص بورس یا درخواست هیئت پذیرش.

تبصره- دارایی پایه از بین کالاهای پذیرفته شده در بورس یا کالاهای دارای بازار نقدی قوی به تشخیص هیئت پذیرش، انتخاب می گردد.

ماده ۳۷- هیئت پذیرش حداکثر ظرف ۴۵ روز پس از دریافت گزارش و مستندات مربوط از بورس، نظر کتبی خود را با ذکر دلایل مبنی بر تأیید یا رد پذیرش اوراق بهادار مبتنی بر کالا، اعلام می کند.

ماده ۳۸- در صورت تأیید پذیرش، بورس موظف است حداکثر ظرف مدت ۳ ماه از تاریخ اعلام هیئت پذیرش اقدام به درج اوراق بهادار مبتنی بر کالا در فهرست نرخهای رسمی بورس و انتشار امیدنامه نماید. در صورت عدم انجام اقدامات مذکور طی مهلت مقرر، اخذ تأییدیه مجدد از هیئت پذیرش الزامی است.

فصل چهارم: سایر موارد

بخش اول: کارمزدها

ماده ۳۹- بورس کارمزدهای زیر را دریافت می کند:

- ۱- کارمزد پذیرش کالا، که به همراه درخواست پذیرش و تکمیل مدارک اولیه از متقاضی دریافت می شود.
- ۲- کارمزد درج کالا، که براساس آمار سالانه عرضه کالا در بورس از عرضه کننده برای هر سال دریافت می شود.

تبصره (۱): متقاضی و عرضه کننده، موظف اند حسب مورد کارمزدهای فوق را بر اساس مصوبه هیئت مدیره بورس و حداکثر تا میزان سقفهای تعیین شده توسط هیئت مدیره سازمان، در مهلت مقرر پرداخت نمایند.

تبصره (۲): در صورت عدم پرداخت کارمزد توسط عرضه کننده در مهلت مقرر، بورس می تواند این مبلغ را از مطالبات و یا موجودی عرضه کننده نزد اتاق پایاپای رأساً برداشت نماید.

بخش دوم: سایر مقررات

ماده ۴۰- کالاهایی که قبل از تصویب این دستورالعمل در بورس پذیرفته و عرضه شده اند، با رعایت این مقررات همچنان در بورس پذیرفته شده تلقی می شوند.

ماده ۴۱- تمام عرضه کنندگان، مادام که کالای آنها در بورس پذیرفته شده است، موظف به رعایت مقررات بازار اوراق بهادار از جمله مفاد این دستورالعمل می باشند.

ماده ۴۲- در صورت نقض هر یک از مفاد این دستورالعمل توسط اشخاص ذیربط، بورس موظف است براساس مقررات انضباطی خود به تخلفات آنها رسیدگی یا حسب مورد موارد را به مرجع ذیصلاح گزارش نماید.

کانون • کارگزاری بورس • واوریت بھادار

۶- دستورالعمل پذیرش اوراق بهادار در بورس اوراق بهادار تهران (مصوب

۱۳۸۶/۱۰/۱ هیأت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار و الحاقیه آن در خصوص پذیرش قراردادهای آتی سهم مصوب ۱۳۸۹/۴/۱۲)

این دستورالعمل، در اجرای ماده ۳۰ قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران مصوب آذرماه ۱۳۸۴ مجلس شورای اسلامی و ماده ۱۶ آیین نامه اجرایی آن مصوب ۱۳۸۶/۴/۳ هیئت محترم وزیران، توسط بورس اوراق بهادار تهران پیشنهاد و در تاریخ ۸۶/۱۰/۱، در ۶۱ ماده، ۲۱ تبصره و ۵ پیوست، به تصویب هیئت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار رسید. این دستورالعمل یک ماه پس از تصویب لازم الاجرا می باشد.

فصل اول - کلیات

بخش اول: تعاریف

ماده ۱- اصطلاحات و واژه های تعریف شده در ماده یک قانون بازار اوراق بهادار و اساسنامه بورس با همان تعاریف در این دستورالعمل به کار رفته اند. سایر اصطلاحات به شرح زیر تعریف می شوند:

۱۴. **پذیرش:** تطبیق وضعیت اوراق بهادار و ناشر آن با شرایط مندرج در این دستورالعمل جهت فراهم شدن امکان معامله این اوراق در بورس،

۱۵. **متقاضی:** شخص حقوقی است که تقاضای پذیرش را به بورس ارائه می کند،

۱۶. **فهرست نرخ های بورس:** سندی رسمی است که به منظور مشخص نمودن اوراق بهادار قابل معامله، معاملات انجام شده اوراق بهادار و قیمت آنها به تفکیک بازارهای اول و دوم، توسط بورس تنظیم و به اطلاع عموم می رسد،

۱۷. **تعلیق پذیرش:** توقف موقت معاملات اوراق بهادار درج شده در فهرست نرخ های بورس ناشی از نقض مفاد این دستورالعمل،

۱۸. **لغو پذیرش:** حذف قطعی اوراق بهادار پذیرفته شده از فهرست نرخ های بورس،

۱۹. **هیئت پذیرش:** هیئتی است که به شرح ماده ۲ این دستورالعمل تشکیل می گردد،

۲۰. **مشاور پذیرش:** شخصی است که به عنوان رابط اصلی متقاضی و بورس، تمام یا بخشی از وظایف متقاضی در فرآیند پذیرش را به نمایندگی از طرف وی انجام می دهد.

۲۱. **امیدنامه:** مجموعه اطلاعاتی است که بورس ملزم است در زمان درج نام اوراق بهادار در فهرست نرخ های بورس، جهت اطلاع عموم در سایت رسمی خود منتشر نماید. فرم نمونه این گزارش به تصویب هیئت مدیره بورس می رسد.

بخش دوم: هیئت پذیرش

ماده ۲- هیئت پذیرش دارای پنج عضو و یک دبیر به شرح زیر است:

۷. رئیس هیئت مدیره سازمان یا یک نفر از اعضای هیئت مدیره سازمان به نمایندگی وی؛
 ۸. رئیس هیئت مدیره بورس یا یک نفر از اعضای هیئت مدیره بورس به نمایندگی وی؛
 ۹. یک نفر متخصص حسابداری، حسابرسی یا مالی آشنا به صنعت، به پیشنهاد هیئت مدیره کانون کارگزاران بورس و اوراق بهادار و تأیید هیئت مدیره سازمان؛
 ۱۰. یک نفر متخصص حسابداری، حسابرسی یا مالی آشنا به صنعت، به انتخاب هیئت مدیره سازمان؛
 ۱۱. یک نفر متخصص حسابداری، حسابرسی یا مالی آشنا به صنعت، به انتخاب هیئت مدیره بورس؛
 ۱۲. مدیرعامل بورس، به عنوان دبیر هیئت پذیرش و بدون حق رأی یا یکی از مدیران بورس به نمایندگی وی.
- تبصره (۱):** رئیس هیئت مدیره سازمان یا نماینده وی، رئیس هیئت پذیرش خواهد بود.
- تبصره (۲):** مدت عضویت اشخاص بندهای ۳ تا ۵ این ماده در هر دوره ۲ سال می باشد. انتخاب این اشخاص تا حداکثر ۳ دوره متوالی بلامانع است.
- تبصره (۳):** اشخاص موضوع بندهای ۴ و ۵ این ماده، پیش از پایان دوره تصدی به تشخیص مقام انتخاب کننده و شخص موضوع بند ۳ این ماده پیش از پایان دوره تصدی، بنا به تشخیص مقام پیشنهاد کننده یا سازمان، با رعایت تشریفات مقرر در بند ۳ این ماده قابل تغییر خواهند بود.
- تبصره (۴):** هیئت پذیرش می تواند در صورت لزوم از سایر کارشناسان و همچنین نمایندگان شرکت های متقاضی پذیرش برای حضور در جلسات دعوت کند. این اشخاص حق رأی نخواهند داشت.
- ماده ۳-** جلسات هیئت پذیرش با حضور حداقل سه عضو، که رئیس سازمان یا نماینده وی یکی از آنهاست، رسمیت می یابد. تصمیمات هیئت با رأی موافق حداقل سه نفر، که یکی از آنها باید رئیس سازمان یا نماینده وی باشد، معتبر خواهد بود.

فصل دوم - شرایط پذیرش اوراق بهادار

بخش اول: بازارها

ماده ۴- بورس اوراق بهادار تهران دارای دو بازار اول و دوم می باشد. بازار اول از دو تابلوی اصلی و فرعی تشکیل شده است. پذیرش سهام عادی در بورس، صرفاً در یکی از تابلوهای بازار اول یا در بازار دوم صورت می پذیرد. متقاضی در صورت دارا بودن شرایط عمومی پذیرش سهام عادی، با توجه به شرایط خاص پذیرش سهام در هر یک از این بازارها، بایستی تقاضای پذیرش خود در تابلو اصلی یا فرعی بازار اول یا در بازار دوم را به بورس ارائه نماید.

بخش دوم: پذیرش سهام عادی

الف - شرایط عمومی

ماده ۵- سهام عادی برای پذیرش در هر یک از بازارها، باید دارای شرایط زیر باشد:

۱. نزد سازمان ثبت شده باشد.

- تبصره: عدم ثبت سهام عادی نزد سازمان، مانع از قبول درخواست پذیرش آن توسط بورس نمی باشد. لیکن درج در فهرست نرخ های بورس قبل از ثبت آن نزد سازمان امکان پذیر نخواهد بود.
۲. محدودیت قانونی مؤثر برای نقل و انتقال آن یا اعمال حق رأی توسط صاحبان آن وجود نداشته باشد.
۳. با نام و دارای حق رأی باشد.
۴. تمام بهای اسمی آن پرداخت شده باشد.

ب- شرایط خاص پذیرش سهام عادی در تابلوی اصلی بازار اول

ماده ۶- متقاضی پذیرش سهام عادی در تابلوی اصلی بازار اول، باید دارای شرایط زیر باشد:

- ۱- سهامی عام بوده و سرمایه ثبت شده آن از یک هزار میلیارد ریال کمتر نباشد.
 - ۲- تمام سرمایه آن منقسم به سهام عادی بوده و امتیاز خاصی برای بعضی سهام داران در نظر گرفته نشده باشد.
- تبصره:** سهام شرکتهایی که بخشی از سهام آنها دارای شرایط ویژه باشد، در صورت تأیید هیئت پذیرش، با رعایت مقررات مربوطه قابل پذیرش خواهد بود.
- ۳- حداقل ۲۰ درصد از سهام ثبت شده آن شناور بوده و تعداد سهامداران آن حداقل هزار نفر باشد.
- تبصره:** محاسبه سهام شناور آزاد براساس مصوبه شورای عالی بورس انجام خواهد شد.
- ۴- حداقل باید سه سال سابقه فعالیت در صنعت مربوط داشته و طی این مدت موضوع فعالیت آن تغییر نکرده باشد. همچنین از مدت مأموریت حداقل دو نفر از مدیران فعلی آن، حداقل شش ماه سپری شده باشد.
- تبصره:** هیئت پذیرش می تواند سوابق قبلی فعالیت متقاضیانی را که در اثر ادغام یا تغییر ساختار تشکیل شده اند، مشروط بر آن که منطبق با فعالیت فعلی آنها باشد به عنوان سابقه فعالیت بپذیرد. در هر صورت متقاضی باید دارای حداقل یک سال سابقه فعالیت با ساختار فعلی باشد.
- ۵- در سه دوره مالی متوالی منتهی به پذیرش که حداقل دو دوره آن سال مالی کامل باشد، سودآور بوده و همچنین چشم انداز روشنی از تداوم سودآوری و فعالیت شرکت در صنعت مربوط وجود داشته باشد.
 - ۶- زیان انباشته نداشته باشد.
 - ۷- براساس آخرین صورت های مالی سالانه حسابرسی شده، نسبت حقوق صاحبان سهام به کل دارایی ها، حداقل ۳۰ درصد باشد. در مورد متقاضیانی که مشمول ماده ۸ این دستورالعمل هستند، نسبت یادشده بر مبنای ضوابط ناظر بر متقاضی، تعیین می شود.
 - ۸- اساسنامه متقاضی باید منطبق با اساسنامه نمونه مصوب هیئت مدیره سازمان و الزامات و شرایط تعیین شده توسط سازمان و سایر مراجع ذیصلاح، تدوین شده باشد.
 - ۹- سود عملیاتی شرکت در دو دوره مالی منتهی به پذیرش از کیفیت بالایی برخوردار بوده و مجموع جریان خالص وجه نقد ناشی از فعالیت های عملیاتی آن طی این دوره ها مثبت باشد.

۱۰- گزارش حسابرس در مورد صورت‌های مالی دو دوره مالی منتهی به پذیرش،

عدم اظهارنظر یا اظهارنظر مردود نباشد. در صورت اظهارنظر مشروط حسابرس، بندهای شرط ناشی از عدم انجام تعديلات قابل توجه در درآمدها، هزینه‌ها، سود، زیان، بدهی‌ها و تعهدات متقاضی نباشد.

۱۱- دعاوی حقوقی له یا علیه شرکت، دارای اثر با اهمیت بر صورت‌های مالی، وجود نداشته باشد.

۱۲- به تأیید حسابرس، از سیستم اطلاعات حسابداری (از جمله حسابداری مالی و حسابداری بهای تمام شده) مطلوب و متناسب با فعالیت خود و شرایط پذیرش در بورس (از جمله توانایی تهیه و افشای اطلاعات مالی به موقع و قابل اتکاء) برخوردار باشد.

ماده ۷- اعضای هیئت‌مدیره و مدیرعامل متقاضی دارای سابقه محکومیت قطعی کیفری یا تخلفاتی مؤثر طبق قوانین و مقررات حاکم بر بازار اوراق بهادار یا سوء شهرت حرفه‌ای نباشند.

ماده ۸- چنانچه تأسیس و فعالیت متقاضی مشمول رعایت ضوابط خاص یا اخذ مجوزهای قانونی باشد، متقاضی موظف است علاوه بر رعایت مفاد این دستورالعمل، موارد یادشده را نیز رعایت نماید.

ماده ۹- هرگونه انتقال، به استثنای انتقالات قهری، نسبت به بیش از ۵۰ درصد سهام متعلق به سهامداران عمده، منوط به اظهارنظر کتبی بورس و موافقت هیئت پذیرش خواهد بود.

ج- شرایط خاص پذیرش سهام عادی در تابلوی فرعی بازار اول

ماده ۱۰- متقاضی پذیرش سهام عادی در تابلوی فرعی بازار اول به استثنای موارد زیر، تابع شرایط خاص پذیرش در تابلوی اصلی بازار اول و مفاد این دستورالعمل است:

۱- سهامی عام بوده و سرمایه ثبت شده آن از پانصد میلیارد ریال کمتر نباشد.

۲- درصد سهام شناور و تعداد سهامداران آن به ترتیب کمتر از ۱۵ درصد سرمایه ثبت شده و ۷۵۰ نفر نباشد.

۳- بر اساس آخرین صورت‌های مالی سالانه حسابرسی شده، نسبت حقوق صاحبان سهام به کل دارایی‌ها، حداقل ۲۰ درصد باشد.

۴- در دو دوره مالی منتهی به پذیرش، سودآور بوده و همچنین چشم‌انداز روشنی از تداوم سودآوری و فعالیت شرکت در صنعت مربوط وجود داشته باشد.

۵- حداقل باید سه سال سابقه فعالیت در صنعت مربوطه داشته و طی این مدت موضوع فعالیت آن تغییر نکرده باشد. همچنین از مدت مأموریت حداقل دوفهر از مدیران فعلی آن، حداقل شش ماه سپری شده باشد.

۶- هیئت‌پذیرش می‌تواند سوابق قبلی فعالیت متقاضیانی را که در اثر ادغام یا تغییر ساختار تشکیل شده‌اند، مشروط بر آنکه منطبق با فعالیت فعلی آنها باشد به‌عنوان سابقه فعالیت بپذیرد. در هر صورت متقاضی باید دارای حداقل دوسال سابقه فعالیت با ساختار فعلی باشد.

د- شرایط خاص پذیرش سهام عادی در بازار دوم

ماده ۱۱- متقاضی پذیرش سهام عادی در بازار دوم به استثنای موارد زیر، تابع شرایط خاص پذیرش در تابلوی اصلی بازار اول و مفاد این دستورالعمل است:

- ۱- سهامی عام بوده و سرمایه ثابت شده آن از دوست میلیارد ریال کمتر نباشد.
- ۲- درصد سهام شناور و تعداد سهامداران آن به ترتیب کمتر از ۱۰ درصد سرمایه ثابت شده و ۲۵۰ نفر نباشد.
- ۳- بر اساس آخرین صورت‌های مالی سالانه حسابرسی شده، نسبت حقوق صاحبان سهام به کل دارایی‌ها، حداقل ۱۵ درصد باشد.
- ۴- در یک دوره مالی منتهی به پذیرش، سودآور بوده و همچنین چشم‌انداز روشنی از تداوم سودآوری و فعالیت شرکت در صنعت مربوط وجود داشته باشد.
- ۵- به تشخیص هیئت پذیرش حداقل یک بازارگردان داشته باشد.
- ۶- حداقل باید دوسال سابقه فعالیت در صنعت مربوطه داشته و طی این مدت موضوع فعالیت آن تغییر نکرده باشد.
- ۷- هیئت پذیرش می‌تواند سوابق قبلی فعالیت متقاضیانی را که در اثر ادغام یا تغییر ساختار تشکیل شده‌اند، مشروط بر آنکه منطبق با فعالیت فعلی آنها باشد به‌عنوان سابقه فعالیت بپذیرد. در هر صورت متقاضی باید دارای حداقل یک سال سابقه فعالیت با ساختار فعلی باشد.

ه- شرایط انتقال سهام پذیرفته شده بین بازارها و تابلوها

- ماده ۱۲-** بورس موظف است براساس اطلاعات پایان اسفندماه هر سال، حداکثر تا پایان اردیبهشت ماه سال بعد، شرکت‌های پذیرفته شده در تابلوی فرعی بازار اول را در صورت احراز شرایط تابلوی اصلی بازار اول و همچنین شرایط زیر، پس از تأیید هیئت پذیرش، به تابلوی اصلی بازار اول منتقل نماید:
- ۱- حداقل یک سال از پذیرش آن‌ها در تابلوی فرعی بازار اول گذشته باشد.
 - ۲- حداقل روزهای معاملاتی شرکت از سی و پنج درصد کل روزهای معاملاتی در سال کمتر نبوده و بدون احتساب معاملات عمده، حداقل چهار و نیم درصد از سهام ثبت شده شرکت، در دوره یاد شده معامله شده باشد.
- ماده ۱۳-** بورس موظف است براساس اطلاعات پایان اسفندماه هر سال، حداکثر تا پایان اردیبهشت ماه سال بعد، شرکت‌های پذیرفته شده در بازار دوم را در صورت احراز شرایط تابلوی فرعی بازار اول و همچنین شرایط زیر، پس از تأیید هیئت پذیرش، به تابلوی فرعی بازار اول منتقل نماید:
- ۱- حداقل یک سال از پذیرش آن‌ها در بازار دوم گذشته باشد.
 - ۲- حداقل روزهای معاملاتی شرکت از سی و پنج درصد کل روزهای معاملاتی در سال کمتر نبوده و بدون احتساب معاملات عمده، حداقل سه درصد از سهام ثبت شده شرکت، در دوره یاد شده معامله شده باشد.
- ماده ۱۴-** بورس موظف است براساس اطلاعات پایان اسفندماه هر سال، حداکثر تا پایان اردیبهشت ماه سال بعد، شرکت‌های پذیرفته شده در تابلوی اصلی بازار اول را که شرایط پذیرش در تابلوی مذکور را از دست داده‌اند، پس از تأیید هیئت پذیرش به تابلوی فرعی بازار اول منتقل نماید.

ماده ۱۵- بورس موظف است براساس اطلاعات پایان اسفندماه هر سال، حداکثر تا پایان

اردیبهشت ماه سال بعد، شرکت‌های پذیرفته‌شده در تابلوی فرعی بازار اول را که شرایط پذیرش در تابلوی مذکور را از دست داده‌اند، پس از تأیید هیئت پذیرش به بازار دوم منتقل نماید.

بخش سوم: پذیرش اوراق مشارکت

ماده ۱۶- اوراق مشارکت زیر در صورت دارا بودن شرایط، قابل پذیرش در بورس می‌باشند:

۱- اوراق مشارکت منتشره توسط دولت، شرکت‌های دولتی (موضوع ماده ۳ قانون نحوه انتشار اوراق

مشارکت مندرج در ارقام بودجه سالیانه)، بانک مرکزی و شهرداری‌ها،

۲- اوراق مشارکت منتشره توسط شرکت‌های ثبت شده نزد سازمان.

ماده ۱۷- اوراق مشارکت پذیرفته شده در بورس باید با نام بوده و از رتبه اعتباری مناسبی به تشخیص هیئت

پذیرش برخوردار باشد. هیئت پذیرش مکلف است برای تشخیص مناسب بودن رتبه اعتباری اوراق مشارکت متقاضی

پذیرش، از خدمات نهادهای مالی مربوط که مجوز فعالیت خود را از سازمان دریافت کرده‌اند استفاده نماید.

تبصره: اوراق مشارکت منتشره توسط وزارتخانه‌ها و دستگاه‌های دولتی و بانک مرکزی جمهوری اسلامی

ایران، جهت پذیرش در بورس نیاز به تعیین رتبه اعتباری ندارند.

ماده ۱۸- ارزش اسمی اوراق مشارکت متقاضی پذیرش نباید در هر نوبت انتشار کمتر از ۱۰۰ میلیارد ریال باشد.

ماده ۱۹- فاصله زمانی پذیرش تا سررسید اوراق مشارکت حداقل دو سال باشد.

تبصره: این فاصله در خصوص اوراق مشارکت موضوع تبصره ماده ۱۷، به تشخیص هیئت پذیرش می‌تواند

تا شش ماه تقلیل یابد.

ماده ۲۰- بازار و تابلوی معاملاتی اوراق مشارکت پذیرفته‌شده در بورس براساس رتبه اعتباری آنها توسط هیئت

پذیرش تعیین می‌گردد. بورس می‌تواند بازار یا تابلوی مستقلی را به معاملات اوراق بدهی پذیرفته شده، از جمله اوراق

مشارکت، اختصاص دهد.

ماده ۲۱- معاملات دست دوم اوراق مشارکت پذیرفته شده در بورس، منحصراً در بورس انجام خواهد شد. هیئت

پذیرش موظف است از احراز این شرط در زمان پذیرش اوراق مشارکت اطمینان حاصل نماید.

فصل سوم- فرآیند پذیرش اوراق بهادار

بخش اول: مشاور پذیرش

ماده ۲۲- کلیه درخواست‌های پذیرش اوراق بهادار، به همراه مدارک و مستندات موضوع ماده ۲۵ این دستورالعمل،

بایستی توسط مشاور پذیرش به بورس ارائه شده و پس از احراز تکمیل مدارک در بورس ثبت گردند.

ماده ۲۳- صرفاً شرکت‌های کارگزاری دارای مجوز کارگزار معرف و شرکت‌های تأمین سرمایه می‌توانند مشاور

پذیرش باشند.

ماده ۲۴- وظایف و مسئولیت‌های مشاور پذیرش به شرح زیر است:

- ۵- ارائه مشاوره به متقاضی درخصوص پذیرش؛
- ۶- سنجش میزان آمادگی ناشر برای پذیرش؛
- ۷- ارائه مدارک و اطلاعات درخواستی به بورس از طرف ناشر در فرآیند پذیرش؛
- ۸- نظارت بر رعایت مقررات پذیرش توسط ناشر در فرآیند پذیرش؛
- ۹- عرضه اولیه اوراق بهادار پذیرفته شده یا ارائه مشاوره به ناشر برای تعیین کارگزار عرضه کننده اوراق. تبصره (۱): مشاور پذیرش باید کلیه مدارک، اسناد و اطلاعات ارائه شده توسط ناشر را بررسی و تأیید نماید که مدارک کامل بوده و به امضای صاحبان امضای مجاز رسیده و ممهور به مهر ناشر است. تبصره (۲): مشاور پذیرش باید همزمان با تکمیل مدارک پذیرش و ارائه آن به بورس، کتباً طی نامه‌ای که به بورس ارائه می‌شود، تصدیق نماید که کلیه مقررات قانونی پذیرش تا زمان ارائه درخواست پذیرش به بورس، توسط ناشر رعایت گردیده است. تبصره (۳): روابط مشاور پذیرش و ناشر و حدود وظایف و مسئولیت‌های هریک در قرارداد فی‌مابین که مطابق نمونه بورس تنظیم می‌شود پیش‌بینی شده و یک نسخه از آن به بورس ارسال می‌شود.

بخش دوم: ارائه مستندات و مدارک جهت بررسی درخواست پذیرش اوراق بهادار

ماده ۲۵- متقاضی پذیرش باید فرم درخواست پذیرش خود را به انضمام مدارک زیر در قالب فرم‌های بورس براساس تابلوی موردنظر، از طریق مشاور پذیرش به بورس تسلیم نماید:

- ۱- پرسشنامه پذیرش؛
- ۲- امیدنامه؛
- ۳- رسید پرداخت حق پذیرش؛
- ۴- صورت‌های مالی سالانه مربوط به حداقل سه دوره مالی منتهی به تاریخ پذیرش که حداقل دو دوره آن برابر یک سال باشد، به همراه گزارش حسابرس و بازرس قانونی به تشخیص بورس؛
- ۵- ارائه آخرین صورت‌های مالی میان‌دوره‌ای شامل صورت‌های مالی شش ماهه حسابرسی شده و صورت‌های مالی سه ماهه؛
- ۶- گزارش پیش‌بینی عملکرد سال مالی جاری و آتی حسابرسی شده به همراه اظهارنظر مقبول یا بدون بندهای شرط اساسی حسابرس در خصوص اطلاعات مزبور؛
- ۷- گزارش هیئت مدیره به مجامع عمومی عادی و فوق‌العاده حداقل برای دو دوره مالی اخیر؛
- ۸- صورت‌جلسات مجامع عمومی برای حداقل دو سال اخیر و روزنامه‌های رسمی مربوط به آگهی آنها در صورت وجود الزام قانونی؛
- ۹- برنامه کسب و کار (Business Plan)، مصوب هیئت‌مدیره شرکت، برای حداقل سه سال آینده و براساس فرم‌های بورس؛
- ۱۰- آخرین اساسنامه ثبت شده منطبق با اساسنامه نمونه شرکت‌های پذیرفته شده در بورس، مصوب هیئت مدیره سازمان، که کلیه تغییرات قبلی مصوب مجامع عمومی فوق‌العاده در آن اعمال شده باشد؛

۱۱- هرگونه تغییرات در اساسنامه طی دو سال مالی اخیر مندرج در روزنامه رسمی

و آگهی‌های مربوط به تأسیس و ثبت شرکت؛

۱۲- فهرست و مشخصات دارندگان اطلاعات نهانی شرکت، موضوع تبصره یک ماده ۴۶ قانون بازار اوراق

بهادار براساس فرم‌های سازمان؛

۱۳- یک نسخه از آخرین مفاصاحساب مالیاتی و برگه‌های تشخیص مالیات پنج سال گذشته؛

۱۴- مصوبه مجمع عمومی عادی صاحبان سهام مبنی بر موافقت با پذیرش اوراق بهادار در بورس؛

۱۵- تأییدیه حسابرس در خصوص کفایت سیستم کنترل‌های داخلی شرکت به نحوی که این سیستم

متضمن حفظ و رعایت حقوق و منافع سهامداران به صورت یکسان باشد،

۱۶- آخرین نمودار سازمانی مصوب به همراه شرح مختصری از ساختار نیروی انسانی،

۱۷- تصویر آخرین پروانه فعالیت/ بهره‌برداری،

۱۸- سیاست تقسیم سود پیشنهادی هیئت مدیره برای سال مالی جاری و آتی،

۱۹- سایر اطلاعات مهم به تشخیص ناشر یا درخواست هیئت پذیرش.

تبصره: در فرم درخواست پذیرش، باید قید گردد که متقاضی با آگاهی از الزامات پذیرش و قبول تعهد به

آن، درخواست خود را به بورس تسلیم نموده است.

ماده ۲۶- صورت‌های مالی اصلی و تلفیقی متقاضی باید طبق مقررات قانونی، استانداردهای حسابداری و

گزارش‌دهی مالی و آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های اجرایی ابلاغ شده توسط سازمان تهیه شده باشد. همچنین در زمان

ارائه درخواست پذیرش و آخرین سال مالی قبل از ارائه درخواست پذیرش، حسابرس شرکت باید از میان حسابرسان

معتمد سازمان انتخاب شده باشد.

ماده ۲۷- شرکت موظف است تغییرات با اهمیت در اطلاعات ارائه شده، از جمله تغییرات در اساسنامه، حسابرس،

مدیران، دارندگان اطلاعات نهانی، سال مالی و تغییرات سهامداران عمده در دوره بررسی درخواست پذیرش را به

اطلاع بورس برساند. در غیر این صورت هیئت پذیرش می‌تواند براساس گزارش بورس، پذیرش اوراق بهادار متقاضی را

در هر مرحله‌ای متوقف نماید.

بخش سوم: بررسی درخواست پذیرش اوراق بهادار

ماده ۲۸- بورس حداکثر ظرف ۴۵ روز پس از تاریخ تکمیل مدارک، گزارش کارشناسی خود حاوی اظهارنظر

درخصوص احراز یا عدم احراز شرایط پذیرش توسط ناشر را به انضمام مستندات مربوطه به هیئت پذیرش ارسال

می‌نماید. چارچوب گزارش کارشناسی مزبور، به پیشنهاد بورس و تصویب هیئت پذیرش تعیین می‌شود.

ماده ۲۹- هیئت پذیرش حداکثر ظرف ۴۵ روز پس از دریافت گزارش و مستندات مربوطه از بورس، نظر کتبی خود

را با ذکر دلایل مبنی بر تأیید یا رد پذیرش اوراق بهادار، از طریق بورس به متقاضی اعلام می‌کند. در صورت رد

درخواست، متقاضی می‌تواند مراتب اعتراض خود را حداکثر ظرف مدت ۱۰ روز پس از ابلاغ تصمیم هیئت پذیرش، به

دبیرخانه هیئت مدیره سازمان اعلام کند. رأی هیئت مدیره سازمان در خصوص بررسی مجدد موضوع یا تأیید نظر

هیئت پذیرش، برای متقاضی، هیئت پذیرش و بورس لازم الاجراست.

ماده ۳۰- در صورت تأیید هیئت مدیره سازمان، درخواست متقاضی باید در اولین جلسه هیئت پذیرش مجدداً طرح گردد.

ماده ۳۱- در صورتی که درخواست متقاضی برای بار اول یا پس از اجرای رأی تجدیدنظر هیئت مدیره سازمان در هیئت پذیرش رد گردد، طرح مجدد درخواست متقاضی در هیئت پذیرش حداقل پس از شش ماه و انجام کلیه مراحل، امکان پذیر خواهد بود.

ماده ۳۲- پذیرش در هر یک از تابلوهای اصلی یا فرعی بازار اول یا در بازار دوم، منوط به احراز تمام شرایط ذکر شده در این دستورالعمل است و هیئت پذیرش نمی تواند متقاضی را به صورت مشروط در بورس پذیرش نماید.
تبصره: قبل از درج نام شرکت در فهرست نرخ های بورس، متقاضی مکلف است نسبت به تأمین پوشش های بیمه ای مناسب و کافی برای اموال و دارایی های خود اقدام نموده و تعهد نماید همواره پوشش بیمه ای مربوط را رعایت نماید.

بخش چهارم: درج و عرضه اوراق بهادار پذیرفته شده

ماده ۳۳- درج نام اوراق بهادار پذیرفته شده در فهرست نرخ های بورس، منوط به احراز تمامی موارد تعیین شده توسط هیئت پذیرش می باشد. در صورت عدم احراز این موارد ظرف مدت ۶ ماه، پذیرش اوراق بهادار در بورس لغو می گردد.

ماده ۳۴- "عرضه سهام پذیرفته شده در بورس باید حداقل ۵ روز و حداکثر ۶ ماه پس از تاریخ درج در فهرست نرخ های بورس صورت پذیرد. در صورت عدم عرضه سهام ظرف مدت مذکور، پذیرش آن در بورس لغو شده و پذیرش مجدد آن منوط به طی فرآیند پذیرش خواهد بود."

فصل چهارم - تداوم پذیرش اوراق بهادار

ماده ۳۵- شرکتی که اوراق بهادار آن در بورس پذیرفته شده، باید اصول راهبری شرکتی مصوب هیئت مدیره سازمان را رعایت نموده و از تطبیق عملیات شرکت با استانداردها، اهداف شرکت و قوانین و مقررات مربوط اطمینان حاصل کند. تغییر موضوع اصلی فعالیت این شرکت ها صرفاً پس از موافقت هیئت پذیرش امکان پذیر خواهد بود.

ماده ۳۶- ناشر اوراق بهادار پذیرفته شده در بورس، موظف است مقررات مربوطه از جمله الزامات این دستورالعمل و ضوابط افشای اطلاعات ناشران مصوب سازمان را رعایت نماید.

ماده ۳۷- ناشر اوراق بهادار پذیرفته شده در بورس، موظف است جهت تسهیل امور سهامداران، حداکثر تا یک سال پس از درج اوراق بهادار خود در فهرست نرخ های بورس، انجام کلیه اقدامات شرکتی خود از جمله توزیع سود را حسب قبول شرکت سپرده گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه، به آن شرکت واگذار نماید.

تبصره: ناشرانی که اوراق بهادار آنها قبل از تصویب این دستورالعمل در فهرست نرخ های بورس درج شده است، حداکثر ظرف مدت ۲ سال پس از لازم الاجرا شدن این دستورالعمل باید نسبت به اجرای مفاد این ماده اقدام نمایند.

فصل پنجم - تعلیق و لغو پذیرش اوراق بهادار

بخش اول: تعلیق پذیرش اوراق بهادار

ماده ۳۸ - در صورت عدم ایفای تعهدات ناشر، مطابق با مواد ۳۵ و ۳۶ این دستورالعمل، بورس می تواند با رعایت حقوق سهامداران، پذیرش اوراق بهادار پذیرفته شده را حداکثر برای مدت ۳ ماه به حال تعلیق درآورد. تعلیق اوراق بهادار پذیرفته شده برای مدتی بیش از ۳ ماه منوط به موافقت هیئت پذیرش خواهد بود. در هر صورت مدت تعلیق موضوع این ماده حداکثر ۶ ماه خواهد بود.

ماده ۳۹ - سازمان می تواند در صورت عدم ایفای وظایف ناشر مطابق مواد ۳۵ و ۳۶ این دستورالعمل، دستور تعلیق پذیرش اوراق بهادار پذیرفته شده را به بورس صادر نماید. تشخیص مدت تعلیق موضوع این ماده، با سازمان خواهد بود.

ماده ۴۰ - رفع تعلیق پذیرش اوراق بهادار حسب مورد، منوط به رفع دلایل اعلام شده توسط سازمان، هیئت پذیرش یا بورس می باشد.

تبصره (۱): در موارد تداوم تعلیق پذیرش حسب نظر هیئت پذیرش، موضوع ماده ۳۸ این دستورالعمل، چنانچه دلایل اعلام شده توسط هیئت پذیرش از طرف ناشر مرتفع گردد، بورس رأساً نسبت به رفع تعلیق اقدام نموده و مراتب را به همراه گزارش رفع دلایل تعلیق به سازمان و هیئت پذیرش اعلام می نماید.

تبصره (۲): در موارد تداوم تعلیق پذیرش حسب نظر سازمان، موضوع ماده ۳۹ این دستورالعمل، رفع تعلیق پذیرش توسط سازمان به بورس اعلام خواهد شد.

بخش دوم: لغو پذیرش اوراق بهادار

- ماده ۴۱ -** پذیرش اوراق بهادار به موجب هر یک از موارد زیر لغو می شود:
- ۱- عدم ایفای تعهدات ناشر در خصوص رعایت مفاد مواد ۳۵ و ۳۶ این دستورالعمل، پس از گذشت شش ماه از تاریخ اعلام سازمان یا هیئت پذیرش مبنی بر تعلیق؛
 - ۲- در مواردی که مطابق با بندهای ۱ و ۷ ماده ۶، بندهای ۱ و ۳ ماده ۱۰ و بندهای ۱ و ۳ ماده ۱۱ و مواد ۷ و ۸ این دستورالعمل، شرایط تداوم پذیرش وجود نداشته باشد؛
 - ۳- در مواردی که بیش از مدت ۶ ماه، مفاد بند ۳ ماده ۶ یا بند ۲ ماده ۱۰ یا بند ۲ ماده ۱۱ رعایت نشده باشد؛
 - ۴- در صورت انحلال یا ورشکستگی ناشر؛
 - ۵- در صورتی که ناشر مشمول ماده ۱۴۱ لایحه قانون تجارت شده و ظرف مدت دو سال اقدام ناشر منجر به خروج شرکت از شمول ماده ۱۴۱ لایحه قانون تجارت نشود؛
 - ۶- سررسید اوراق بهادار؛
 - ۷- عملکرد شرکت در دو دوره مالی متوالی منجر به زیان شده و نتیجه عملیات شش ماهه بعدی شرکت براساس صورت های مالی میان دوره ای حسابرسی شده با در نظر گرفتن بندهای شرط گزارش حسابرس، منتج به سود نشود؛

۸- اظهارنظر مردود یا عدم اظهارنظر حسابرس در مورد صورت‌های مالی ناشر،

۹- عدم رعایت ضوابط اختصاصی پذیرش موضوع ماده ۵۹ این دستورالعمل.

ماده ۴۲- در صورت وقوع هر کدام از موارد یاد شده در ماده ۴۱، بورس ضمن ارائه گزارش به هیئت پذیرش مراتب را به ناشر اعلام می‌کند. ناشر موظف است ظرف سی روز توضیحات خود را به هیئت پذیرش ارائه نماید. در صورتی که هیئت پذیرش تشخیص دهد ناشر قادر به برطرف کردن موارد منجر به لغو پذیرش است، مهلت مشخصی را حسب مورد برای وی در نظر می‌گیرد.

ماده ۴۳- هیئت پذیرش می‌تواند پذیرش اوراق بهادار پذیرفته شده را در دوره‌ای که به ناشر برای رفع موارد لغو مهلت داده می‌شود، به حالت تعلیق درآورد.

ماده ۴۴- در صورت برطرف شدن موارد لغو پذیرش در مهلت در نظر گرفته شده، ناشر موظف است گزارش اقدامات خود و همچنین سایر اطلاعات مورد نیاز را به بورس ارائه نماید.

ماده ۴۵- چنانچه در مهلت پیش‌بینی شده موارد لغو پذیرش رفع نگردد، اوراق بهادار با تصویب هیئت پذیرش از فهرست نرخ‌های بورس بطور قطعی حذف می‌شود. هیئت پذیرش می‌تواند قبل از لغو پذیرش اوراق بهادار، فرصت حداکثر یک‌سال را برای انجام معاملات آن اوراق در نظر گیرد.

ماده ۴۶- بورس، لغو پذیرش اوراق بهادار را حداکثر ظرف یک‌هفته از تاریخ تصویب، طی گزارشی با ذکر دلایل مربوط، به ناشر و سازمان اطلاع می‌دهد. ناشر می‌تواند مراتب اعتراض خود را حداکثر ظرف مدت ۱۰ روز پس از ابلاغ تصمیم هیئت پذیرش، به دبیرخانه هیئت مدیره سازمان اعلام کند. رأی هیئت مدیره سازمان در خصوص بررسی مجدد موضوع یا تأیید نظر هیئت پذیرش، برای هیئت پذیرش، بورس و ناشر لازم الاجراست.

تبصره: بورس مکلف است پس از قطعیت لغو پذیرش اوراق بهادار، فهرست اوراق بهادار لغو پذیرش شده را به شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه اعلام نماید. نقل و انتقال سهامی که به صورت قطعی لغو پذیرش می‌شود، در بازار پایه فرابورس ایران انجام خواهد شد.

ماده ۴۷- پذیرش مجدد اوراق بهاداری که پذیرش آنها در بورس لغو شده است، پس از گذشت دو سال از تاریخ لغو پذیرش با ارائه درخواست و احراز شرایط پذیرش امکان‌پذیر خواهد بود. پذیرش اوراق بهاداری که به موجب ماده ۳۴ این دستورالعمل لغو پذیرش شده‌اند منوط به سپری شدن مهلت تعیین شده در این ماده نمی‌باشد.

بخش سوم: لغو پذیرش اوراق بهادار به درخواست ناشر

ماده ۴۸- ناشر باید درخواست خود مبنی بر لغو پذیرش اوراق بهادار را که به تأیید مجمع عمومی عادی سهامداران رسیده، به همراه صورت‌جلسه امضا شده مجمع مذکور به سازمان و بورس ارسال نماید.

ماده ۴۹- سهامدارانی که بیش از دو سوم سهام شرکت را در اختیار دارند پس از انجام تشریفات ماده ۴۸ و اعلام قصد خود مبنی بر جمع‌آوری سهام شرکت و خروج آن از بورس، به سازمان، بورس و عموم، می‌بایست:

۴- حداکثر تا مدت ۳ ماه پس از تاریخ اعلام موضوع، حداقل ۸۰ درصد از سهام شرکت پذیرفته شده را تملک

نمایند.

۵- پس از گذشت مهلت فوق، طی یک دوره یک‌ماهه، حداقل ۱۰ درصد از سهام شرکت پذیرفته شده را، مازاد بر ۸۰ درصد بند ۱ فوق، حداقل با میانگین موزون قیمت خرید دوره ۳ ماهه فوق تملک نمایند.

۶- پس از سپری شدن مهلت مشخص شده در بندهای ۱ و ۲ فوق، طی یک دوره یک‌ماهه، تمامی سهام عرضه شده توسط سهامداران باقیمانده را با میانگین موزون قیمت خرید چهارماه گذشته خریداری نمایند.

ماده ۵۰- سهامدارانی که قصد خارج نمودن شرکت را از بورس دارند، مکلفند در پایان دوره خرید، اطلاعات مربوط به میزان مالکیت خود و خرید اوراق بهادار طی دوره پنج ماهه را به همراه تأییدیه شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه، به سازمان و بورس ارسال نمایند.

ماده ۵۱- بورس پس از احراز تکمیل فرآیند فوق مکلف است حداکثر ظرف مدت یک ماه مراتب را در جلسه هیئت پذیرش مطرح نماید. هیئت پذیرش براساس گزارش بورس تاریخ دقیق لغو پذیرش را به بورس و ناشر اعلام می‌کند. لغو پذیرش شرکت می‌بایست توسط بورس به سازمان و عموم اعلام گردد.

ماده ۵۲- اوراق بهاداری که به درخواست ناشر لغو پذیرش شده باشند تا سه سال بعد از تاریخ لغو پذیرش، قابل پذیرش مجدد در بورس نیستند.

فصل ششم - سایر موارد

بخش اول: کارمزدها

ماده ۵۳- بورس کارمزدهای زیر را از متقاضی و ناشران اوراق بهادار پذیرفته شده دریافت می‌کند:

- ۱- کارمزد پذیرش که به همراه درخواست پذیرش و تکمیل مدارک اولیه دریافت می‌شود.
- ۲- کارمزد درج که سالانه براساس سرمایه پرداخت شده دریافت می‌شود.

تبصره: متقاضی پذیرش و ناشری که اوراق بهادار آن در بورس پذیرفته شده، موظف است حسب مورد کارمزدهای فوق را بر اساس مصوبه هیئت مدیره بورس و حداکثر تا میزان سقف‌های تعیین شده توسط هیئت مدیره سازمان، پرداخت نماید.

بخش دوم: سایر مقررات

ماده ۵۴- بورس مکلف است پس از لازم‌الاجرا شدن این دستورالعمل حداکثر تا پایان اردیبهشت ۸۷، نسبت به طبقه‌بندی شرکت‌های پذیرفته شده موجود براساس مفاد این دستورالعمل اقدام نماید.

ماده ۵۵- علاوه بر سهام عادی و اوراق مشارکت، پذیرش سایر اوراق بهادار از جمله اوراق بهادار خارجی نیز با رعایت مقررات مصوب مراجع ذیصلاح، در بورس امکان پذیر می‌باشد.

ماده ۵۶- شرکت‌هایی که قبل از اجرای این دستورالعمل در بورس پذیرفته شده‌اند، همچنان پذیرفته شده در بورس تلقی می‌شوند. لیکن از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این دستورالعمل، تمام مفاد آن به جز میزان سرمایه موضوع بند ۱ مواد ۶، ۱۰ و ۱۱ در خصوص آنها مجری است.

تبصره: مهلت احراز شرط میزان سرمایه، موضوع بند ۱ مواد ۶، ۱۰ و ۱۱ توسط

بورس پیشنهاد و به تأیید هیئت پذیرش می‌رسد.

ماده ۵۷- تمام ناشران و مدیران آنها، مادام که اوراق بهادارشان در بورس پذیرفته شده است، موظف به رعایت مقررات بازار اوراق بهادار از جمله مفاد این دستورالعمل می‌باشند.

ماده ۵۸- در صورت نقض هر یک از مفاد این دستورالعمل توسط اشخاص ذیربط، بورس موظف است براساس آیین نامه انضباطی خود به تخلفات آنها رسیدگی یا حسب مورد نقض مقررات توسط آنها را به مرجع ذیصلاح گزارش نماید.

ماده ۵۹- ضوابط مشروحه زیر جزء لاینفک این دستورالعمل بوده و علاوه بر مفاد دستورالعمل رعایت آنها نیز الزامی است:

۱. شرایط اختصاصی پذیرش سهام بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی (پیوست ۱)،
۲. شرایط اختصاصی پذیرش سهام شرکت‌های بیمه (پیوست ۲)،
۳. شرایط اختصاصی پذیرش شرکت‌های لیزینگ (پیوست ۳)،
۴. شرایط اختصاصی پذیرش سهام شرکت‌های سرمایه‌گذاری و هلدینگ (پیوست ۴) و
۵. شرایط اختصاصی پذیرش سهام شرکت‌های دولتی (پیوست ۵)،

ماده ۶۰- در صورت لزوم، این دستورالعمل به ترتیب زیر اصلاح خواهد شد:

- ۱- به پیشنهاد هیئت مدیره بورس یا هیئت پذیرش و تصویب هیئت مدیره سازمان،
- ۲- به پیشنهاد رئیس سازمان و تصویب هیئت مدیره سازمان.

ماده ۶۱- از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این دستورالعمل، مقررات مشروحه زیر و کلیه مقررات و ضوابط مغایر با این دستورالعمل لغو می‌گردد:

۱. آیین نامه شرایط و ضوابط پذیرش سهام در بورس اوراق بهادار مصوب ۸۴/۵/۱۷ شورای بورس،
۲. آیین نامه شرایط و ضوابط پذیرش سهام بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیر بانکی در بورس اوراق بهادار مصوب ۸۱/۳/۶ شورای بورس،
۳. آیین نامه شرایط و ضوابط پذیرش سهام شرکت‌های بیمه در بورس اوراق بهادار تهران مصوب ۸۱/۱۲/۵ شورای بورس،
۴. آیین نامه شرایط و ضوابط پذیرش شرکت‌های فعال در اجاره بلند مدت (لیزینگ) در بورس اوراق بهادار تهران مصوب ۸۲/۱۱/۱۶ شورای بورس،
۵. ضوابط طبقه‌بندی شرکت‌های سرمایه‌گذاری پذیرفته شده و متقاضی پذیرش در بورس اوراق بهادار تهران مصوب ۷۷/۶/۱۶ شورای بورس،
۶. شرایط اختصاصی پذیرش شرکت‌هایی که فعالیت اصلی آنها خدمات انفورماتیک باشد مصوب ۷۳/۱۲/۱ شورای بورس،
۷. شرایط پذیرش اوراق بهادار شرکت‌های فعال در زمینه‌های خدماتی در بورس مصوب ۸۲/۱۰/۸.

۸. ضوابط تعیین حق رسیدگی تقاضای پذیرش سهام شرکتها در بورس مصوب ۷۷/۱۲/۱۷ شورای بورس،
۹. ضوابط اخذ حق درج اوراق بهادار شرکت‌های جدیدالتأسیس در بورس مصوب ۷۵/۱۱/۲ شورای بورس،
۱۰. دستورالعمل پذیرش سهام دولت در بورس در جریان خصوصی سازی مصوب ۸۲/۹/۲۶ شورای بورس،
۱۱. آیین نامه اجرایی هیئت پذیرش اوراق بهادار مصوب ۴۶/۶/۷ شورای بورس،
۱۲. شرایط پذیرش اوراق مشارکت موضوع بند ب تبصره ۸۵ قانون برنامه دوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی مصوب ۷۴/۵/۱۶ شورای بورس،
۱۳. شرایط پذیرش اوراق مشارکت شرکتها و بانک‌های خصوصی در بورس اوراق بهادار تهران مصوب ۱۳۸۰/۵/۲۲ شورای بورس،
۱۴. ضوابط پذیرش شرکت‌های نسل سوم در بورس مصوب ۸۴/۱۰/۱۸ شورای بورس،
۱۵. دستورالعمل پذیرش اوراق مشارکت شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران براساس آیین نامه اجرایی ماده ۱۷ قانون تنظیم بخشی از مقررات تسهیل و نوسازی صنایع کشور و اصلاح ماده ۱۱۳ قانون برنامه سوم، مصوب ۸۳/۱۰/۷ شورای بورس.

کانون کارگزاران بورس
دوره آمادگی آزمون گواهینامه های حرفه ای بازار سرمایه

پیوست (۱): شرایط اختصاصی پذیرش سهام بانکها و مؤسسات اعتباری

غیربانکی

ماده ۱- بانکها و مؤسسات اعتباری غیر بانکی دارای مجوز فعالیت از بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران که از این پس به اختصار بانک و مؤسسه نامیده می‌شوند، با توجه به شرایط اختصاصی زیر در بورس پذیرفته می‌شوند.

ماده ۲- بانک یا مؤسسه بایستی ضوابط و استانداردهای تعیین شده از جمله ساختار مالی مناسب صنعت بانکداری را طبق تأییدیه بانک مرکزی رعایت کرده باشد.

ماده ۳- بانک یا مؤسسه باید برنامه عملیاتی جامع مشتمل بر اهداف بانک، بازارهای هدف در مورد تأمین منابع و تخصیص مصارف، رؤس سیستم‌های کنترل مدیریت، سیاست‌ها و تمهیدات پیش‌بینی شده برای مقابله با انواع خطرها (مدیریت ریسک)، ساختار سازمانی، سیستم نظارتی، ترکیب دارایی‌های مناسب، نحوه تأمین زیان‌های احتمالی و صورت‌های مالی برآوردی برای حداقل سه سال فعالیت آتی خود را ارائه نموده و متعهد به پیاده کردن و اجرای این برنامه باشد.

ماده ۴- نقل و انتقال سهام بانک یا مؤسسه به نوعی باشد که در هیچ زمان، سهامداری با مالکیت بیش از ۱۰ درصد سهام، نداشته باشد.

تبصره: مالکیت بیش از ۱۰ درصد سهام بانک یا مؤسسه موکول به موافقت بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و اطلاع بورس می‌باشد.

کانون کارگزاران بورس
دوره آمادگی آزمون گواهینامه های حرفه ای بازار سرمایه

پیوست (۲): شرایط اختصاصی پذیرش سهام شرکت های بیمه

ماده ۱- سهام متعلق به دولت و شرکت های دولتی، در مجموع نایستی بیش از ۱۰ درصد سرمایه شرکت بیمه باشد.
ماده ۲- اشخاص حقیقی و حقوقی غیردولتی می توانند حداکثر تا ۲۰ درصد سهام شرکت بیمه را در اختیار داشته باشند.

ماده ۳- شرکت بیمه نمی تواند بیش از پنج درصد سهام سایر شرکت های بیمه پذیرفته شده در بورس را خریداری نماید.

تبصره: خریداری سهام یک شرکت بیمه پذیرفته شده در بورس با هدف ادغام، فقط پس از ارائه برنامه ادغام توسط شرکت بیمه سرمایه گذار به بورس و اخذ موافقت، امکان پذیر خواهد بود.

ماده ۴- سرمایه گذاری شرکت های بیمه در سهام شرکت های پذیرفته شده در بورس براساس "آیین نامه سرمایه گذاری مؤسسات بیمه" مصوب شورای عالی بیمه صورت خواهد پذیرفت.

ماده ۵- در زمان پذیرش، شرکت بیمه بایستی برنامه جامع عملیاتی، شامل اهداف مؤسسه، بازارهای هدف، تمهیدات بیمه اتکایی و نحوه حصول به اهداف مورد نظر را حداقل برای سه سال آینده ارائه نماید.

کانون کارگزاری بورس
واحد قریب

پیوست (۳): شرایط اختصاصی پذیرش سهام شرکت های لیزینگ

ماده ۱- بایستی همواره حداقل یک سوم سهام شرکت، متعلق به بانک ها یا شرکت های پذیرفته شده ای در بورس باشد که لیزینگ به منظور اعطای تسهیلات جهت فروش محصولات آن ها تأسیس شده است.

ماده ۲- شرکت بایستی از نظر کفایت سرمایه و ترکیب تسهیلات داده شده، همواره در وضعیت مناسبی قرار داشته باشد.

ماده ۳- شرکت بایستی ضوابط و استانداردهای تعیین شده از جمله ساختار مالی مناسب صنعت لیزینگ را طبق تأییدیه بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران رعایت کرده باشد.

کانون کارگزاری بورس
دائرة اقتصاد و امور مالی

پیوست (۴): شرایط اختصاصی پذیرش سهام شرکت های سرمایه گذاری و

هلدینگ

ماده ۱- شرکت هایی که منابع مالی در اختیار خود را منحصراً صرف سرمایه گذاری در اوراق بهادار و سپرده های بانکی نموده و عهده دار تجهیز و به کارگیری آن می باشند، در دو گروه طبقه بندی می شوند:

۱- **شرکت سرمایه گذاری:** شرکتی که هدف آن از خرید اوراق بهادار، اعمال مدیریت در شرکت های سرمایه پذیر نمی باشد.

۲- **شرکت هلدینگ:** شرکتی که با سرمایه گذاری در شرکت سرمایه پذیر جهت کسب انتفاع، آن قدر حق رأی کسب می کند که برای کنترل عملیات شرکت، هیئت مدیره را انتخاب کند و یا در انتخاب اعضای هیئت مدیره مؤثر باشد.

ماده ۲- مصرف منابع در شرکت های سرمایه گذاری با توجه به محدودیت های زیر انجام شده باشد:

۱- در هنگام پذیرش و تا زمانی که نام شرکت در فهرست نرخ های بورس درج است، همواره باید حداقل ۸۰ درصد از منابع مالی بلند مدت شرکت (مجموع بدهی های بلند مدت و حقوق صاحبان سهام) به سرمایه گذاری در سهام شرکت های پذیرفته شده در بورس، اوراق مشارکت و سپرده های بانکی تخصیص یابد.

۲- این شرکت ها نباید بیش از ۱۰ درصد منابع خود را به مصرف خرید سهام یک شرکت برسانند. همچنین سرمایه گذاری در هر شرکت نباید از ۱۰ درصد سرمایه شرکت سرمایه پذیر بیشتر باشد. تبصره: شرکت های سرمایه گذار موظف اند در صورت رساندن میزان سرمایه گذاری خود در شرکت های سرمایه پذیر به سقف فوق، مراتب را به سازمان و بورس اعلام نمایند.

ماده ۳- در شرکت های هلدینگ در هنگام پذیرش و تا زمانی که نام آنها در فهرست نرخ های بورس درج است، همواره باید حداقل ۸۰ درصد از منابع مالی بلند مدت شرکت (مجموع بدهی های بلند مدت و حقوق صاحبان سهام) به سرمایه گذاری در بنگاه های اقتصادی، اوراق مشارکت و سپرده های بانکی تخصیص یافته باشد.

ماده ۴- خرید اموال منقول و غیرمنقول منحصراً به منظور استفاده جاری و نه به قصد فروش، در حد نیازهای متعارف بلامانع بوده و این شرکت ها نمی توانند در خرید و فروش کالا به قصد انتفاع مشارکت نمایند.

پیوست (۵): شرایط اختصاصی پذیرش سهام شرکت های دولتی و سرمایه گذاری های استانی

ماده ۱- در خصوص شرکت های دولتی که مقرر گردیده سهام آنها در جریان برنامه های خصوصی سازی از طریق بورس واگذار شود، و همچنین شرکتهای سرمایه گذاری استانی در صورت تأیید سودآوری بالقوه شرکت توسط هیئت پذیرش، رعایت شرط دوره سودآوری الزامی نیست.

کانون . کارگزاری بورس واورق بھادار

۷- ضوابط استفاده از خدمات مشاوران عرضه اوراق بهادار (مصوب

هیأت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار و مواد ۹ تا ۱۵ اصلاحی آن مصوب
۱۳۸۷/۴/۱۵ هیأت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار و مواد ۹ تا ۱۵ اصلاحی آن مصوب
(۱۳۸۸/۳/۳۱)

به منظور تسریع در رسیدگی به درخواست های عرضه اوراق بهادار و تشکیل شرکت های سهامی عام و افزایش سطح کیفی اطلاعات در این حوزه، ضوابط استفاده از خدمات مشاوران عرضه اوراق بهادار به شرح زیر به تصویب هیئت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار رسید.

ماده ۱- کلیه اصطلاحات و واژه های تعریف شده در ماده (۱) قانون بازار اوراق بهادار مصوب آذرماه سال ۱۳۸۴، در این دستورالعمل به همان معانی به کار رفته اند. سایر اصطلاحات به شرح زیر تعریف می گردد:

۱. **گزارش توجیهی:** گزارشی که به منظور بررسی فنی، اقتصادی و مالی طرح و برنامه موضوع انتشار اوراق بهادار با مسئولیت ناشر تهیه می گردد.
۲. **مشاور عرضه:** شخص حقوقی دارای مجوز از سازمان، که درخصوص انتشار و عرضه اوراق بهادار مشاوره ارائه می نماید.

ماده ۲- اشخاص حقوقی زیر می توانند پس از کسب مجوزهای لازم از سازمان به عنوان مشاور عرضه فعالیت نمایند:

۱. شرکت های تأمین سرمایه،
۲. مؤسسات حسابرسی معتمد سازمان مشروط به اینکه سمت حسابرس و بازرس قانونی شرکت ناشر موضوع مشاوره یا شرکت های هم گروه آن را نپذیرفته باشد.
۳. شرکت ها، مؤسسات و سازمان های معتبر در حوزه مشاوره مالی، فنی، اقتصادی و مدیریت به تشخیص سازمان،

ماده ۳- ناشران اوراق بهادار به منظور انجام مراحل ثبت، انتشار و عرضه اوراق بهادار و تکمیل مستندات مربوطه نزد مراجع قانونی، مجاز به استفاده از خدمات مشاوران عرضه می باشند.

ماده ۴- ارائه خدمات مشاوره عرضه، براساس قراردادی است که با رعایت مفاد این دستورالعمل میان ناشر و مشاور عرضه منعقد می گردد. یک نسخه از قرارداد مزبور پس از توافق ناشر و مشاور عرضه برای سازمان ارسال گردیده و پس از تأیید سازمان مبنی بر رعایت مواد ۵، ۶، ۷ و ۸ این دستورالعمل در تنظیم قرارداد، قطعی شده و اجرایی می گردد. شرط لازم الاجرا شدن قرارداد پس از تأیید سازمان، باید در متن قرارداد فیما بین ناشر و مشاور عرضه تصریح گردد.

ماده ۵ - خدمات مشاوره عرضه شامل موارد زیر می باشد. قرارداد ناشر و مشاور عرضه

می تواند شامل درخواست انجام تمامی این موارد یا بخشی از آن باشد. در هر حال انجام خدمات موضوع بندهای ۱ لغایت ۷ زیر توسط مشاور عرضه الزامی است.

۱. بررسی برنامه یا طرح موضوع تأمین مالی ناشر و ارائه مشاوره در خصوص شیوه تأمین مالی مناسب،
۲. ارائه مشاوره در خصوص قوانین و مقررات عرضه اوراق بهادار و تکالیف قانونی ناشر،
۳. ارائه راهنمایی های لازم جهت تهیه گزارش توجیهی،
۴. بررسی اطلاعات، مدارک و مستندات تهیه گزارش توجیهی و در صورت لزوم اخذ نظر کارشناسان یا اشخاص حقوقی ذی صلاح در خصوص گزارش های یادشده،
۵. تأیید نهایی گزارش توجیهی به استناد رسیدگی انجام شده و اظهار نظر کارشناسان یا اشخاص حقوقی ذی صلاح،
۶. تهیه بیانیه ثبت یا درخواست معافیت از ثبت اوراق بهادار در دست انتشار ناشر،
۷. نمایندگی قانونی ناشر نزد مراجع ذی صلاح به منظور پیگیری مراحل قانونی انتشار اوراق بهادار،
۸. تهیه گزارش توجیهی،
۹. انجام مطالعات بازاریابی اوراق بهادار در دست انتشار و ارائه مشاوره به ناشر در خصوص میزان انتشار اوراق بهادار، شرایط انتشار، نحوه فروش یا پذیره نویسی اوراق، زمان بندی انتشار و عرضه اوراق بهادار و راهنمایی ناشر در انتخاب عامل مناسب برای عرضه اوراق بهادار،
۱۰. بازاریابی و فروش اوراق بهادار،
۱۱. تعیین قیمت فروش یا پذیره نویسی اوراق بهادار،
۱۲. تعهد پذیره نویسی یا تعهد خرید اوراق بهادار در دست انتشار،

تبصره: در صورتی که در انجام خدمات موضوع این ماده، استفاده از کارشناسان یا اشخاص حقوقی ذی صلاح ضروری باشد، مشاور عرضه می تواند از خدمات کارکنان خود که دارای مجوزهای قانونی لازم می باشند، استفاده نماید.

ماده ۶ - کارمزد خدمات ارائه شده توسط مشاور عرضه بسته به نوع خدمات موضوع ماده ۵ این دستورالعمل براساس قرارداد فی مابین ناشر و مشاور عرضه مشخص می گردد. سقف کارمزد دریافتی در هریک از موارد موضوع ماده ۵ این دستورالعمل به شرح زیر می باشد:

۱. اجرای بندهای ۱ تا ۷، جمعاً تا مبلغ ۲۵۰ میلیون ریال،
۲. اجرای بند ۹ تا مبلغ ۲۵۰ میلیون ریال،
۳. اجرای بند ۱۰، معادل ۲ درصد اوراق بهادار فروش رفته،
۴. اجرای بند ۱۱، تا میزان نیم درصد ارزش اوراق بهادار قیمت گذاری شده،
۵. اجرای بند ۱۲، تا میزان ۷ درصد ارزش فروش اوراق بهادار تعهد شده.

۶. اجرای بند ۸، تا میزان ۳۰۰ میلیون ریال.

ماده ۷- سقف مجاز مشاور عرضه جهت قبول انجام خدمات موضوع ماده ۵ این ضوابط توسط سازمان تعیین می‌گردد.

ماده ۸- ناشر و مشاور عرضه مکلفند مواعد زمانی انجام تعهدات و ارائه خدمات موضوع این ضوابط و همچنین تکالیف و حدود مسئولیت‌های طرفین را براساس توافق در متن قرارداد قید نمایند.

ماده ۹- این دستورالعمل در ۹ ماده و یک تبصره در تاریخ ۱۳۸۷/۴/۱۵ به تصویب هیأت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار رسید و از تاریخ تصویب قابلیت اجرایی دارد.

کانون کارگزاری بورس
دوره آمادگی

"مواد ۹ تا ۱۵ اصلاحی دستورالعمل ضوابط استفاده از خدمات مشاوران عرضه اوراق بهادار"

شرایط اعطای مجوز مشاور عرضه

ماده ۹: اشخاص موضوع ماده ۲ این دستورالعمل با احراز شرایط ذیل می توانند تقاضای دریافت مجوز فعالیت مشاور عرضه را به سازمان ارائه دهند:

۱ - تامین مبلغ ۱۰۰۰ میلیون ریال سرمایه‌ی پرداخت شده.

۲ - تامین فضای اداری حداقل به میزان ۱۲ مترمربع با تجهیزات کافی مختص فعالیت مشاوره‌ی عرضه، به همراه سایر فضاها و تجهیزات اداری لازم به تشخیص سازمان که می تواند به طور مشترک به فعالیت‌های دیگر متقاضی اختصاص یابد.

۳ - به‌کارگیری حداقل یک نفر دارای گواهی‌نامه‌ی تحلیل‌گری بازار اوراق بهادار به طور تمام‌وقت.

تبصره ۱: مبلغ سرمایه‌ی موضوع بند ۱ این ماده، علاوه بر مبلغ سرمایه‌ای است که متقاضی باید برای سایر فعالیت‌های خود براساس مقررات مصوب تامین نموده باشد.

تبصره ۲: شرکت‌های کارگزاری دارای مجوز فعالیت در بورس اوراق بهادار تهران، برای دریافت مجوز مشاور عرضه علاوه بر شرایط موضوع این ماده باید بر اساس دستورالعمل مربوطه، حداقل رتبه‌ی (ب) را کسب نمایند. این شرکت‌ها می توانند از فضا و نیروی انسانی اختصاصی موضوع بندهای ۲ و ۳ این ماده، به طور مشترک برای فعالیت مشاوره‌ی پذیرش نیز استفاده نمایند.

ماده ۱۰: مجوز فعالیت مشاور عرضه با گزارش مدیریت مربوطه (مدیریت نظارت بر کارگزاران برای شرکت‌های کارگزاری متقاضی و مدیریت نظارت بر نهادهای مالی برای سایر متقاضیان) مبنی بر احراز شرایط این دستورالعمل، موافقت معاونت نظارت بر نهادهای مالی و تأیید ریاست سازمان برای مدت ۲ سال صادر خواهد شد.

تبصره: تمدید مجوز فعالیت مشاور عرضه برای دوره‌های دو ساله‌ی بعدی، براساس تشریفات این ماده صورت گرفته و منوط به حفظ شرایط و نظر موافق معاونت نظارت بر بورس‌ها و ناشران سازمان مبنی بر عملکرد مطلوب مشاور عرضه در دوره‌ی قبل می‌باشد.

حفظ محرمانگی اطلاعات:

ماده ۱۱: مشاور عرضه باید کلیه‌ی اسناد، مدارک و اطلاعاتی را که در اجرای وظایف خود مطابق این دستورالعمل، از ناشر طرف قرارداد دریافت می‌کند، به عنوان اطلاعات نهانی تلقی کرده و به استثناء سازمان و سایر مراجع به موجب قانون، بدون رضایت کتبی ناشر در اختیار اشخاص ثالث دیگر قرار ندهد. این اطلاعات صرفاً می‌تواند در اختیار نماینده‌ی مشاور عرضه موضوع بند ۳ ماده ۹ این دستورالعمل و سایر کارکنان و مرتبطین مشاور عرضه مشروط به اینکه برای ارائه‌ی خدمات مشاوره‌ی عرضه ضروری باشد و این امر به تأیید بالاترین مقام اجرایی (مدیرعامل) مشاور عرضه برسد، قرارگیرد. اطلاعات یادشده خصوصاً نباید در دسترس آن دسته از

کارکنان مشاور عرضه قرار گیرد که در امر معاملات اوراق بهادار به نام مشاور عرضه یا سایرین نقش مجری یا تصمیم گیر را به عهده دارند.

اطلاع رسانی:

ماده ۱۲: مشاور عرضه موظف است کلیه ی اطلاعات، اسناد و مدارک مربوط به فعالیت و وضعیت خود یا قرارداد موضوع ماده ی ۲ را که در اختیار دارد یا امکان تحصیل آن ها را دارد، بنا به تقاضای سازمان در مهلت مقرر به سازمان یا سایر مراجع ذیصلاح ارائه دهد. همچنین مشاور عرضه موظف است با بازرسان سازمان در بررسی و دستیابی به اطلاعات، اسناد و مدارک مذکور همکاری نماید.

ماده ۱۳: مشاور عرضه موظف است اطلاعات مربوط به فعالیت و وضعیت خود یا قرارداد موضوع ماده ی ۲ را که افشای آن ها برای عموم به تشخیص سازمان ضروری است، در مهلت و به روشی که سازمان تعیین می کند، منتشر نماید.

ضمانت های اجرا:

ماده ۱۴: در صورت تخلف مشاور عرضه از مفاد قرارداد موضوع ماده ی ۴ یا مواد این دستورالعمل (به استثنای مواد ۲ و ۹)، موضوع مطابق مقررات و رویه رسیدگی به تخلفات نهادهای مالی رسیدگی می شود. مرجع رسیدگی کننده می تواند به یک یا ترکیبی از موارد زیر حکم نماید:

- ۱- اخطار کتبی با درج در پرونده ی مشاور عرضه یا مدیر یا مدیران مربوطه،
- ۲- توبیخ کتبی با درج در پرونده ی مشاور عرضه یا مدیر یا مدیران مربوطه،
- ۳- تعلیق مجوز فعالیت مشاور عرضه برای حداکثر تا یک سال،
- ۴- لغو مجوز فعالیت مشاور عرضه،
- ۵- سلب صلاحیت نماینده ی موضوع بند ۳ ماده ی ۹ جهت انجام امور مشاوره عرضه به مدت حداکثر تا ۲ سال

ماده ۱۵: در صورتی که مشاور عرضه هر یک از شرایط موضوع مواد ۲ و ۹ این دستورالعمل را از دست بدهد، موضوع طبق رویه ی مربوط به رسیدگی به تخلفات نهادهای مالی، رسیدگی شده و مرجع رسیدگی می تواند مهلتی را که از سه ماه تجاوز نخواهد کرد، برای احراز شرایط در نظر بگیرد. مرجع رسیدگی همچنین می تواند نحوه ی احراز شرایط را تعیین و مجوز فعالیت مشاور عرضه را تا احراز شرایط تعلیق نماید. در صورت عدم احراز شرایط در مهلت تعیین شده، مرجع رسیدگی می تواند، مجوز فعالیت مشاور عرضه را لغو کند.

۸- مصوبه در خصوص الزام به استفاده از خدمات مشاوران عرضه اوراق

بهادار (مصوب ۱۳۸۷/۱۲/۳ هیأت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار)

نامه شماره ۱۲۱/۶۲۴۶۰ مورخ ۸۷/۱۱/۲۹ مدیریت نظارت بر بازار اولیه مطرح و مقرر گردید از ابتدای سال ۱۳۸۸ درخواست‌های زیر صرفاً از طریق مشاوران عرضه (موضوع ضوابط استفاده از خدمات مشاوران عرضه اوراق بهادار مصوب هیئت مدیره سازمان در تاریخ ۸۷/۰۴/۱۵) قابل ارائه به سازمان بورس و اوراق بهادار خواهد بود. ضمناً متقاضیان مکلفند در انعقاد قرارداد فی‌مابین با مشاور عرضه از قرارداد نمونه‌ای که سازمان ابلاغ می‌نماید استفاده نمایند.

الف) انتشار سهام در زمان تبدیل شرکت‌های سهامی خاص به عام

ب) انتشار سهام به قیمت اسمی در زمان افزایش سرمایه شرکت‌های سهامی عام پذیرفته شده در بورس که آخرین سرمایه ثبت شده آنها مساوی یا بیش از ۵۰ میلیارد ریال و مساوی یا کمتر از ۱۵۰ میلیارد ریال می‌باشد.

ج) انتشار سهام به قیمت اسمی در زمان افزایش سرمایه شرکت‌های سهامی عام ثبت شده نزد سازمان، باستثنای شرکت‌های پذیرفته شده در بورس، که آخرین سرمایه آنها مساوی یا بیش از ۱۰۰ میلیارد ریال می‌باشد.

د) افزایش سرمایه شرکت‌های سهامی عام ثبت شده نزد سازمان با قیمتی بیشتر از قیمت اسمی سهام

ه) افزایش سرمایه شرکت‌های سهامی عام ثبت شده نزد سازمان با سلب حق تقدم و عرضه عمومی سهام جدید

و) انتشار آن دسته از اوراق مشارکتی که نیاز به مجوز سازمان دارد.

ز) انتشار هرگونه اوراق بهاداری به غیر از سهام و اوراق مشارکت که نیاز به مجوز سازمان دارد.

کانون کارگزاری بورس
اوراق بهادار

۹- ضوابط کلی عرضه اولیه یا عمده سهام شرکت های دولتی مشمول واگذاری در بورس (مصوب ۱۳۸۷/۱۰/۲۳ شورای عالی بورس و اوراق بهادار)

عرضه اولیه یا عمده سهام شرکت های دولتی در بورس منوط به احراز موارد زیر می باشد:

- ۱- رعایت شرایط هیأت پذیرش و افشای کامل اطلاعات مطابق دستورالعمل اجرایی افشای اطلاعات مصوب سازمان بورس و اوراق بهادار.
- ۲- بودجه شرکت باید براساس مفروضات و به گونه ای مناسب تهیه و طبق استانداردهای حسابداری قبل از درج ارائه گردد. مفروضات بودجه باید به میزان کافی در یادداشت های همراه آن افشا و مبنای معقولی را برای تهیه بودجه فراهم کند.
- تبصره:** در صورت تغییر با اهمیت در بودجه بعد از درج اطلاعاتی عرضه اولیه یا عمده توسط بورس و قبل از عرضه سهام، بورس می تواند عرضه سهام را حداکثر تا ۱۰ روز پس از افشای بودجه جدید به تأخیر اندازد.
- ۳- سپرده شدن کل سهام شرکت نزد شرکت سپرده گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه
- ۴- عرضه حداقل ۵ درصد سهام قابل معامله شرکت در عرضه اولیه طبق مقررات و تعهد به عرضه مابقی سهام مطابق دستورالعمل پذیرش حداکثر طی یک سال پس از عرضه اولیه با نظر بورس.
- تبصره:** موارد خاص مربوط به این بند به تصویب شورای عالی بورس می رسد.

کانون کارگزاری بورس
اوراق بهادار

۱۰- دستورالعمل انتشار اوراق اجاره شورای (مصوب ۱۳۸۹/۵/۱۱ عالی

بورس و اوراق بهادار)

«دستورالعمل انتشار اوراق اجاره» بعنوان اصلاحیه ضوابط ابزار مالی اوراق اجاره مصوب ۱۳۸۶/۱۱/۱ شورای عالی بورس و اوراق بهادار در ۲۵ ماده و ۱۰ تبصره در اجرای بند (۴) ماده (۴) قانون بازار اوراق بهادار مصوب آذرماه ۱۳۸۴ در تاریخ ۱۳۸۹/۵/۱۱ به تصویب شورای عالی بورس و اوراق بهادار رسید.

بخش اول - تعاریف

- ماده (۱)** اصطلاحات و واژه‌های به کاررفته در ماده ۱ قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران، مصوب آذرماه ۱۳۸۴ و ماده ۱ قانون توسعه ابزارها و نهادهای مالی جدید به منظور تسهیل اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی، مصوب آذرماه ۱۳۸۸، به همان معانی در این دستورالعمل به کار رفته‌اند. سایر واژه‌های به کار رفته در این دستورالعمل دارای معانی زیر می‌باشند:
- الف - اوراق اجاره:** اوراق بهادار با نام قابل نقل و انتقالی است که به موجب این دستورالعمل منتشر می‌شود. هر ورقه اجاره، نشان‌دهنده مالکیت مشاع دارنده آن در دارایی مبنای انتشار اوراق اجاره است.
- ب - شرکت مدیریت دارایی مرکزی:** نهاد مالی است که به موجب دستورالعمل فعالیت نهادهای واسط مصوب ۱۳۸۹/۵/۱۱ شورای عالی بورس و اوراق بهادار تأسیس می‌شود.
- ج - بانی:** شخص حقوقی است که نهاد واسط برای تأمین مالی وی در قالب عقود اسلامی، اقدام به انتشار اوراق اجاره می‌نماید.
- د - دارایی:** هر نوع مال منقول یا غیرمنقول با مشخصات تعیین شده در این دستورالعمل است که می‌تواند مبنای انتشار اوراق اجاره واقع شود.
- ه - فروشنده:** شخص حقوقی است که اقدام به فروش دارایی به نهاد واسط می‌نماید.
- و - ضامن:** شخص حقوقی است که پرداخت مبالغ اجاره بها و حسب مورد بهای خرید دارایی مورد اجاره توسط بانی به نهاد واسط را تضمین می‌نماید.
- ز - عامل فروش:** شخص حقوقی است که نسبت به عرضه اوراق اجاره از طرف ناشر برای فروش اقدام می‌نماید.
- ح - عامل پرداخت:** شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه است که نسبت به پرداخت‌های مرتبط با اوراق اجاره در سررسیدهای معین به سرمایه‌گذاران اقدام می‌نماید.
- ط - عمر اقتصادی:** مدت زمانی است که انتظار می‌رود یک دارایی از لحاظ اقتصادی توسط یک یا چند کاربر قابل استفاده باشد یا تعداد تولید یا واحدهای مشابهی که انتظار می‌رود در فرآیند استفاده از دارایی توسط یک یا چند استفاده کننده کسب شود.
- ی - مقررات:** منظور قوانین، مصوبات هیئت وزیران، شورای عالی بورس، سازمان و همچنین استانداردهای حسابداری و حسابرسی ملی ابلاغ شده توسط سازمان می‌باشد.

بخش دوم - ارکان انتشار اوراق اجاره

ماده (۲) بانی باید دارای شرایط زیر باشد:

- الف - شخص حقوقی غیردولتی که:
- (۱) قالب حقوقی آن سهامی یا تعاونی باشد،
 - (۲) مجموع جریان نقدی حاصل از عملیات آن در دو سال مالی اخیر مثبت باشد،
 - (۳) حداکثر نسبت مجموع بدهی‌ها به دارایی‌های آن ۹۰ درصد باشد،
 - (۴) اظهارنظر بازرس و حسابرس شرکت در خصوص صورت‌های مالی دو دوره مالی اخیر آن مردود یا عدم اظهارنظر نباشد.
- ب- شخص حقوقی عمومی یا دولتی شامل:
- (۱) وزارتخانه‌ها،
 - (۲) اشخاص حقوقی مشمول ماده ۴ قانون محاسبات عمومی،

تبصره ۵: شرکت‌ها و مؤسسات دولتی که شمول قوانین و مقررات عمومی به آنها مستلزم ذکر یا تصریح نام است، از جمله شرکت ملی نفت ایران و شرکت‌های تابعه و وابسته به وزارت نفت و شرکت‌های تابعه آنها، سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران و شرکت‌های تابعه آن، سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران و شرکت‌های تابعه آنها، مشمول شرایط بند الف این ماده می‌باشند.

ماده (۳) انتشار اوراق اجاره، صرفاً توسط نهاد واسط مجاز می‌باشد.

ماده (۴) فروشنده می‌تواند بانی یا شخص حقوقی دیگری باشد.

ماده (۵) ضامن توسط بانی معرفی و صرفاً از میان بانک‌ها، مؤسسات مالی و اعتباری تحت نظارت بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، بیمه‌ها و شرکت‌های تأمین سرمایه، شرکت‌های سرمایه‌گذاری یا نهادهای عمومی مورد تأیید سازمان تعیین می‌شود.

تبصره ۱: ضامن باید مستقل از بانی بوده و استقلال آن توسط حسابرس بانی تأیید گردد.

تبصره ۲: در صورتی که اوراق اجاره دارای رتبه اعتباری باشند، وجود ضامن الزامی نخواهد بود.

ماده (۶) حسابرس بانی در زمان ارائه طرح تأمین مالی از طریق انتشار اوراق اجاره و آخرین سال مالی ماقبل آن باید از میان مؤسسات حسابرسی معتمد سازمان انتخاب شده باشد.

ماده (۷) عامل فروش اوراق اجاره از بین بانک‌ها یا مؤسسات مالی و اعتباری تحت نظارت بانک مرکزی و شرکت‌های تأمین سرمایه، شرکت‌های کارگزاری بورس اوراق بهادار تهران یا فرابورس ایران توسط بانی تعیین می‌گردد.

ماده (۸) شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه، پس از دریافت مبالغ از ناشر، اجاره‌بها و حسب مورد سود ناشی از سرمایه‌گذاری مجدد بخشی از اجاره‌بها و وجوه ناشی از فروش دارایی را در سررسیدهای معین به سرمایه‌گذاران پرداخت می‌نماید.

ماده (۹) بازارگردان اوراق اجاره توسط بانی معرفی و در صورت کفایت سرمایه با تأیید سازمان انتخاب می‌گردد.

ماده (۱۰) متعهد پذیرهنویسی توسط بانی معرفی و در صورت کفایت سرمایه با تأیید سازمان انتخاب می‌گردد.

بخش سوم - شرایط دارایی

ماده (۱۱) دارایی های مبنای انتشار اوراق اجاره باید دارای شرایط زیر باشند:

الف - مشخصات عمومی

- (۱) به کارگیری آن در فعالیت بانی، منجر به ایجاد جریان نقدی شده یا از خروج وجوه نقد جلوگیری نماید.
- (۲) هیچگونه محدودیت یا منع قانونی، قراردادی یا قضایی برای انتقال دارایی، منافع و حقوق ناشی از آن وجود نداشته باشد.
- (۳) تصرف و اعمال حقوق مالکیت در آن برای نهاد واسط دارایی هیچگونه محدودیتی نباشد.
- (۴) مالکیت آن به صورت مشاع نباشد.
- (۵) امکان واگذاری به غیر را داشته باشد.
- (۶) تا زمان انتقال مالکیت دارایی به ناشر، دارایی از پوشش بیمه ای مناسب و کافی برخوردار باشد.

ب - انواع دارایی قابل قبول

دارایی های قابل قبول جهت انتشار اوراق اجاره به شرح زیر می باشند:

- (۱) زمین،
- (۲) ساختمان و تأسیسات،
- (۳) ماشین آلات و تجهیزات،
- (۴) وسایل حمل و نقل،

تبصره (۱): در حالتی که بانی شرکت تولیدی بوده و جریان نقدی حاصل از دارایی در نظر گرفته شده برای طرح تأمین مالی دقیقاً قابل اندازه گیری نباشد، بانی می بایست دارای توانایی پرداخت مبالغ اجاره از محل فعالیت های عملیاتی خود باشد.

تبصره (۲): در صورتی که بانی و فروشنده شخص واحدی نباشند، دارایی های مشاع به شرط واگذاری مالکیت کل دارایی، می توانند مبنای انتشار اوراق اجاره قرار گیرند.

تبصره (۳): ارزش دارایی و عمر اقتصادی آن باید توسط کارشناس یا کارشناسان منتخب کانون کارشناسان رسمی دادگستری تعیین شود.

تبصره (۴): ناشر باید اسناد، مدارک و قراردادهای مالکیت دارایی را به وکالت از دارندگان اوراق در اختیار شرکت سپرده گذاری مرکزی و تسویه وجوه (سهامی عام) قرار دهد.

تبصره (۵): ارزش تقریبی دارایی نباید کمتر از پنجاه میلیارد ریال باشد.

ماده (۱۲) شرایط بیمه دارایی در مدت زمان اجاره، در قرارداد اجاره تعیین می شود.

بخش چهارم - شرایط اوراق اجاره

ماده (۱۳) انواع قراردادهای اجاره مورد قبول در انتشار اوراق اجاره به شرح زیر است:

- (۱) اجاره به شرط تملیک،
- (۲) اجاره با اختیار فروش دارایی در سررسید اجاره با قیمت معین،

ماده (۱۴) با انتشار اوراق اجاره، رابطه وکیل و موکل میان ناشر و خریداران اوراق اجاره برقرار می گردد. ناشر به وکالت از طرف خریداران ملزم به مصرف وجوه حاصل از فروش اوراق اجاره جهت خرید دارایی موضوع انتشار و اجاره آن به بانی می باشد.

تملیک اوراق اجاره به منزله قبول وکالت ناشر بوده و وکالت ناشر تا سررسید و تسویه نهایی اوراق اجاره غیرقابل عزل، نافذ و معتبر است.

ماده (۱۵) دارندگان اوراق اجاره نمی توانند تقاضای تقسیم دارایی مبنای انتشار اوراق اجاره را نمایند.

ماده (۱۶) سررسید اوراق اجاره نمی تواند بیش از مدت زمان باقی مانده از عمر اقتصادی دارایی باشد.

ماده (۱۷) بانی به طور مستقیم یا غیرمستقیم مجاز به خرید اوراق اجاره منتشره به منظور تأمین مالی خود نخواهد بود.

ماده (۱۸) مواعد پرداخت منافع مرتبط با اوراق اجاره با تقاضای بانی باید در اعلامیه پذیرهنویسی ذکر گردد.

ماده (۱۹) پرداخت های مرتبط با اوراق اجاره به دو صورت زیر مجاز می باشد:

(۱) پرداخت کامل مبلغ اجاره بها در مواعد پرداخت تا سررسید نهایی،

(۲) پرداخت بخشی از اجاره بها در مواعد پرداخت تا سررسید نهایی و تصفیه مابقی منافع اوراق اجاره در سررسید نهایی،

تبصره: منافع نهایی ناشی از مدیریت وجوه اجاره بها تا سررسید نهایی، در سررسید اوراق اجاره محاسبه و به دارندگان اوراق اجاره پرداخت خواهد شد.

بخش پنجم - شرایط صدور مجوز

ماده (۲۰) بیانیه ثبت اوراق اجاره علاوه بر مفاد ماده ۶ دستورالعمل ثبت و عرضه عمومی اوراق بهادار، مصوب ۱۳۸۵/۱۰/۱ شورای عالی بورس، حسب مورد شامل موارد زیر می باشد:

(۱) مشخصات بانی، شامل:

- نام و نوع شخصیت حقوقی،
- شماره ثبت نزد مرجع ثبت شرکتها،
- مدت شرکت،
- ترکیب سهامداران / مالکان،
- مشخصات مدیران شامل هویت کامل و سوابق،
- موضوع فعالیت،

(۲) صورت های مالی حسابرسی شده دو سال مالی اخیر بانی،

(۳) گزارش هیئت مدیره بانی برای دوره مالی اخیر جهت ارائه به مجمع عمومی،

(۴) گزارش تحلیل ریسک های مرتبط با موضوع فعالیت بانی،

(۵) اعلام رتبه اعتباری در صورت وجود،

(۶) مدت و نوع اجاره، میزان اجاره بها و نحوه پرداخت آن به سرمایه گذاران،

(۷) گزارش کارشناس یا کارشناسان منتخب کانون کارشناسان رسمی دادگستری در خصوص دارایی و ارزش آن،

(۸) گزارش ویژه حسابرس در خصوص رعایت شرایط مشخصات عمومی دارایی (موضوع بند الف ماده ۱۱)،

ماده (۲۱) صدور مجوز انتشار اوراق اجاره، منوط به انعقاد قراردادهای لازم میان ارکان در چارچوب تعیین شده توسط سازمان می باشد.

ماده (۲۲) در صورتی که دارایی در نظر گرفته شده جهت انتشار اوراق اجاره قابل تفکیک به واحدهای معین نباشد، استفاده از متعهد یا متعهدان پذیرهنویسی در عرضه اوراق اجاره الزامی می باشد. استفاده از تعهد پذیرهنویسی در انتشار اوراق اجاره برای دارایی های قابل تفکیک به واحدهای معین به درخواست بانی و تأیید سازمان الزامی نیست.

ماده (۲۳) اوراق اجاره باید قبل از دریافت مجوز انتشار در صورت فعالیت مؤسسات رتبه بندی مجاز و در صورت عدم وجود ضامن، از مؤسسات یاد شده رتبه اعتباری دریافت نمایند.

تبصره: اوراق اجاره ای که به حکم قانون یا توسط نهادهای عمومی یا دولتی منتشر می شوند الزامی به اخذ رتبه اعتباری نخواهند داشت.

بخش ششم - سایر

ماده (۲۴) در صورتی که بانی نزد سازمان به ثبت نرسیده باشد، پس از تأمین مالی از طریق انتشار اوراق اجاره، ملزم به ارائه اطلاعات زیر به سازمان می باشد:

- ۱) صورت های مالی سالانه حسابرسی شده حداکثر تا ۴ ماه پس از پایان سال مالی،
- ۲) حسب مورد سایر اطلاعات با اهمیت براساس ماده ۱۳ دستورالعمل اجرایی افشای اطلاعات شرکت های ثبت شده نزد سازمان مصوب ۸۶/۵/۳ هیئت مدیره سازمان از جمله:
 - ۱- رویدادهای مؤثر بر فعالیت، وضعیت مالی و نتایج عملکرد بانی
 - ۲- تصمیمات و شرایط مؤثر بر ساختار سرمایه و تأمین منابع مالی بانی
 - ۳- تغییر در ساختار مالکیت بانی
 - ۴- اطلاعات مهم مؤثر بر قیمت اوراق بهاداری که برای تأمین مالی منتشر شده است.

ماده (۲۵) ضوابط ابزار مالی اوراق اجاره مصوب ۱۳۸۶/۱۱/۱ شورای عالی بورس و اوراق بهادار لغو می گردد.

۱۱- دستورالعمل فعالیت نهادهای واسط (مصوب ۱۳۸۹/۵/۱۱ شورای عالی

بورس و اوراق بهادار)

در اجرای ماده ۱۱ «قانون توسعه ابزارها و نهادهای مالی جدید به منظور تسهیل اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی»، مصوب آذرماه ۱۳۸۸ مجلس شورای اسلامی، به پیشنهاد سازمان بورس و اوراق بهادار، «دستورالعمل فعالیت نهادهای واسط» در ۹ ماده و ۱ تبصره، در تاریخ ۱۳۸۹/۵/۱۱ به تصویب شورای عالی بورس و اوراق بهادار رسید.

ماده (۲۶) اصطلاحات و واژه‌های به کاررفته در ماده ۱ قانون بازار اوراق بهادار، مصوب آذرماه ۱۳۸۴ و ماده ۱ قانون توسعه ابزارها و نهادهای مالی جدید به منظور تسهیل اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی، مصوب آذرماه ۱۳۸۸، به همان معانی در این دستورالعمل به کار رفته‌اند.

ماده (۲۷) به منظور نظارت بر نهادهای واسط، شرکت «مدیریت دارایی مرکزی» به صورت سهامی خاص با موضوع تأسیس و اداره نهاد واسط براساس مقررات تشکیل می‌شود. این شرکت یکی از نهادهای مالی موضوع قانون بازار اوراق بهادار است و سازمان بورس و اوراق بهادار در آن سهامدار نمی‌باشد.

ماده (۲۸) نهاد واسط در قالب حقوقی «شرکت با مسئولیت محدود» توسط شرکت مدیریت دارایی مرکزی (سهامی خاص) براساس مقررات، تشکیل می‌گردد. فعالیت شرکت و اداره آن براساس قانون تجارت و اساسنامه شرکت انجام خواهد شد.

ماده (۲۹) تمامی امور پشتیبانی نهاد واسط توسط شرکت مدیریت دارایی مرکزی انجام می‌شود. بدیهی است حق امضای اسناد و اوراق تعهدآور، بر عهده مدیر نهاد واسط است.

ماده (۳۰) نهاد واسط جز در موارد تعیین شده در موضوع فعالیت در اساسنامه خود، مجاز به هیچگونه فعالیت دیگری نمی‌باشند.

ماده (۳۱) هر نهاد واسط در هر زمان نمی‌تواند برای تأمین مالی بیش از یک طرح، اوراق بهادار منتشر نماید. نهاد واسطی که قبلاً نسبت به انتشار اوراق بهادار موضوع این دستورالعمل اقدام نموده است، به شرطی مجاز به انتشار اوراق جدید می‌باشد که تمامی تعهدات مربوط به اوراق بهادار قبلی را تصفیه نموده باشد.

ماده (۳۲) افتتاح هرگونه حساب توسط نهاد واسط، صرفاً نزد بانک‌ها مجاز می‌باشد. افتتاح و بستن حسابی که وجوه حاصل از انتشار اوراق بهادار در آن متمرکز می‌باشد و برداشت و انتقال وجوه از آن حساب طبق ضوابط مصوب سازمان بورس و اوراق بهادار امکان‌پذیر است.

ماده (۳۳) مصرف وجوه حاصل از فروش اوراق بهادار توسط نهادهای واسط در موردی غیر از اجرای موضوع انتشار اوراق بهادار ممنوع می‌باشد. پس از انتشار اوراق بهادار و مصرف وجوه حاصل در موضوع انتشار، سرمایه‌گذاری جریانات نقدی حاصل از منافع اوراق بهادار توسط نهاد واسط، صرفاً در اوراق بهادار دارای تضمین اصل مبلغ سرمایه‌گذاری و سود آن و سپرده‌های بانکی مجاز است.

تبصره: نهاد واسط موظف است مدیریت وجوه در اختیار را با رعایت صرفه و صلاح سرمایه‌گذاران انجام دهد.

ماده (۳۴) انتشار اوراق بهادار مصوب شورا توسط نهاد واسط، براساس دستورالعمل‌هایی است که به تصویب سازمان خواهد رسید.

کانون . کارگزاری بورس واورق بھادار

۱۲- مصوبه در خصوص عرضه عمومی اوراق بهادار در بازار اولیه و ثانویه

(مصوب ۱۳۸۷/۷/۲۳ هیأت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار)

نامه شماره ۱۲۱/۵۱۱۱۸ مورخ ۸۷/۷/۲۳ معاون حقوقی سازمان در خصوص "عرضه عمومی اوراق بهادار" در بازار اولیه و ثانویه مطرح و اعضا ضمن موافقت با مفاد نامه مطروحه مقرر نمودند

الف) عرضه عمومی اوراق بهادار در بازار اولیه مشمول مقررات مندرج در فصل سوم قانون بازار اوراق بهادار ج.ا.ا به ویژه ماده ۲۲ آن قانون و آئین نامه ها و دستورالعملهای مربوط به عرضه عمومی اوراق بهادار در بازار اولیه می باشد.

ب) عرضه عمومی اوراق بهادار در بازار ثانویه به موجب بند (۴) ماده (۷) قانون بازار اوراق بهادار ج.ا.ا باید با اخذ مجوز از هیئت مدیره سازمان صورت گیرد. مقرر گردید معاونت نظارت بر بورسها و ناشران مقررات مربوط به عرضه عمومی اوراق بهادار در بازار ثانویه را تهیه و جهت تصویب به هیئت مدیره ارائه نماید.

کانون کارگزاری بورس
دوره آمادگی آزمون گواهینامه های حرفه ای بازار سرمایه

۱۳- دستورالعمل ثبت و عرضه عمومی اوراق بهادار (مصوب

۱۳۸۵/۱۰/۲۵ شورای عالی بورس و اوراق بهادار)

در اجرای تبصره ماده ۲۲ قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران، مصوب آذرماه ۱۳۸۴ مجلس شورای اسلامی و مواد ۲۰ لغایت ۲۷ همان قانون، این دستورالعمل در پنج فصل، ۱۹ ماده و ۶ تبصره در تاریخ ۱۳۸۵/۱۰/۲۵ به تأیید شورای عالی بورس و اوراق بهادار رسید.

فصل اول - تعاریف و اصطلاحات

ماده ۱ - کلیه اصطلاحات و واژه‌هایی که در ماده ۱ قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران، مصوب آذرماه ۱۳۸۴ مجلس شورای اسلامی تعریف شده‌اند، به همان مفاهیم در این دستورالعمل به کار رفته‌اند. واژه‌های دیگر دارای معانی زیر می‌باشند:

قانون: منظور قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران، مصوب آذرماه ۱۳۸۴ مجلس شورای اسلامی می‌باشد.
متعهد پذیرهنویس: هر شخصی که خرید اوراق بهادار پذیرهنویسی نشده را ظرف مهلت مقرر تعهد و تضمین می‌کند.

عامل: نهاد مالی، بانک، بیمه، مؤسسه مالی و اعتباری یا هر شخص حقوقی دیگر که عملیات اجرایی مربوط به پذیرهنویسی اوراق بهادار و جمع‌آوری وجوه را از طرف ناشر به عهده می‌گیرد.

نامه اعلام نواقص: نامه‌ای که طی آن اشکالات و نواقص موجود در بیانیه ثبت و اعلامیه پذیرهنویسی، توسط سازمان به ناشر اعلام می‌گردد.

شخص تابعه: هر واحد تجاری که تحت کنترل واحد تجاری دیگر باشد.

فصل دوم - تعیین معافیت اوراق بهادار از ثبت نزد سازمان

ماده ۲ - عرضه عمومی اوراق بهادار در بازار اولیه، منوط به ثبت آن نزد سازمان با رعایت مفاد قانون و این دستورالعمل می‌باشد.

ماده ۳ - غیر از موارد مندرج در بندهای ۱ و ۲ ماده ۲۷ قانون، اعلام معافیت یا عدم معافیت اوراق بهادار از ثبت، توسط سازمان انجام می‌پذیرد. در سایر موارد ناشر مکلف است قبل از انتشار هرگونه اوراق بهادار، نسبت به اخذ نظر سازمان اقدام نماید. سازمان موظف است پس از تکمیل مدارک توسط ناشر، نظر مکتوب خود را درخصوص معافیت یا عدم معافیت از ثبت اعلام نماید.

تبصره ۵ - در صورتی که تشخیص معافیت یا عدم معافیت اوراق بهادار در دست انتشار از ثبت، نیازمند استعلام از شورا باشد، سازمان موظف است موضوع را از شورا استعلام نموده و پس از اعلام نظر شورا، مراتب را به صورت مکتوب به ناشر اعلام نماید.

ماده ۴ - چنانچه عرضه اوراق بهادار مستلزم انتشار اعلامیه پذیرهنویسی باشد، اجازه انتشار این اعلامیه توسط مرجع ثبت شرکت‌ها، پس از اعلام رسمی سازمان مبنی بر معافیت اوراق بهادار در دست انتشار از ثبت نزد سازمان، صادر خواهد شد.

فصل سوم - اسناد و مدارک ثبت نزد سازمان

ماده ۵ - برای ثبت درخواست انتشار اوراق بهادار، ناشر موظف است فرم تقاضای ثبت، بیانیه ثبت و حسب مورد طرح اعلامیه پذیرهنویسی اوراق بهادار را به صورت کامل و همزمان و به همراه رسید واریز حق رسیدگی به سازمان تحویل داده و رسید دریافت نماید.

ماده ۶ - بیانیه ثبت موضوع ماده ۵ این دستورالعمل، باید حسب مورد به تشخیص سازمان، مشتمل بر موارد زیر باشد:

۱. نام و شماره ثبت ناشر نزد مرجع ثبت شرکتها،
۲. آدرس مرکز اصلی ناشر، در صورتی که ناشر شعبی داشته یا تأسیس شعبه موردنظر باشد، محل شعب آن،
۳. مدت شرکت،
۴. موضوع فعالیت اصلی ناشر، نوع و مقدار محصولات تولیدی، درآمد فروش محصولات یا درآمد ارائه خدمات ناشر طی سه دوره مالی اخیر و مشتریان اصلی، یا طرح کسب و کار برای شرکت‌های در شرف تأسیس،
۵. مشخصات، شامل هویت کامل، اقامتگاه، شغل و سوابق مؤسسين در شرکت‌های در شرف تأسیس، مدیران و بالاترین مقام مالی ناشر،
۶. اظهارنامه مؤسسين، آخرین اساسنامه ناشر همراه با آگهی ثبت تغییرات انجام شده طی دو سال گذشته، یا طرح اساسنامه برای شرکت‌های در شرف تأسیس،
۷. مشخصات سهامداران حقیقی یا حقوقی که مجموع سهام خود، شرکت‌های تابعه، همسر، فرزندان صغیر و افراد تحت تکفل یا نمایندگان قانونی آنها در تاریخ ارائه مدارک حداقل معادل ۱۰ درصد سهام ناشر باشد،
۸. در صورتی که انتشار اوراق بهادار یا انجام موضوع شرکت مستلزم موافقت مراجع خاصی باشد، ارائه مشخصات اجازه‌نامه یا موافقت اصولی مراجع ذیصلاح و تصویر آنها،
۹. اطلاعات مربوط به هر حق انحصاری و تصویر مستندات مربوط به آن،
۱۰. گزارش تحلیل ریسک‌های مرتبط با موضوع فعالیت ناشر، به تأیید مدیران ناشر،
۱۱. گزارش هیئت مدیره به مجمع عمومی، صورت‌های مالی سالانه سه سال مالی اخیر به همراه اظهارنظر حسابرس، صورت‌های مالی میان‌دوره‌ای اخیر ناشر و صورت‌های مالی ۶ ماهه حسابرسی شده ناشر، در صورتی که از انتهای سال مالی قبل بیش از ۸ ماه گذشته باشد،
۱۲. مشخصات حسابرس و بازرس قانونی ناشر طی دو سال اخیر،
۱۳. نام روزنامه‌های کثیرالانتشار،
۱۴. آدرس سایت اینترنتی رسمی ناشر،
۱۵. صورت حقوق صاحبان سهام ناشر، شامل تعداد سهام، ارزش اسمی هر سهم، مبلغ و نسبتی از سرمایه که پرداخت شده، توضیح در خصوص حق رأی، قابلیت تبدیل، ترجیحات در خصوص سود تقسیمی، سود انباشته و سایر اندوخته‌ها و همچنین نحوه تقسیم دارایی بعد از تصفیه،

۱۶. مقادیر بدهی‌های بلندمدت قبلی یا در حال دریافت و اوراق مشارکت منتشره یا در دست انتشار ناشر، همراه با خلاصه‌ای از تاریخ، سررسید، ویژگی‌های بدهی‌های اشاره شده و نرخ سود و همچنین مبلغ دیون اشخاص ثالث که توسط ناشر تضمین شده‌است،
۱۷. مبلغ سرمایه‌ی ناشر و تعیین مقدار نقد و غیرنقد آن به تفکیک. در مورد سرمایه‌ی غیرنقد، تعیین مقدار و مشخصات و اوصاف و ارزش آن به نحوی که بتوان از کم و کیف سرمایه‌ی غیرنقد اطلاع حاصل نمود و همچنین میزان و نوع سهامی که ناشر منتشر کرده و یا قصد انتشار آن را دارد،
۱۸. مقداری از سرمایه که مؤسسين تعهد نموده و مبلغی که پرداخت کرده‌اند،
۱۹. خالص وجوه حاصل از عرضه‌ی هرگونه اوراق بهادار که توسط ناشر طی دو سال قبل از تاریخ ارائه مدارک، به عموم عرضه شده‌است و نیز قیمت اوراق و نام عامل آن،
۲۰. گزارش توجیهی هیئت‌مدیره و گزارش بازرسی یا بازرسان شرکت در خصوص افزایش سرمایه، موضوع ماده ۱۶۱ قانون تجارت،
۲۱. اهداف انتشار اوراق بهادار همراه با جزئیات و مقادیر برآورد شده برای دستیابی به این اهداف، در صورت استفاده از منابع دیگر، مقدار و منابع در نظر گرفته شده،
۲۲. قیمت پیشنهادی جهت عرضه‌ی عمومی اوراق و روش محاسبه آن، در صورتی که عرضه با قیمتی متفاوت از قیمت عرضه‌ی عمومی به شخص یا اشخاصی معین غیر از شرکت‌های تأمین سرمایه صورت گیرد، قیمت عرضه و نام آن شخص یا اشخاص و دلایل تفاوت قیمت،
۲۳. مشخصات شرکت تأمین سرمایه و اعلام نوع توافق آن با ناشر، در صورتی که شرکت تأمین سرمایه، پذیرهنویسی تمام یا بخشی از اوراق بهادار را تضمین نموده باشد، می‌بایست میزان تعهد مشخص شود،
۲۴. مشخصات متعهد پذیرهنویس،
۲۵. مشخصات عامل،
۲۶. یک نسخه از قرارداد منعقد شده با شرکت تأمین سرمایه،
۲۷. یک نسخه از هر نوع توافق‌نامه یا قرارداد منعقد شده با سایر اشخاص حقوقی در ارتباط با انتشار اوراق،
۲۸. شماره و مشخصات حساب بانکی که وجوه پذیرهنویسی باید به آن حساب پرداخت شود و تعیین مهلت پذیرهنویسی،
۲۹. حداقل تعداد سهامی که هنگام پذیرهنویسی باید توسط پذیرهنویس تعهد شود و تعیین مبلغی از آن که باید مقارن پذیرهنویسی نقداً پرداخت گردد،
۳۰. چگونگی تخصیص اوراق به پذیرهنویسان،
۳۱. نحوه برخورد ناشر در خصوص عدم فروش کامل اوراق در عرضه‌ی عمومی،
۳۲. ذکر و برآورد هزینه‌ها و مخارج نقدی و غیرنقدی مستقیم یا غیر مستقیم مرتبط با انتشار اوراق بهادار، که توسط ناشر به شرکت تأمین سرمایه، سایر نهادهای مالی، بانک‌ها یا سایر اشخاص حقوقی پرداخت شده یا خواهد شد، شامل کارمزدهای پرداختی و سایر هزینه‌ها،
۳۳. برآورد سایر هزینه‌های مرتبط با فروش اوراق بهادار به تفکیک، به استثنای هزینه‌های موضوع بند ۳۲،
۳۴. برآورد خالص وجوه حاصل از عرضه‌ی اوراق بهادار،

۳۵. در صورت قابلیت تعویض یا تبدیل اوراق بهادار منتشره یا در دست انتشار ناشر، توضیح

در خصوص ویژگی‌ها و شرایط تعویض یا تبدیل این اوراق،

۳۶. در صورت مصرف تمام یا بخشی از وجوه حاصل از انتشار اوراق بهادار برای خرید یا سرمایه‌گذاری در یک واحد اقتصادی، صورت‌های مالی واحد مزبور به تشخیص سازمان،

۳۷. سایر اطلاعات بااهمیتی که به تشخیص ناشر بر قیمت اوراق بهادار و تصمیم‌گیری سرمایه‌گذاران مؤثر است،

تبصره ۱ - ناشر می‌تواند بجای قیمت ثابت در عرضه عمومی، دامنه قیمت پیشنهاد نماید. در دامنه تعیین شده، تفاوت قیمت حداکثر و حداقل نباید بیش از ده درصد قیمت حداقل باشد. در این حالت، قیمت نهایی عرضه پس از تصویب مجمع عمومی فوق‌العاده مشخص خواهد شد.

تبصره ۲ - اظهار نظر حسابرس در خصوص صورت‌های مالی موضوع بند ۱۱ نباید به صورت مردود یا عدم اظهار نظر باشد.

تبصره ۳ - ناشر مکلف است در صورتی که از زمان ثبت درخواست تا پایان فرآیند عرضه عمومی، تغییرات بااهمیتی در اطلاعات بیانیه ثبت بوجود آید، تغییرات مذکور را فوراً به سازمان اعلام نموده و پس از موافقت سازمان از طریق سایت اینترنتی رسمی خود به اطلاع عموم برساند.

ماده ۷ - برای عرضه عمومی اوراق بهادار از شرکت‌ها تأمین سرمایه، بانک‌ها، بیمه‌ها، مؤسسات مالی و اعتباری غیربانکی و سایر نهادهای مالی استفاده می‌شود.

ماده ۸ - اعلامیه پذیره‌نویسی شامل اطلاعات بیانیه ثبت و موارد مندرج در قانون تجارت می‌باشد که طبق فرم‌های ارائه شده توسط سازمان تهیه می‌شود.

فصل چهارم - الزامات عمومی ثبت

ماده ۹ - اسناد و مدارک ثبت، در قالب فرم‌های ارائه شده توسط سازمان، می‌بایست به امضای مدیران ناشر یا مؤسسين برسد.

ماده ۱۰ - شرکت مکلف است پس از تشکیل، نسخه الکترونیکی بیانیه ثبت تأیید شده سازمان، به همراه سایر اطلاعات مورد نیاز را در سایت اینترنتی رسمی خود درج نماید.

فصل پنجم - ثبت اوراق بهادار نزد سازمان و عرضه عمومی

ماده ۱۱ - پس از ثبت درخواست، سازمان باید درخواست تکمیل و رفع نواقص احتمالی مدارک را به طرق مقتضی به ناشر اعلام نماید. در صورت کامل بودن مدارک، سازمان باید حداکثر ظرف مدت سی روز موافقت یا عدم موافقت خود را با ثبت اوراق بهادار، به ناشر اعلام نماید.

تبصره - از تاریخ ارسال نامه اعلام نواقص، ناشر ظرف سی روز، فرصت دارد تا نسبت به رفع نواقص اقدام نماید. در صورت عدم رفع نواقص مهلت مقرر، تقاضای ثبت مزبور کلاً لم‌یکن خواهد بود.

ماده ۱۲ - سازمان پس از موافقت با عرضه عمومی اوراق بهادار، نسبت به صدور مجوز عرضه اوراق بهادار اقدام می‌نماید. این مجوز با توجه به نوع، تعداد، قیمت یا دامنه قابل قبول قیمت اوراق بهادار در دست انتشار و همچنین مدت زمان لازم جهت عرضه عمومی، در قالب فرم‌های مشخص شده توسط سازمان، به ناشر ارائه می‌شود.

ماده ۱۳ - سازمان پس از احراز تطابق مصوبات ارکان صلاحیت‌دار ناشر با مفاد بیانیه

ثبت، نسبت به تأیید اعلامیه پذیرهنویسی اقدام می‌نماید.

ماده ۱۴ - ناشر می‌تواند پس از اعلام موافقت سازمان با ثبت اوراق بهادار، نسبت به معرفی اوراق بهادار در دست

انتشار خود در جراید و رسانه‌ها، محدود به اطلاعات بیانیه ثبت با توجه به ماده ۴۳ قانون، اقدام نماید.

ماده ۱۵ - مرجع ثبت شرکت‌ها صرفاً به مدارکی ترتیب اثر می‌دهد که تقاضای آن قبلاً به سازمان ارائه و مطابق

مفاد این دستورالعمل منجر به صدور تأییدیه سازمان شده باشد.

تبصره - مرجع ثبت شرکت‌ها پس از حصول اطمینان از صدور تأییدیه سازمان و پس از بررسی سایر مدارک، نسبت

به صدور اجازه انتشار اعلامیه پذیرهنویسی اقدام می‌نماید.

ماده ۱۶ - از زمان ارائه درخواست تا قبل از انتشار اعلامیه پذیرهنویسی مورد تأیید سازمان از طریق روزنامه‌های

کثیرالانتشار و سایت اینترنتی رسمی، ناشر می‌تواند نسبت به اعلام انصراف از انتشار اوراق بهادار اقدام نماید. در

صورت انصراف ناشر از انتشار اوراق بهادار یا عدم موافقت سازمان یا بلااثر شدن درخواست، مدارک، مستندات و حق

رسیدگی پرداخت شده مسترد نخواهد شد.

ماده ۱۷ - اعتبار مجوز عرضه عمومی برای شروع پذیرهنویسی، حداکثر شصت روز از تاریخ صدور مجوز توسط

سازمان است. این مهلت در صورت ارائه دلایل موجه و مورد قبول سازمان، حداکثر تا سی روز دیگر قابل تمدید است.

ماده ۱۸ - ناشر باید ترتیبی اتخاذ نماید که در صورت موافقت سازمان با تمدید مهلت پذیرهنویسی موضوع تبصره ۱

ماده ۲۳ قانون، مراتب حداقل پنج روز قبل از اتمام مهلت پذیرهنویسی از طریق اعلام در سایت رسمی سازمان و درج

آگهی در روزنامه کثیرالانتشار به اطلاع عموم برسد.

ماده ۱۹ - شرکت‌های پذیرفته شده در "بورس" موظفند در هر نوبت پس از عملی ساختن افزایش سرمایه، حداکثر

ظرف مدت یک‌ماه مراتب را ضمن اصلاح اساسنامه در قسمت مربوط به مقدار سرمایه ثبت‌شده شرکت به مرجع ثبت

شرکت‌ها اعلام نمایند تا پس از ثبت، جهت اطلاع عمومی آگهی شود و حداکثر ظرف دو ماه بایستی گواهینامه و اوراق

سهام مربوطه را به سهامداران شرکت تسلیم نمایند. حسابرس مکلف است موارد مذکور را در گزارش سالانه حسابرسی

شرکت درج نماید.

۱۴- دستورالعمل صدور مجوز و فعالیت مشاور پذیرش (مصوب)

۱۳۸۷/۱۱/۹ هیأت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار)

تعاریف

ماده ۱: اصطلاحات و واژه های تعریف شده در ماده ۱ قانون بازار اوراق بهادار مصوب آذر ماه سال ۱۳۸۴، به همان معانی در این دستورالعمل به کار می روند. واژه های دیگری نیز به شرح زیر تعریف می شوند:

سازمان: سازمان بورس و اوراق بهادار است.

هیأت پذیرش: منظور هیأت پذیرش اوراق بهادار مذکور در دستورالعمل پذیرش اوراق بهادار در بورس اوراق بهادار تهران یا هیأت پذیرش کالا مذکور در دستورالعمل پذیرش کالا و اوراق بهادار مبتنی بر کالا در بورس کالای ایران یا هیأت پذیرش فرابورس در دستورالعمل پذیرش اوراق بهادار در شرکت فرابورس ایران که بعداً به تصویب می رسد، است.

بورس اوراق بهادار: منظور شرکت بورس اوراق بهادار تهران (سهامی عام) است.

بورس کالای ایران: منظور شرکت بورس کالای ایران (سهامی عام) است.

فرا بورس: منظور شرکت فرا بورس ایران (سهامی عام) است.

کارگزار: منظور شرکت کارگزاری عضو بورس اوراق بهادار، بورس کالای ایران یا فرابورس است.

عرضه اولیه: عرضه اوراق بهادار برای اولین بار جهت معامله در بورس یا فرابورس.

مشاور پذیرش: شخصی است که با مجوز سازمان طبق مقررات این دستورالعمل برای پذیرش اوراق بهادار شرکت های متقاضی پذیرش در بورس یا بازار خارج از بورس و همچنین پذیرش کالا و اوراق بهادار مبتنی بر کالا در بورس کالای ایران اقدام می نماید.

شرایط اعطای مجوز

ماده ۲: متقاضی دریافت مجوز مشاور پذیرش باید با تکمیل فرم های طراحی شده توسط سازمان، تقاضای خود را ارائه دهد. مجوز مشاور پذیرش توسط هیأت مدیره سازمان به اشخاص زیر اعطاء خواهد شد:

۱ - شرکت کارگزاری که به آن کارگزار معرف نیز می گویند.

۲ - شرکت تأمین سرمایه.

۳ - شرکت مشاوره سرمایه گذاری.

۴ - سایر اشخاص حقوقی که هیأت مدیره سازمان مشخص می کند.

ماده ۳: مشاور پذیرش موظف است برای انجام امور مربوط به معرفی اوراق بهادار شرکت ها به منظور پذیرش در بورس یا فرابورس و معرفی کالا و اوراق بهادار مبتنی بر کالا به بورس کالای ایران برای پذیرش، بخش مطالعاتی و اجرایی جداگانه ای فراهم آورد.

ماده ۴: متقاضی دریافت مجوز مشاور پذیرش، مکلف است حداقل یک نفر با گواهی نامه

تحلیل گری بازار سرمایه را به صورت تمام وقت برای انجام امور مربوط به معرفی شرکتها، کالا و اوراق بهادار مبتنی بر کالا جهت پذیرش در بورس یا فرابورس در اختیار داشته باشد.

تبصره: در صورتی که به تشخیص معاونت نظارت بر نهادهای مالی و موافقت رئیس سازمان، تعداد دارندگان گواهی نامه ی تحلیل گری بازار سرمایه کافی نباشد، مشاور پذیرش می تواند کارشناس موضوع ماده ۴ را از میان دارندگان گواهی نامه اصول مقدماتی بازار سرمایه که به تشخیص سازمان تجربه کافی داشته باشند، انتخاب کند.

ماده ۵: سازمان ظرف حداکثر ۳۰ روز پس از تکمیل مدارک متقاضی، نظر هیأت مدیره سازمان را به وی ابلاغ می کند. در صورت اعطای مجوز به متقاضی، وی حداکثر ۶۰ روز پس از دریافت مجوز، ملزم به تشکیل و تجهیز بخش مربوطه و ارائه خدمات است.

ماده ۶: حداقل سرمایه ی ثبت و پرداخت شده مشاور پذیرش ۳ میلیارد ریال است. در صورتی که متقاضی به فعالیت دیگری به جز مشاوره پذیرش اشتغال داشته باشد، حداقل سرمایه آن معادل یک میلیارد ریال به علاوه ی حداقل سرمایه تعیین شده برای فعالیتهای دیگر وی است.

ماده ۷: مجوز فعالیت مشاور پذیرش برای دوره دو ساله اعطا می شود و پس از اتمام دوره مزبور، مجوز قابل تمدید است.

تبصره: هزینه اعطا و تمدید مجوز فعالیت مشاور پذیرش سالانه توسط شورای عالی بورس تعیین و توسط "سازمان" دریافت می شود.

الزامات و چگونگی ارائه خدمات مشاور پذیرش

ماده ۸: شرح خدمات مشاور پذیرش در قراردادی که با رعایت ماده ۱۱ بین مشاور پذیرش و متقاضی پذیرش اوراق بهادار یا کالا در بورس یا فرابورس مربوطه منعقد می شود، پیش بینی می گردد. این قرارداد که در سه نسخه تنظیم می شود و مشاور پذیرش و طرف قرارداد هر کدام یک نسخه را در اختیار خواهند داشت، تعهدات و حقوق دو طرف را مشخص خواهد کرد و حداقل موارد زیر را در برمی گیرد:

۱ - میزان حق الزحمه مشاور پذیرش و تعهدات طرف قرارداد، شامل ارائه اطلاعات و مدارک مورد نیاز برای رسیدگی به درخواست پذیرش براساس دستورالعمل پذیرش اوراق بهادار، کالا و اوراق بهادار مبتنی بر کالا در بورس یا فرابورس مربوطه؛

۲ - دوره قرارداد و شروط احتمالی اتمام پیش از موعد آن؛

۳ - انتخاب داور به منظور رسیدگی به اختلافات احتمالی.

ماده ۹: مشاور پذیرش مکلف است حداکثر ۷ روز کاری پس از امضای قرارداد، یک نسخه از آن را برای سازمان ارسال دارد.

ماده ۱۰: مشاور پذیرش ملزم است درصدی از حق الزحمه قرارداد موضوع ماده ۸ را به میزانی که توسط شورای عالی بورس تعیین می گردد، بابت حق رسیدگی و نظارت به "سازمان" پرداخت نماید.

ماده ۱۱: خدمات قابل ارائه توسط مشاور پذیرش، خدماتی است که در دستورالعمل پذیرش

اوراق بهادار در بورس اوراق بهادار تهران و دستورالعمل پذیرش کالا و اوراق بهادار مبتنی بر کالا در بورس کالای ایران آمده است و در دستورالعمل مشابه در شرکت فرابورس ایران پیش بینی می شود.

ماده ۱۲: مشاور پذیرش مکلف است یک نفر از همکاران مطلع خود را برای انجام پیگیری های لازم در طول مدت بررسی تقاضای پذیرش شرکت یا کالا یا اوراق بهادار مبتنی بر کالا، به بورس یا فرابورس مربوطه معرفی کند.

ماده ۱۳: عرضه اولیه کلیه اوراق بهاداری که از طریق مشاور پذیرش در بورس یا فرابورس پذیرفته شده اند، در صورت پیش بینی در قرارداد موضوع ماده ۸، از طریق مشاور پذیرش انجام می شود.

تبصره: طرف قرارداد موضوع ماده ۸ با مشاور پذیرش، در صورت عدم رضایت از خدمات مشاور پذیرش می تواند موضوع را به مشاور پذیرش، سازمان، بورس یا فرابورس مربوطه اعلام نماید. در صورتی که مشاور پذیرش اقدام لازم جهت کسب رضایت وی فراهم نیاورد و در انجام قرارداد کوتاهی نماید، طرف قرارداد می تواند مشاور پذیرش خود را تغییر دهد.

ماده ۱۴: در قرارداد موضوع ماده ۸، طرفین می توانند متعهد شوند که عرضه اوراق بهادار و کالای موضوع قرارداد برای حداکثر شش ماه پس از عرضه اولیه منحصرأ از طریق مشاور پذیرش یادشده انجام شود.

شرایط تعلیق و لغو مجوز

ماده ۱۵: در صورتی که مشاور پذیرش هریک از شرایط اعطای مجوز موضوع این دستورالعمل را نقض نماید، مرجع صالح رسیدگی به تخلفات می تواند تا تحقق مجدد آن شرایط، مجوز یادشده را معلق کرده و مدت زمانی را برای تحقق شرط مزبور تعیین کند. در صورت عدم تحقق شرایط، مجوز مذکور لغو خواهد شد.

ماده ۱۶: در صورت تخلف مشاور پذیرش از انجام وظایف تعیین شده در این دستورالعمل، سازمان، بورس اوراق بهادار تهران، بورس کالای ایران و فرابورس یا هر ذی نفع می تواند موضوع را جهت رسیدگی به مرجع مربوطه ارجاع دهد. مرجع رسیدگی کننده در صورت احراز تخلف، می تواند مشاور پذیرش را به یکی از موارد زیر محکوم نماید:

تذکر کتبی بدون درج در پرونده،
 اخطار کتبی با درج در پرونده،

تعلیق مجوز مشاور پذیرش برای مدت معین،
 لغو مجوز مشاور پذیرش،

ماده ۱۷: در صورت درخواست مشاور پذیرش برای لغو مجوز، هیأت مدیره سازمان حداکثر در مدت ۱۵ روز کاری به این درخواست رسیدگی خواهد کرد و تا زمان اعلام نظر هیأت مدیره سازمان، مشاور پذیرش موظف است به وظایف خود عمل کند. در این صورت، مشاور پذیرش مکلف است کلیه تعهدات موضوع قراردادهای خود را به پایان رسانیده یا با کسب موافقت طرف های قرارداد، این وظایف را به مشاور پذیرش دیگری واگذار نموده و کلیه هزینه های مربوطه را تأمین نماید.

سایر موارد

ماده ۱۸: در صورت لزوم، این دستورالعمل با پیشنهاد رئیس سازمان و تصویب هیأت مدیره سازمان اصلاح خواهد شد.

ماده ۱۹: با تصویب این دستورالعمل، آیین نامه فعالیت کارگزار معرف و کارگزار متعهد خرید

در بورس اوراق بهادار مصوب مورخ ۱۳۸۴/۰۵/۰۳ شورای بورس ملغی می گردد

ماده ۲۰: این دستورالعمل در ۲۰ ماده و ۳ تبصره تهیه شده و در تاریخ ۱۳۸۷/۱۱/۰۹ به تصویب هیات مدیره

سازمان رسید و از تاریخ تصویب لازم الاجرا است.

کانون کارگزاران بورس
واورق بهادار